

RAPORT O STANIE GMINY ŻYCHLIN ZA 2022 ROK

30 maja 2023 r.

Urząd Gminy w Żychlinie

Szanowni Mieszkańcy, Szanowni Radni Miejscy, Szanowni Państwo!

Rok 2022 był pierwszym wolnym od bezpośrednich i bardzo niekorzystnych obostrzeń pandemicznych. Negatywne skutki pandemii COVID-19 odczuwać będziemy jako społeczeństwo, mentalnie i pod kątem gospodarczym jeszcze przez pewien czas, a zapewne okres ten w życiu mieszkańców Polski i reszty świata, zostanie na długo zapamiętany. Dodatkowo ten rok to dramat wojny u naszych wschodnich sąsiadów i liczni uchodźcy wojenni w naszych miastach. Sytuacja bez precedensu w naszej nowoczesnej historii.

Codzienne życie naszej społeczności toczyło się w ubiegłym roku z wyraźnie odciśniętym piętnem sytuacji gospodarczej. Rząd RP wprowadzał w tym czasie istotne zmiany w systemie podatkowym, aż trzykrotnie, co potęgowało negatywne skutki dla gmin i miast, powiatów i województw, w związku z uszczuplaniem naszych dochodów. Rekompensaty finansowe nie pozwalały uniknąć strat w dochodach. Najwięcej straciły duże JST, ale bolesny deficyt dochodów dotknął również małe miasta i gminy, takiej jak Żychlin. Wystarczy podać jedną wartość, a mianowicie szacunkową kwotę utraconych dochodów bieżących w wysokości około 5 mln. złotych.

To ogromna skala straty w stosunku do niedużego budżetu Gminy Żychlin. Dodatkowym zakłócającym pracę samorządu trendem była wysoka inflacja i wszechogarniająca drożyzna, która powodowała, że ubytki dochodów stawały się jeszcze bardziej odczuwalne, koszty działalności poszybowały, a ceny w przetargach na inwestycje przekroczyły często możliwości ich finansowania, i to mimo otrzymanych dotacji z programu Polski Ład. W czasie nieprzyjawnego otoczenia gospodarczego i krytycznych decyzji rządowych, mających tak dalekosiężne negatywne skutki dla gmin, staraliśmy się wykonywać swoje zadania eliminując niepożądane skutki dla mieszkańców.

„Raport o stanie Gminy Żychlin za 2022 rok” ukazuje zmiany jakie nastąpiły na przestrzeni tych 12 miesięcy, w związku ze zmianami podatkowymi, w sferze społecznej, budżetowej, inwestycyjnej i gospodarczej oraz w zakresie funkcjonowania oświaty, sportu i kultury.

Informacje zawarte w raporcie, ponownie posłużą mieszkańcom miasta i gminy do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości gminy. Zawsze z dużym zaciekawieniem, przysłuchuję się pomysłom przedstawianym przez mieszkańców w bezpośrednich rozmowach, a wiele z nich znajduje odzwierciedlenie w wykonanych zadaniach inwestycyjnych i modernizacjach przestrzeni naszej miejscowości. Nie jesteśmy w stanie zrealizować wszystkich pomysłów, a często należy z czegoś zrezygnować lub przesunąć realizację na później. Wiele zależy od sytuacji wewnętrznej i potencjału danego samorządu, a zarządzając skromnym zasobem tak małego samorządu jak Gmina Żychlin, należy mieć na względzie konieczność ciągłego monitorowania sytuacji finansów publicznych. Wszelkie zmiany w zakresie dochodów, stan koniunktury gospodarczej, często zależne są od źródeł zewnętrznych, które mają największy wpływ na realizację naszych zadań. Obecnie to kryzys gospodarczy i inflacyjny.

W raporcie znajdują Państwo informacje, pozwalające ocenić, jak poważny wpływ na sytuację w samorządach mają decyzje Parlamentu RP dotyczące zmian w prawie podatkowym, czy też wprowadzane przez Rząd RP reformy. Najczęściej ze skutkami ich wdrażania i finansowania samorządy muszą radzić sobie same.

Raport przedstawia wyniki pracy zespołowej w licznych miejskich instytucjach, od urzędu gminy począwszy. Pragnę w tym miejscu podziękować wszystkim współpracownikom, którzy przez poprzedni rok angażowali wszelkie siły i uruchamiali swoją kreatywność w celu rozwiązywania licznych problemów, opracowywania i prowadzenia modernizacji w przestrzeni miasta i gminy, szkołach czy instytucjach kultury.

Życzę nam wszystkim i przede wszystkim mieszkańcom, żeby kolejne lata przyniosły nam wytchnienie i pozwoliły na spokojniejsze przygotowywanie i realizację najważniejszych planów.

Z wyrazami szacunku

Grzegorz Ambroziak

Burmistrz Gminy Żychlin

SPIS TREŚCI

1.	Informacje ogólne	6
1.1	Ogólna charakterystyka gminy.....	6
1.2	Demografia	10
1.3	Bezrobocie.....	12
2.	Informacje finansowe i inwestycyjne	14
2.1	Wykonanie budżetu gminy	14
2.2	Wykonanie wydatków inwestycyjnych w 2022 roku.	26
3.	Gospodarka lokalna: infrastruktura i usługi komunalne, budownictwo i przedsiębiorstwa.....	37
3.1	Zaopatrzenie w wodę – system i koszty.....	37
3.2	Odprowadzanie ścieków w Aglomeracji Żychlin i poza nią – system i koszty.....	38
3.3	Podsumowanie analizy kosztów systemu wodno-kanalizacyjnego.....	39
3.4	Gazyfikacja gminy	40
3.5	Mieszkaniowy zasób gminy	40
3.6	Lokalny transport zbiorowy	41
3.7	Gminne spółki prawa handlowego.....	44
3.8	Wartość mienia komunalnego	45
3.9	Sieć dróg na terenie gminy	46
3.10	Budownictwo.....	47
3.11	Przedsiębiorstwa.....	53
3.12	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna – Podstrefa Żychlin i Podstrefa Dobrzelin	55
4	Informacja o stanie realizacji polityk, programów i strategii	58
4.1	Strategia Rozwoju Gminy Żychlin na lata 2015 - 2022.....	58
4.2	Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Żychlin na lata 2017-2024.....	63
4.3	Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Żychlin na 2022 rok.....	66
4.4	Program usuwania wyrobów zawierających azbest.....	67
4.5	Programy edukacji ekologicznej	67
4.6	Plan gospodarki niskoemisyjnej	67
4.7	Strategia rozwiązywania problemów społecznych.....	68
4.8	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminny program przeciwdziałania narkomanii.....	68
4.9	Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2018 – 2022.....	69
4.10	Gminny program opieki nad zabytkami dla Gminy Żychlin.....	70
5	Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żychlinie.....	71
6	Życie społeczne w gminie	72

6.1	Organizacja oświaty.....	72
6.2	Żychliński Dom Kultury.....	76
6.3	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna.....	80
6.4	Promocja wewnętrzna i zewnętrzna gminy.....	82
6.5	Fundusz sołecki i małe inwestycje na obszarach wiejskich.....	87
6.6	Współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	90
6.7	Współpraca gminy z innymi samorządami lokalnymi oraz międzynarodowa.....	93
6.8	Centrum Wsparcia Doradczego – pilotażowy program wsparcia dla małych JST.....	93
6.9	Sport w gminie i mieście	100
7	Organizacja pomocy społecznej w gminie.....	108
7.1	Świadczenia z pomocy społecznej.....	110
7.2	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne.....	112
7.3	Magazyn interwencyjny MOPSik.....	113
7.4	Pozostałe zadania realizowane przez MGOPS.....	113
8	Bezpieczeństwo	114
8.1	Policja.....	114
8.2	Ochotnicze Straże Pożarne	114
8.3	Zabezpieczenie pobytu obywateli Ukrainy uciekających przed działaniami wojennymi	115
	Podsumowanie.....	117

I. INFORMACJE OGÓLNE

I.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Żychlin jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie łódzkim, powiecie kutnowskim, na Nizinie Mazowieckiej, nad rzeką Słudwią.

NIZINY ŚRODKOWOPOLSKIE

mapa hipsometryczna

0 20 40 60 80 km

źródło: internet

Miasto Żychlin stanowi centrum usług dla wielu okolicznych miejscowości, położonych w samej gminie oraz w gminach ościennych z powiatu kutnowskiego i gostyńskiego. Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z początków XIV wieku, a prawa miejskie datowane są na rok 1397.

Żychlin posiadał prawa miejskie do 1870 roku, gdy odebrano je miastu ukazem carskim. Była to kara za czynny udział mieszkańców w Powstaniu Styczniowym. Przywrócenie praw miejskich nastąpiło niedługo po odzyskaniu niepodległości w 1924 roku.

Do 31 grudnia 1987 roku Żychlin był oddzielną miejską jednostką administracyjną. Decyzją Wojewódzkiej Rady Narodowej, okalająca miasto Gmina Dobrzelin, została dołączona do miasta i powstała Rada Narodowa Miasta Żychlina i Gminy Dobrzelin oraz powołano Naczelnika Miasta Żychlina i Gminy Dobrzelin. Od dnia 1 stycznia 1992 roku zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów dokonano połączenia miasta i gminy w jedną Gminę Żychlin.

Powierzchnia gminy obejmuje obszar 76,65 km², w tym obszar miejski 8,69 km². Jest jedną z mniejszych obszarowo gmin w Polsce. Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. Gmina liczyła 11.404 mieszkańców, w tym miasto Żychlin liczyło 7.718 mieszkańców.

Obszar Gminy Żychlin podzielony jest na 21 sołectw (teren wiejski) i dwa osiedla (miasto).

Lp.	Nazwa sołectwa lub osiedla	Wsie lub ulice wchodzące w skład sołectwa lub osiedla
1.	Biała	Biała, Grzybów Hornowski
2.	Brzeziny	Brzeziny, Śleszyn Mały, Marianka
3.	Budzyń	Budzyń
4.	Buszków	Buszków Dolny, Buszkówek, Orątki Górne
5.	Chochółów	Chochółów, Orątki Dolne, Strzelce, Jadwigów
6.	Czesławów	Czesławów, Drzewoszki Małe
7.	Dobrzelin	Dobrzelin
8.	Drzewoszki	Drzewoszki Wielkie, Aleksandrów
9.	Grabie	Grabie
10.	Grabów	Grabów
11.	Grzybów	Gajew Grzybowski, Grzybów Dolny, Janów Grzybowski, Klemensów Grzybowski
12.	Kaczkowizna	Kaczkowizna, Sędki
13.	Kruki	Balików, Kruki, Zarębów, Szczytów
14.	Pasieka	Pasieka
15.	Sokołówek	Sokołówek
16.	Śleszyn	Śleszyn, Aleksandrówka
17.	Tretki	Dzwonków, Gajew, Tretki, Stanisławów
18.	Wola Popowa	Wola Popowa
19.	Zagroby	Kędziory, Kozanki, Zagroby, Leśne
20.	Zgoda	Oleszcze, Śleszynek, Zgoda
21.	Żabików	Żabików
22.	Osiedle Nr 1 w Żychlinie	Sannicka, Wiejska, Pomorska, Polowa, Al. Racławickie, Blizińskiego, Głowackiego, 3 Maja, Pl. Wolności, Kwiatowa, Przeskok, Ściegiennego, Wspólna, Pl. Jana Pawła II, Orłowskiego, Jaśminowa, Różana, Chabrowa, Wrzosowa, Konwaliowa, Ogrodowa, I Maja, Kilińskiego, Młyńska, Pl. 29 Listopada, Zdrojowa, Złota, Barlickiego, Kościuszki, Narutowicza Nr od 1 do 63, Traugutta, Łąkowa, Os. Traugutta
23.	Osiedle Nr 2 w Żychlinie	Dąbrowskiego, Marchlewskiego, H. Sawickiej, Żeromskiego, Krasickiego, Prusa, Dobra, Dobrzelińska, Dolna, Graniczna, Cicha, Mała, Mickiewicza, Nowa, Narutowicza Nr od 71 do 134, Sienkiewicza, Słowackiego, Śląska, Waryńskiego, Okoniewskiego, Krótka, Tuwima, Reja, Fabryczna, Kolejowa

Gmina swoje zadania realizuje przy pomocy następujących jednostek organizacyjnych:

- **Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Marii Kownackiej w Żychlinie**
dyrektor Ewa Andrzejewska
- **Żychliński Dom Kultury w Żychlinie**
dyrektor Magdalena Modrzejewska-Rzeźnicka
- **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żychlinie**
kierownik Barbara Sitkiewicz
- **Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Żychlinie**
dyrektor Ewa Florczak
- **Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Grabowie**
dyrektor Barbara Pietrzak
- **Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Żychlinie**
kierownik Sabina Olszewska

- **Zespół Szkół Nr 1 w Żychlinie (Szkoła Podstawowa Nr 1 oraz Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza)**
dyrektor Janusz Głuszczyk
- **Zespół Szkolno-Przedszkolny w Żychlinie (Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II oraz Przedszkole Samorządowe nr 2)**
dyrektor Reanata Durka
- **Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Żychlinie Sp. z o.o.**
prezes Zbigniew Wojtczak

Obecna rada miejska, będąca organem uchwałodawczym gminy, jest radą VIII kadencji liczącą od 1990 roku. Obecna kadencja trwa pięć lat, a nie cztery jak dotychczas. Podobnie jak w przypadku wójtów, burmistrzów i prezydentów, kadencja została wydłużona o rok w stosunku do poprzednich. Jej zakończenie przypada jesienią 2023 roku.

Dodatkowo na skutek zmiany wprowadzonej przez Parlament RP i zatwierdzonej podpisem Prezydenta RP dnia 22 listopada 2022 r. ustawą z dnia 29 września 2022 r. przedłużono kadencję organów jednostek samorządu terytorialnego. Deklarowanym celem ustawy jest zmiana terminu wyborów samorządowych (tj. wyborów do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw, rad dzielnic m.st. Warszawy oraz wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast) przez wydłużenie kadencji samorządowej do 30 kwietnia 2024 r.

Potrzeba tej zmiany wynikała z faktu, iż w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. 2018 poz. 130), która wydłużyła kadencję organów jednostek samorządu terytorialnego z czterech do pięciu lat, doszło do skumulowania dat wyborów parlamentarnych i samorządowych w 2023 r. Ustawa ma charakter epizodyczny, co oznacza, że jej przepisy wprowadzają czasowe odstępstwo od uregulowanej już materii.

Cel ustawy ma być zatem osiągnięty przez przedłużenie trwającej obecnie kadencji organów samorządu terytorialnego do dnia 30 kwietnia 2024 r. (*źródło uzasadnienia: prezydent.pl*)

Skład osobowy Rady Miejskiej w Żychlinie:

Przewodnicząca Rady - Elżbieta Sikora; **Wiceprzewodniczący Rady** - Michał Kowalik
Rafał Klimczak; Janusz Kowalski; Leszek Kwiatkowski; Justyna Rapsiewicz; Agnieszka Sidwa;
Sylwia Sobierańska; Ewa Stańczak; Stanisław Szymański; Krzysztof Wojtalewicz; Ewa Wypych;
Zbigniew Wypych; Rafał Zajączkowski; Paulina Szałamacha

Rada miejska pracuje w podziale na następujące komisje rady:

Komisja Rewizyjna w składzie:

Przewodniczący - Leszek Kwiatkowski; **Wiceprzewodniczący** - Paulina Szałamacha,
Krzysztof Wojtalewicz; Rafał Zajączkowski; Rafał Klimczak; Stanisław Szymański

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji w składzie:

Przewodniczący - Zbigniew Wypych; **Wiceprzewodniczący** - Rafał Klimczak;
Agnieszka Sidwa; Justyna Rapsiewicz; Leszek Kwiatkowski; Rafał Zajączkowski

Komisja Rozwoju Gospodarczego i Budżetu w składzie:

Przewodniczący - Ewa Stańczak; **Wiceprzewodniczący** - Janusz Kowalski
Ewa Wypych; Michał Kowalik; Zbigniew Wypych

Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Agnieszka Sidwa; **Wiceprzewodniczący** - Sylwia Sobierańska
Elżbieta Sikora; Ewa Stańczak; Justyna Rapsiewicz; Paulina Szałamacha

Komisja Rolna, Prawa i Porządku Publicznego w składzie:

Przewodniczący - Stanisław Szymański; **Wiceprzewodniczący** - Krzysztof Wojtalewicz
Ewa Wypych; Janusz Kowalski; Michał Kowalik; Sylwia Sobierańska

Organem wykonawczym gminy jest Burmistrz Gminy Żychlin – Grzegorz Ambroziak, który rozpoczął pracę w Urzędzie Gminy w Żychlinie w październiku 1995 roku, a po raz pierwszy wybrany został przez mieszkańców na stanowisko burmistrza w listopadzie 2006 roku. Obecna kadencja jest czwartą z rzędu sprawowaną na tym stanowisku przez urzędującego burmistrza.

Bieżącą obsługą administracyjną i materialno-techniczną organów gminy zapewnia Urząd Gminy w Żychlinie. W skład kierownictwa gminy wchodzi poza burmistrzem:

Zastępca Burmistrza Gminy Żychlin - Zbigniew Gałązka od grudnia 2006 (z samorządem związany od 1998)
Skarbnik Gminy Żychlin - Emilia Rajewska od lipca 2001 (z samorządem związana od 1998)
Sekretarz Gminy Żychlin - Waldemar Bartochowski od grudnia 2006 (wcześniej Kierownik MGOPS w Żychlinie)

Urząd Gminy funkcjonuje w podziale na referaty:

Referat Organizacyjno-Prawny - którym kieruje sekretarz gminy

Referat Finansowy - którym kieruje skarbnik gminy

Referat Budownictwa, Planowania Przestrzennego i Inwestycji – którym od 2007 roku kieruje Krzysztof Anyszka (pracownik samorządowy od 1990)

Referat Rolnictwa, Gospodarki Gruntami i Ochrony Środowiska - którym od 2011 roku kieruje Łukasz Prośniewski (pracownik samorządowy od 2007)

Referat Oświaty i Zdrowia - którym od 2012 kieruje Małgorzata Szymańska (pracownik samorządowy od 1990)

Referat Spraw Obywatelskich i Urząd Stanu Cywilnego - którym od 1990 kieruje Zuzanna Szymańska (pracownik samorządowy od 1990)

Referat Gminne Centrum Promocji i Informacji - którym od 2011 kieruje Edyta Ledzion (pracownik samorządowy od 2007)

Jak wynika z danych kadry zarządzającej są to pracownicy o bardzo bogatym doświadczeniu zawodowym, w większości związani z samorządem od lat 90. XX wieku.

Urząd Gminy w Żychlinie wraz ze swoimi jednostkami organizacyjnymi zatrudnia średniorocznie ok. 400 osób. Samorząd gminny jest jednym z największych pracodawców w gminie. Wynika to przede wszystkim z bardzo rozbudowanego zakresu działalności samorządu. Zadania własne i rządowe zlecone gminie to wiele obszarów funkcjonowania lokalnych społeczności, od spraw administracyjnych począwszy, poprzez zarządzanie oświatą, kulturą, sportem, gospodarką odpadami, budową i eksploatacją infrastruktury technicznej oraz drogowej, na mieszkalnictwie i komunikacji lokalnej kończąc.

Z roku na rok, z uwagi na rozwój społeczno-gospodarczy kraju, samorządy w Polsce otrzymują kolejne zadania do realizacji, lub zwiększa się ich udział w finansowaniu zadań ze środków własnych. Według większości specjalistów wynika m.in. z powodzenia reformy samorządowej i skuteczności działań samorządów lokalnych idącego w parze z ciągłym rozwojem organizacyjnym i kompetencji.

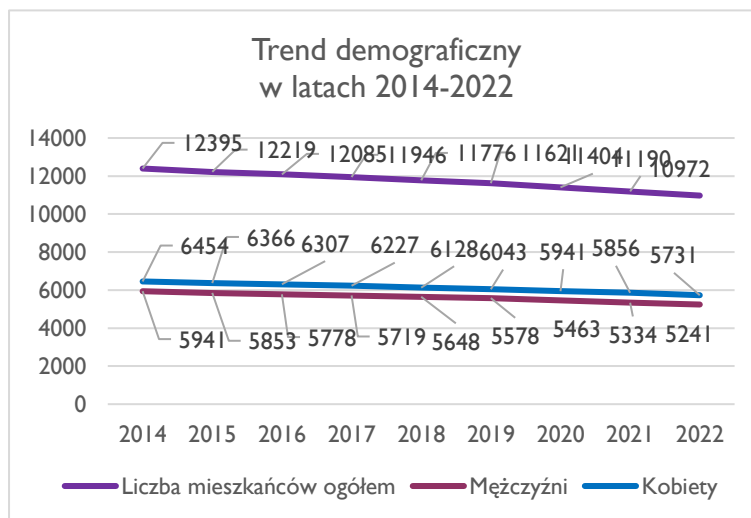
Siedziba Gminy Żychlin
Urząd Gminy w Żychlinie, ul. Barlickiego 15

1.2 DEMOGRAFIA

Według stanu na koniec 2022. Gmina Żychlin liczyła 10.972 mieszkańców, z tej liczby teren Miasta Żychlin zamieszkuje 7.424 osoby.

Liczba mieszkańców Gminy Żychlin w latach 2014-2021 z podziałem na płeć i wiek przedprodukcyjny (<18), produkcyjny (19-60K i 18-65M) i poprodukcyjny (>60K i >65M):							
Rok	Liczba mieszkańców ogółem	Mężczyźni	Kobiety	wg wieku:	<18 r.ż.	18-65 M 19-60 K	>65 M >60 K
2014	12.395	5.941	6.454	M	1.045	4.136	760
				K	958	3.691	1.805
2015	12.219	5.853	6.366	M	1.013	4.073	767
				K	934	3.605	1.827
2016	12.085	5.778	6.307	M	1.015	3.987	776
				K	920	3.496	1.891
2017	11.946	5.719	6.227	M	989	3.910	820
				K	911	3.401	1.915
2018	11.776	5.648	6.128	M	990	3.814	844
				K	884	3.290	1.954
2019	11.621	5.578	6.043	M	964	3.766	883
				K	821	3.207	1.980
2020	11.404	5.463	5.941	M	926	3.648	889
				K	829	3.137	1.975
2021	11.190	5.334	5.856	M	912	3.508	914
				K	827	3.043	1.986
2022	10.972	5.241	5.731	M	944	3.385	912
				K	845	2.912	1.974

Jak wynika z powyższych danych, na przestrzeni ostatnich lat, liczba mieszkańców gminy maleje. Jest to zjawisko, które jest odzwierciedleniem ogólnokrajowej tendencji zmniejszania się liczby ludności, które w zestawieniu ze starzeniem się społeczeństwa oraz z rosnącą liczbą zgonów i malejącą liczbą urodzin, ma niekorzystny wpływ na funkcjonowanie całego kraju.

Wykres przedstawia dane dla każdego roku pomiędzy 2014 a 2022 w podziale na mężczyzn i kobiety. Postępująca depopulacja, zarówno w skali kraju, jak i naszej małej ojczyzny, jaką stanowi nasza gmina, będzie z pewnością miała swoje negatywne konsekwencje rozwojowe i to w każdym wymiarze funkcjonowania społeczeństwa.

Kolejna tabela przedstawia zmianę liczby mieszkańców w ujęciu procentowym rok do roku.

Rok	Liczba mieszkańców	Spadek %
2014	12.395	
2015	12.219	- 1,44
2016	12.085	- 1,11
2017	11.946	- 1,16
2018	11.776	- 1,44
2019	11.621	- 1,33
2020	11 404	- 1,87
2021	11.190	-1,87
2022	10.972	-1,95

Jak wynika z powyższych danych, w latach 2014-2022 spadki roczne liczby ludności kształtowały się na poziomie od 1,11 % (2016) do 1,95 % (2022).

Interesującym zjawiskiem była rosnąca w latach 2014-2018 liczba zawieranych małżeństw, przy jednoczesnej malejącej liczbie urodzin w tym samym przedziale czasowym. W latach 2019-2020 liczba zawieranych małżeństw spadła o 50%, a w 2021 delikatnie wzrosła. Przyczyn tego można upatrywać m.in. we fakcie, że w jakiejś mierze zawierane małżeństwa są drugimi małżeństwami, w których z reguły nie rodzą się lub jeśli w ogóle to rodzi się mniej dzieci. Na tym tle niepokojąco przedstawia się również wzrastająca liczba zgonów, szczególnie w latach 2020-2022 (pandemii choroby Covid-19), to odpowiednio o 43, 37 i 54 zgonów więcej w stosunku do ostatniego roku przed pandemią (2019).

Liczba urodzeń, zgonów i małżeństw w Gminie Żychlin w latach 2014-2022							
Rok	Liczba małżeństw	Liczba urodzeń ogółem	Liczba zgonów ogółem	Przyrost naturalny	Płeć	Urodzenia	Zgony
2014	55	130	141	- 11	M	69	68
					K	61	73
2015	64	93	179	- 86	M	46	94
					K	47	85
2016	61	123	172	- 49	M	68	105
					K	55	67
2017	63	93	170	- 77	M	49	78
					K	44	92
2018	74	101	189	- 88	M	57	97
					K	44	78
2019	47	79	170	- 91	M	48	77
					K	31	93
2020	35	96	213	-117 *)	M	50	109
					K	46	104
2021	49	80	207	-127 *)	M	38	114
					K	42	93
2022	44	74	224	-150 *)	M	38	116
					K	36	108

*) na trzyletni spadek przyrostu naturalnego największy wpływ miała pandemia Covid-19 - wyraźny wzrost liczby zgonów

Niestety wprowadzony program 500+ mający zmienić tendencje demograficzne na korzyść, nie przynosi oczekiwanych rezultatów, co widać po braku wzrostu narodzin zarówno w skali gminy jak i województwa oraz całego kraju.

1.3 BEZROBOCIE

Na terenie naszej gminy od kilkunastu już lat funkcjonuje Filia Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie. Gmina Żychlin wspiera funkcjonowanie w mieście filii dla wygody mieszkańców. Filia obsługuje również mieszkańców Gminy Oporów. Na ten cel przeznaczone są pomieszczenia, które zostały zmodernizowane i przystosowane do wymogów nowoczesnej obsługi klienta PUP oraz zapewniane jest w niezbędnym zakresie bieżące utrzymanie filii. W przekonaniu radnych i władz samorządowych, funkcjonowanie Filii PUP jest dla mieszkańców dużym ułatwieniem, zwłaszcza jeśli uwzględni się fakt, że klientami Filii są głównie osoby bezrobotne i to nierzadko bez prawa do zasiłku. Istnienie filii sprzyja również współpracy na rzecz osób potrzebujących z innymi lokalnymi jednostkami tj. Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Wzorem lat ubiegłych gmina współpracuje z PUP w zakresie realizowania aktywnych form zwalczania bezrobocia, poprzez realizowanie wspieranych form zatrudnienia, takich jak staże czy roboty publiczne. Kierunek wdrażanej przez Rząd RP strategii wsparcia rodzin, wysoka podaż etatów na rynku pracy z uwagi na wysoki wzrost gospodarczy, istnienie w Gminie Żychlin i w bezpośrednim sąsiedztwie w Strefie Ekonomicznej licznych zakładów produkcyjnych powoduje, że w ciągu ostatnich 5. lat drastycznie spadła wielkość środków finansowych na prowadzenie programów zatrudnienia w ramach robót publicznych. Do niedawna Gmina Żychlin na przestrzeni roku

kalendaryzowego dysponowała liczbą od 100 do 130 etatów na zatrudnianie w okresach minimum 3 miesięcznych. W latach 2017-2022 liczba tych etatów spadła do kilkunastu w skali roku. Wzrost zanotowaliśmy w 2021 z liczby 7 do 30 etatów. Dodatkowo z 11 etatów do 13 wzrosła liczba zatrudnionych w ramach staży. W 2022 roku nie odbywały się programy stażowe, natomiast liczba osób zatrudnionych na robotach publicznych w ramach programów wyniosła 38 osób. Dało to wzrost o zaledwie 8 etatów w stosunku do 2021, ale biorąc pod uwagę potrzeby i poziomy lat wcześniejszych są to wartości na poziomie 30-40% zapotrzebowania.

Tendencja do zmniejszania dotacji z budżetu państwa na programy wsparcia bezrobotnych, wynika z rosnącego rynku pracy i znacznego spadku poziomu bezrobocia w Polsce. Na terenie województwa (5,4 %), powiatu (7,6 %) jak i w samej Gminie Żychlin, wyraźny jest spadek bezrobocia rejestrowany przez GUS, z wysokich poziomów rządu od 18 do 21 % (w latach 2012-2015) do poziomu ok. 7,75 % w 2021 i 7,6 % w 2022. Trend ten utrzymuje się od kilku lat na terenie naszej gminy dzięki dobrej koniunkturze gospodarczej, która przynosi nowe inwestycje gospodarcze i tworzy nowe miejsca pracy.

Liczba osób bezrobotnych z Gminy Żychlin zarejestrowanych w PUP		
Na koniec roku	Liczba ogółem	W tym kobiety
2014	975	551
2015	860	514
2016	787	456
2017	654	407
2018	584	371
2019	592	381
2020	595	367
2021	508	301
2022	476	283

W latach 2014-2022 liczba osób bezrobotnych spadła o ponad 54 %. Najczęściej bez pracy pozostawały kobiety – 59 % osób bezrobotnych w 2022 roku. Liczba bezrobotnych kobiet w latach 2014 do 2022 spadła również znacząco z 551 do 283 osób (-48,6%)

2. INFORMACJE FINANSOWE I INWESTYCYJNE

2.1 WYKONANIE BUDŻETU GMINY

Na 31 grudnia 2022 r. dochody b.gm. wykonane zostały w wysokości **65.096.346,77 zł**, co stanowi **96,05 % wykonania planu** (wzrost z kwoty 53.961.018,41 zł w 2020, 97% planu i 59.939.833,82 zł w 2021, 100,99% planu), w tym:

- ❖ **dochody bieżące na plan 66.163.140,57 zł** (w 2020: 52.596.201,09 zł; w 2021: 57.218.511,97 zł) zrealizowano w wysokości **64.130.928,35 zł** (w 2020: 51.164.296,06 zł; w 2021: 57.808.594,14 zł), co stanowi **96,93 % planowanych dochodów** (w 2020: 97,28 %; w 2021: 101,3),
- ❖ **dochody majątkowe zostały zrealizowane w kwocie 965.418.42 zł**, tj. **60,03 %** (w 2020: 2.796.722,35 zł, tj. 80,54 % planu; 2.131.239,68 zł tj. 100 % planu).

Wykonanie dochodów podatkowych na koniec 2022 r. przedstawia się następująco:

- ❖ **podatek rolny wykonano w kwocie 965.466,41 zł** (w 2020: 870.885,87 zł; w 2021: 858.330,15 zł), z której:
 - **8.070 zł** uzyskano z wpływów podatku rolnego od osób prawnych; skutek obniżenia górnych stawek podatku na koniec roku wyniósł **195 zł**,
 - **957.396,41 zł** – to wykonanie podatku rolnego od osób fizycznych; skutek obniżenia przez radę ceny skupu żyta jako podstawy obliczenia podatku rolnego na obszarze gminy za 2022 rok wyniósł **23.841 zł**.
- ❖ **podatek od nieruchomości został wykonany w wysokości 7.613.699,07 zł** (w 2020: 6.904.325,19 zł; w 2021: 7.008.305,75 zł):
 - **osoby prawne i inne jednostki organizacyjne dokonały wpłaty podatku w kwocie 6.299.406 zł**, co stanowi **103,27 % planowanych dochodów z tego tytułu**; skutek obniżenia górnych stawek podatku wyniósł **237.058,93 zł**; skutek udzielonych ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) obliczany za 2022 rok wyniósł **155.282,48 zł**. Umorzono zaległości podatkowe w łącznej wysokości **310.886,00 zł**. Na koniec 2022 roku zaległości wynoszą **186.102,03 zł**, nadpłata wynosi **115,17 zł**;
 - **wpływ podatku od nieruchomości od osób fizycznych w 2022 roku wyniósł 1.314.293,07 zł**, tj. **93,88% planu**. Skutek obniżenia przez Radę stawek podatku od nieruchomości obliczany za okres sprawozdawczy to kwota **113.157 zł**. Saldo zaległości na koniec 2022 wynosi **438.732,53 zł**, nadpłata to kwota **8.570,86 zł**.
- ❖ **podatek od środków transportowych w 2022 r. został wykonany w wysokości 432.626,97 zł** (w 2020: 293.779,90 zł; w 2020: 323.633,35 zł), z której:
 - **osoby prawne dokonały wpłaty ww. podatku w wysokości 51.387 zł**. Skutek obniżenia górnych stawek podatku to kwota **28.365 zł**, kwota zaległości na koniec roku wynosi **22.945,13 zł**;
 - **osoby fizyczne na plan 380.902 zł dokonały wpłat w wysokości 381.239,97 zł**, co stanowi **100,09 % planowanych dochodów**. Skutek obniżenia górnych stawek podatku od środków transportowych wyniósł **142.969 zł**. Saldo zaległości na koniec roku 2022 to kwota **38.960,13 zł**, saldo nadpłat to kwota **94 zł**.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę czytelnika Raportu na aspekt związany ze zmianami podatkowymi wprowadzonymi rządowym Polskim Ładem.

Przed wprowadzeniem Polskiego Ładu:

w 2021 roku

❖ **udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych planowano w wysokości 11.432.778,57 zł i zostały wykonane w tej wysokości 11.432.778,57 zł - 100 % planowanego dochodu z tego tytułu.**

w 2022 roku

❖ **z uwagi na pierwsze zmiany podatkowe - udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych planowano mniejsze, na 9.330.131 zł, dzięki przekazaniu rekompensaty zostały wykonane w wysokości 10.099.237 zł, co stanowi 108,24 % planowanego dochodu z tego tytułu.**

w obecnym 2023 roku po pełnym wprowadzeniu zmian podatkowych Polskiego Ładu

❖ **udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wg decyzji Ministerstwa Finansów wyniosą tylko 7.800.036 zł – stanowi to spadek realny w stosunku do 2021 roku o kwotę bagatela 3 632 742,57 zł (!!!); ratunkiem dla finansów bieżących i zachowania płynności budżetu znów będzie rekompensata z budżetu państwa, która jednak nie stanowi 100% strat własnych budżetu.**

- ❖ **udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych wykonano w kwocie 603.937,29 zł, co stanowi 120,79 % planu (w 2020 wykonano w kwocie: 425.420,24zł, co stanowi 51,34 % planu; w 2021 wykonano w kwocie: 1.050.322 zł, co stanowi 100 % planu),**
- ❖ **podatek od czynności cywilnoprawnych łącznie osób prawnych i osób fizycznych został wykonany w 132,68 % i wynosi 535.669,24 zł (w 2020 wykonany w 116,53 % i wynosił 417.299,31 zł; w 2021 wykonano w kwocie: 435.427,22 zł, co stanowi 108,35 % planu),**
- ❖ **dochody z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące zostały wykonane w wysokości 18.915.562,51 zł (w 2020 w wysokości 17.467.922,38 zł w tym dochody bieżące na programy, projekty finansowane z udziałem środków UE stanowią kwotę 170.413,66 zł; dochody wykonane w 2021 w wysokości 21.844.036,16 zł),**
- ❖ **subwencje ogólne z budżetu państwa zostały wykonane w 100 % i stanowią kwotę 12.717.835 zł (w 2020 wykonane w 100 % i stanowiły kwotę 10.828.396 zł; w 2021 wykonane w 100 % i stanowią kwotę 11.722.474 zł).**

Dochody majątkowe stanowią 3,56 % wykonanych dochodów ogółem (w 2020: 5,18 %; w 2021: 1,48 %)

- ❖ **ze sprzedaży majątku Gmina Żychlin w 2022 nie uzyskała dochodów.**

W 2022 roku wydatki budżetowe na plan 73.310.225,83 zł zostały wykonane w wysokości 66.626.989,13 zł, co stanowi 90,88 % planu (wzrost z kwoty 53.337.633,91 zł w 2020, 93,78 % planu; wzrost z kwoty 58.886.092,03 zł w 2021, 94,75 % planu). Wykonanie wydatków bieżących na 31 grudnia 2022 r. wyniosło 61.271.469,50 zł i stanowi 91,41 % uchwalonego planu (wykonanie 2020 r. wyniosło 49.380.392,43 zł i stanowiło 93,96 % uchwalonego planu; wykonanie 2021 r. wyniosło 55.133.536,37 zł i stanowiło 95,76 % uchwalonego planu).

Wydatki majątkowe stanowią 8,04 % wykonanych wydatków ogółem i zostały zrealizowane w kwocie 5.355.519,63 zł (wzrost w stosunku do 2020: 5,99 %, 2.957.241,48 zł; wzrost w stosunku do 2021: 6,37 %, 3.752.555,66 zł).

Największą pozycją w wydatkach budżetu jest oświata (27,62 % udziału w wydatkach ogółem Gminy) – 18.403.951,15 zł przy subwencji 8.531.132 zł.

Do 2021 była to druga, co do wielkości pozycja zrealizowanych wydatków budżetowych. Koszty prowadzenia zadania Oświata wzrosły z 16.822.749,15 zł przy subwencji 7.938.711 zł do obecnego poziomu 18.403.951,15 zł przy subwencji 8.531.132 zł. W porównaniu do 2020 notujemy wzrost z kwoty 15.407.898,44 zł przy subwencji 7.549.388 zł - 28,89 % udziału w wydatkach ogółem Gminy.

Drugą, co do wielkości zrealizowanych wydatków budżetowych, pozycją jest pomoc społeczna i rodzina – na plan 18.251.455,03 zł wykonanie wynosiło 17.835.113,38 zł, tj. 97,72 % planowanych wydatków.

Do roku 2021 była to największa pozycja w wydatkach budżetu. Spadek kosztów z poziomu 2021 roku z kwoty 21.391.616,93 zł, tj. 98,84 % planowanych wydatków wynikał z przejęcia płatności programu 500+ do ZUS. Wcześniej był to wzrost w stosunku do 2020: 20.579.717,73 zł o 811.899,20 zł).

Dotacja na realizację zadań własnych i zleconych z zakresu pomocy społecznej (Dz. 852 i 855) wynosiła w 2022 roku 12.580.217,44 zł, środki własne budżetu to kwota 5.254.895,94 zł. W roku 2021 dotacja wynosiła 16.967.585,87 zł, środki własne budżetu to kwota 4.424.031,06 zł.

Wydatki poniesione na administrację publiczną w ubiegłym roku stanowiły kwotę 5.258.998,72 zł (w 2020: 4.914.564,62 zł; w 2021: 5.109.929,47 zł) w tym:

- ❖ **wydatki Rady Miejskiej w Żychlinie to kwota 241.913,65 zł (2020: 142.681,04 zł; w 2021: 222.901,52 zł),**
- ❖ **wydatki Urzędu to kwota 4.035.269,09 zł (2020: 4.069.905,42 zł; 2021: 4.062.337,62 zł),**
- ❖ **wydatki poniesione na promocję Gminy to kwota 218.411,06 zł (2020: 162.554,66 zł; 2021: 264.786 zł),**
- ❖ **wydatki na pozostałą działalność w administracji publicznej zrealizowano w wysokości 763.404,92 zł. (2020: 409.131,50 zł; 530.193,73 zł).**

Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane w 2022 roku zostały wykonane w wysokości 21.535.892,77 zł, tj. (udział w wydatkach ogółem Gminy stanowi 32,32 %). W 2020 roku zostały wykonane w wysokości 18.156.186,25 zł (udział w wydatkach ogółem Gminy stanowi 34,04 %). W 2021 roku: 20.085.406,55 zł, tj. (udział w wydatkach ogółem Gminy stanowi 34,11 %).

W 2022 roku wydatki poniesione na obsługę długu (odsetki od kredytów zaciągniętych w latach ubiegłych) to kwota 575.712,12 zł – wyraźna tendencja wzrostowa kosztów obsługi wynika konieczności zaciągnięcia nowych zobowiązań kredytowych oraz z wysokich kosztów bankowych spowodowanych decyzjami Rady Polityki Pieniężnej o podnoszeniu referencyjnych stóp procentowych (2020: 142.831,28 zł; 2021: 67.916,11 zł).

Budżet Gminy 2022 r. zamknął się deficytem w wysokości (-) 1.530.642,36 zł (2020: nadwyżka 1.623.384,50 zł; 2021: nadwyżka 1.053.741,79 zł).

Koszty obsługi długu, konieczność zaciągnięcia nowych zobowiązań kredytowych oraz brak nadwyżki to wyraźne oznaki kryzysu finansów publicznych w Polsce, wysokiej inflacji i negatywnych skutków wprowadzenia obniżki podatków bez pełnych rekompensat dochodów budżetów samorządowych.

Przychody zostały zrealizowane w wysokości 7.933.489,74 zł (2020: 2.982.903,45 zł; 2021: 4.150.907,95 zł), w tym:

- ❖ **przychody z tytułu wolnych środków to kwota 1.795.193,66 zł (2020: 2.904.322,51 zł; 2021: 2.030.172,45 zł),**
- ❖ **przychody z tytułu zaciągniętego kredytu to kwota 3.500.000 zł (2020: 0 zł; 2021: 497.351 zł),**
 - *sytuacja dochodowa budżetu Gminy Żychlin w latach 2020-2021 pozwalała na realizację inwestycji z zaciągnięciem tylko 497.351 zł kredytu; niestety kryzys inflacyjny i Polski Ład uszczuplając środki własne budżetu gmin zmusiły samorządowców do zaciągania nowych zobowiązań kredytowych na inwestycje.*
- ❖ **nadwyżki budżetowe z lat ubiegłych pomniejszone o niewykorzystane środki pieniężne o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych to kwota zł 2.121.786,61 zł (2020: 0 zł; 2021: 1.395.125,42),**
- ❖ **przychody z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych to kwota 516.509,47 zł (2020: 78.580,94zł; 2021: 228.259,08 zł).**

Rozchody na spłaty rat kapitałowych kredytów zaciągniętych w ubiegłych latach wykonano w wysokości 840.069 zł (2020: 952.731 zł; 2021: 771.160 zł).

Kwota długu na dzień 31.12.2022 r. wyniosła 13.069.512 zł (2021: 10.658.581 zł; 2020: 11.181.390 zł).

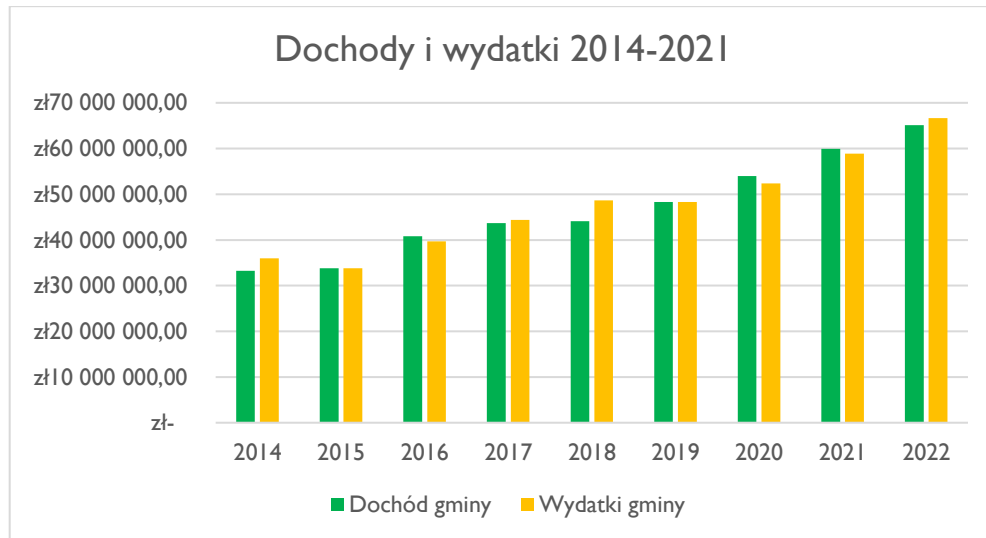
Poniżej przedstawiamy porównanie wartości budżetowych w ujęciu tabelarycznym i graficznym.

PORÓWNANIE WARTOŚCI DOCHODÓW I WYDATKÓW GMINY W LATACH 2014-2022

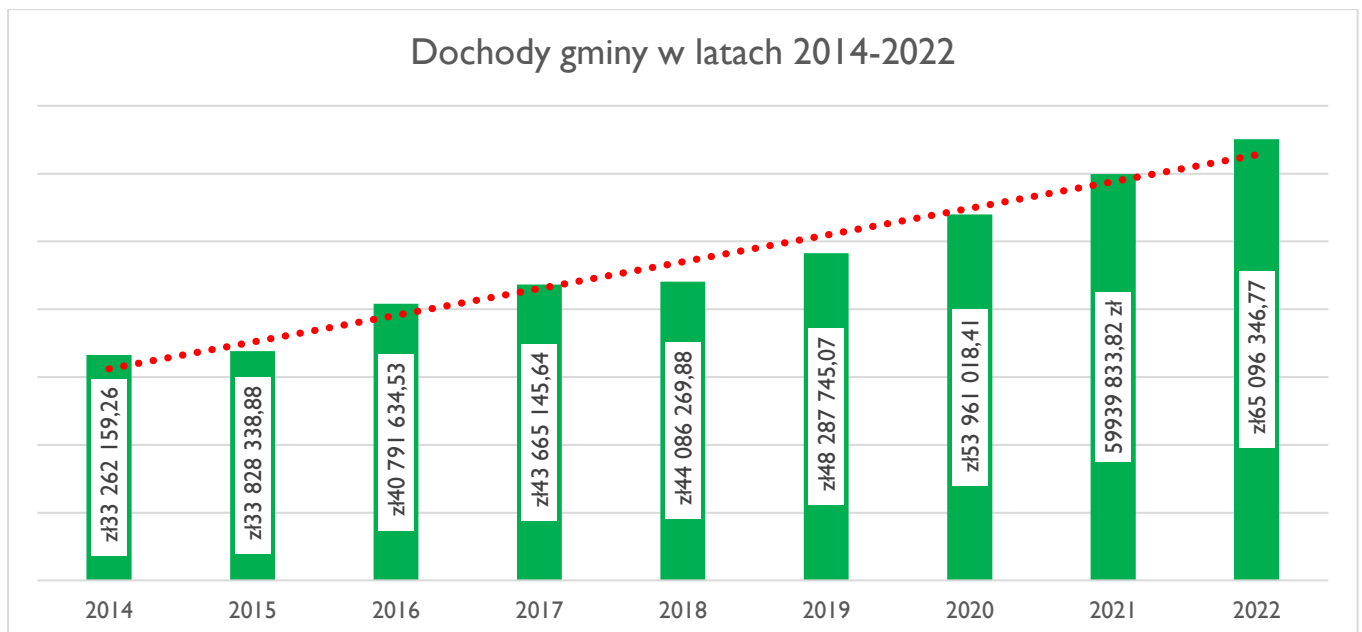
Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
Dochód gminy w zł	33.262.159,26	33.828.338,88	40.791.634,53	43.665.145,64	44.086.269,88
różnica rok do roku +/-		566.179,62	6.963.295,65	2.873.511,11	421.124,24
różnica rok do roku +/- w %		1,70%	20,58%	7,04%	0,96%
Wydatki gminy w zł	35.948.770,44	33.823.310,31	39.706.677,97	44.358.191,76	48.669.424,82
różnica rok do roku +/-		-2.125.460,13	5.883.367,66	4.651.513,79	4.311.233,06
różnica rok do roku +/- w %		-5,91%	17,39%	11,71%	9,72%
Deficyt/nadwyżka	-2.686.611,18	5.028,57	1.084.956,56	-693.046,12	-4.583.154,94

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022
Dochód gminy w zł	48.287.745,07	53.961.018,41	59.939.833,82	65.096.346,77
różnica rok do roku +/-	4.201.475,19	5.673.273,34	7.602.199,91	5.156.512,95
różnica rok do roku +/- w %	9,53%	11,75%	11,08%	8,60 %
Wydatki gminy w zł	48.336.462,28	52.337.633,91	58.886.092,03	66.626.989,13
różnica rok do roku +/-	-332.962,54	4.001.171,63	6.548.458,12	7.740.897,10
różnica rok do roku +/- w %	-0,68%	8,28%	12,51%	13,15 %
Deficyt/nadwyżka	-48.717,21	1.623.384,5	1.053.741,79	(-) 1.530.642,36

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dochód z PIT w zł	5.948.423	6.894.933	7.145.523	7.093.584	7.845.356	9.411.923	8.737.871	10.099.237	11.432.778,57
różnica rok do roku +/- w zł		946.510	250.590	-51.939	751.772	1.566.567	-674.052	1.361.366	1.333.541,57
różnica rok do roku +/- w %		15,91%	3,63%	-0,73%	10,60%	19,97%	-7,16%	31,16%	13,20 %

Występujące różnice w wartości dochodów i wydatków związane są przede wszystkim z realizacją wydatków inwestycyjnych. Samorząd może zaciągać na ten cel zobowiązania kredytowe/pożyczkowe, uzupełniając deficyt również środkami wolnymi z budżetów lat wcześniejszych.

Dochody Gminy Żychlin od dawna wykazują stałą tendencję rosnącą, wynikającą z dobrej koniunktury gospodarczej, wyraźnego spadku bezrobocia i wzrostu dochodów mieszkańców, ze skutecznego zarządzania organizacją oświaty, co skutkuje stałym wzrostem subwencji oświatowej oraz prawidłowo prowadzoną polityką podatkową, co ma wyraźne odzwierciedlenie w dochodach z tytułu subwencji z budżetu państwa. Rosnące dochody pozwalały pokrywać wydatki

bieżące, które na skutek m.in. decyzji Rady Ministrów, ulegają znacznym wzrostom. Zauważalny mógł być wzrost wydatków z uwagi m.in. na znaczne podniesienie minimalnej płacy, rosnące ceny na rynku cen energii elektrycznej i pozostałych usług. Niestety już w 2021 widoczne były pierwsze skutki wprowadzania rozwiązań Polskiego Ładu, który zaburzył gospodarkę budżetową gmin w Polsce. Najpoważniejsze skutki uwidoczniły się w 2022 i obecnym 2023 roku.

W latach 2014-22 dochód gminy wzrósł z kwoty 33,26 mln zł do poziomu 65,09 mln zł o 31,83 mln zł, czyli ponad 95 %.

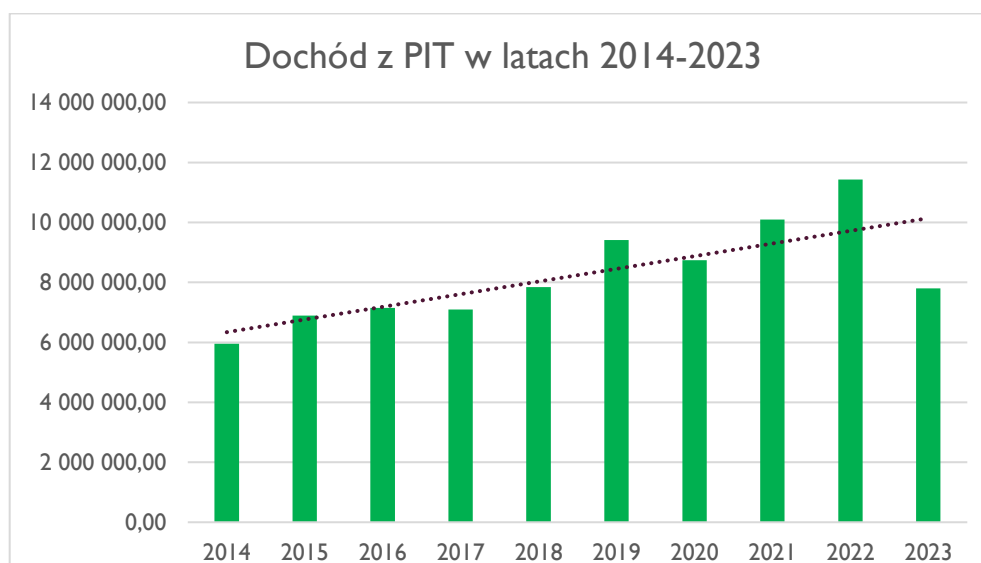
W tym samym czasie wydatki wzrosły z kwoty 35,94 mln zł do poziomu 66,62 mln zł o 30,68 mln zł, czyli ponad 85 %.

Dobra koniunktura gospodarcza i dynamika inwestycji w sektorze przedsiębiorstw, wzrosty wynagrodzeń i powstawanie nowych miejsc pracy, determinują społeczno-gospodarczy rozwój w Gminie Żychlin. Znajdowało to odzwierciedlenie w malejącej liczbie osób zgłaszających się po pomoc z pomocy społecznej i spadku liczby bezrobotnych oraz podopiecznym MGOPS oraz wyraźny wzrost udziałów gminy w dochodach PIT w latach 2014-2019. W roku 2020 z uwagi na pandemię Covid-19 doszło do wyhamowania wzrostu i spadku w stosunku do 2019 o 7,16 %. W stosunku do 2018 jest to nadal kwota wyższa o 11,3 %. W analizowanym obecnie 2022

W poszczególnych latach wpływy przedstawiały się następująco:

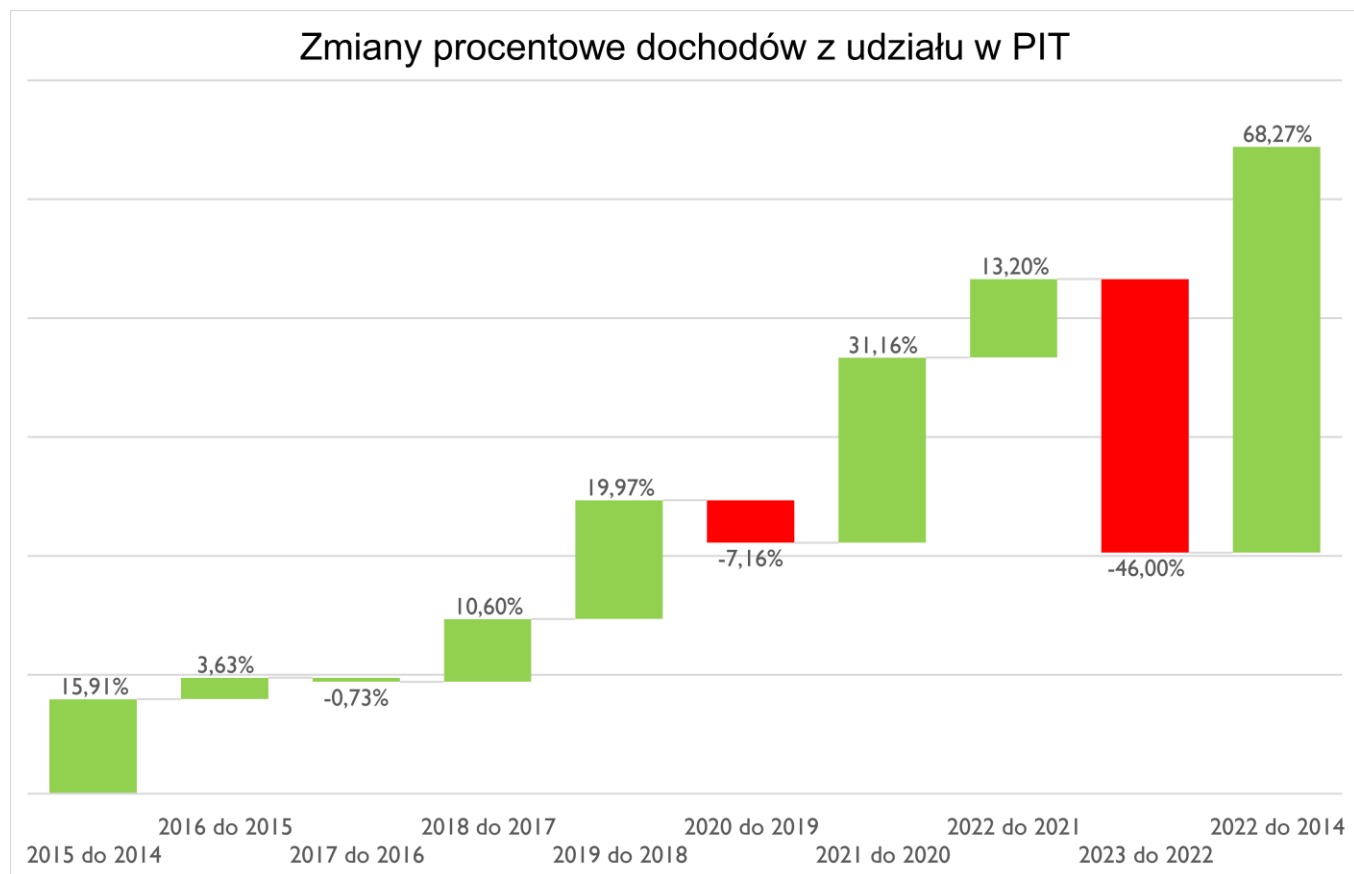
Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dochód z PIT w zł	5.948.423	6.894.933	7.145.523	7.093.584	7.845.356	9.411.923	8.737.871	10.099.237	11.432.778
różnica rok do roku +/- w zł		946.510	250.590	-51.939	751.772	1.566.567	-674.052	1.361.366	1.333.541
różnica rok do roku +/- w %		15,91%	3,63%	-0,73%	10,60%	19,97%	-7,16%	31,16%	13,20 %

W latach 2015, 2018 i 2019 odnotowaliśmy wzrosty od 10,6 do 19,97% w skali roku. Wyraźnie mniejsza dynamika w roku 2016, minimalny spadek o 0,73% w 2017 oraz wspomniany wcześniej spadek z uwagi na wyhamowanie gospodarki w kraju przez wprowadzany przez rząd lockdown. Następnie w 2021 nastąpił istotny wzrost o 31,16 %. W 2022 ponownie odnotowaliśmy wzrost, tym razem o 13,20 %.

Linia trendu wskazuje wyraźny wzrost do 2019 roku oraz efekt pandemii i lockdown'u gospodarki w 2020 i powrót do wyższej wartości w 2021 i 2022. Korekta nastąpi za rok 2023, pokazany na wykresie w celu zobrazowania nadchodzącego trendu wynikającego z rządowego programu Polski Ład.

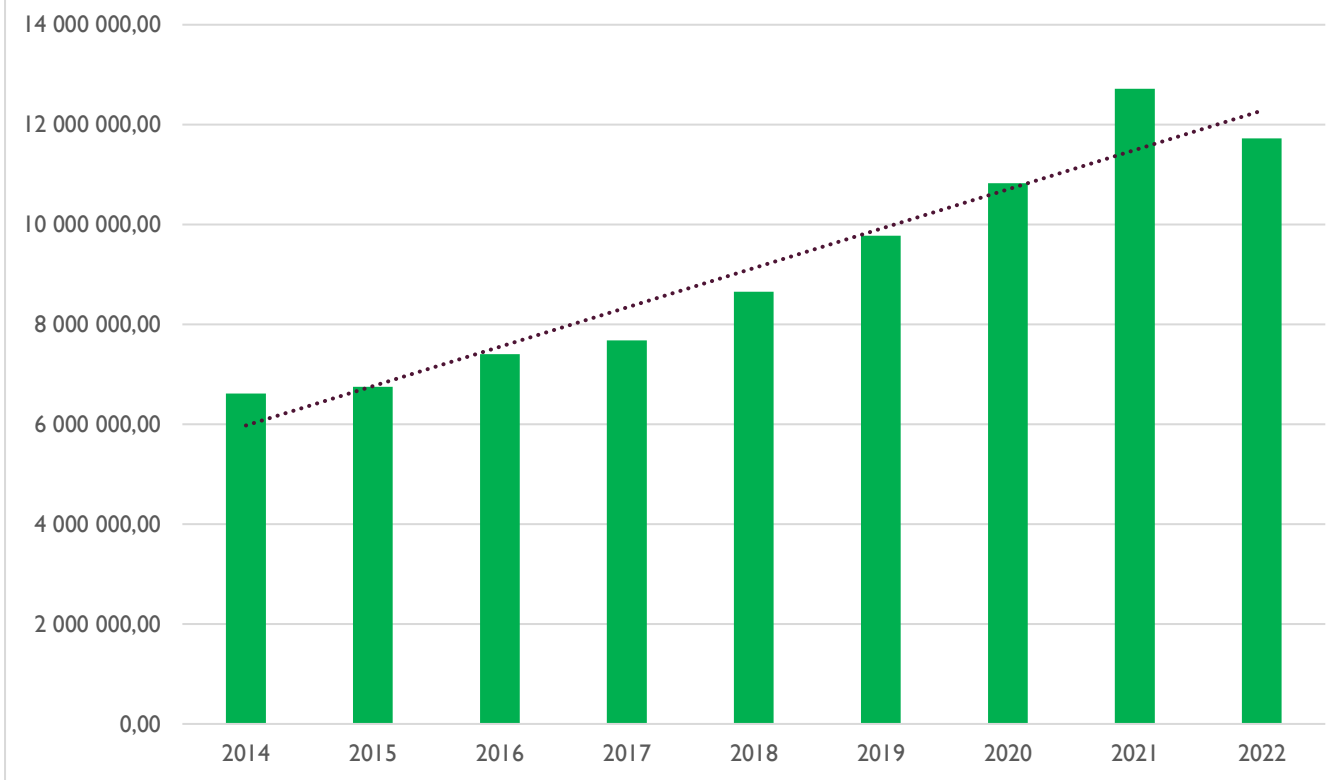
Kolejny wykres przedstawia zmianę procentową w ujęciu rok do roku oraz zmianę łączną na przestrzeni lat 2014-2022. Ogółem wartość procentowa wzrostu dochodów z tytułu udziału w PIT wyniosła 68,27% z kwoty 5,94 mln do 10,09 mln zł.

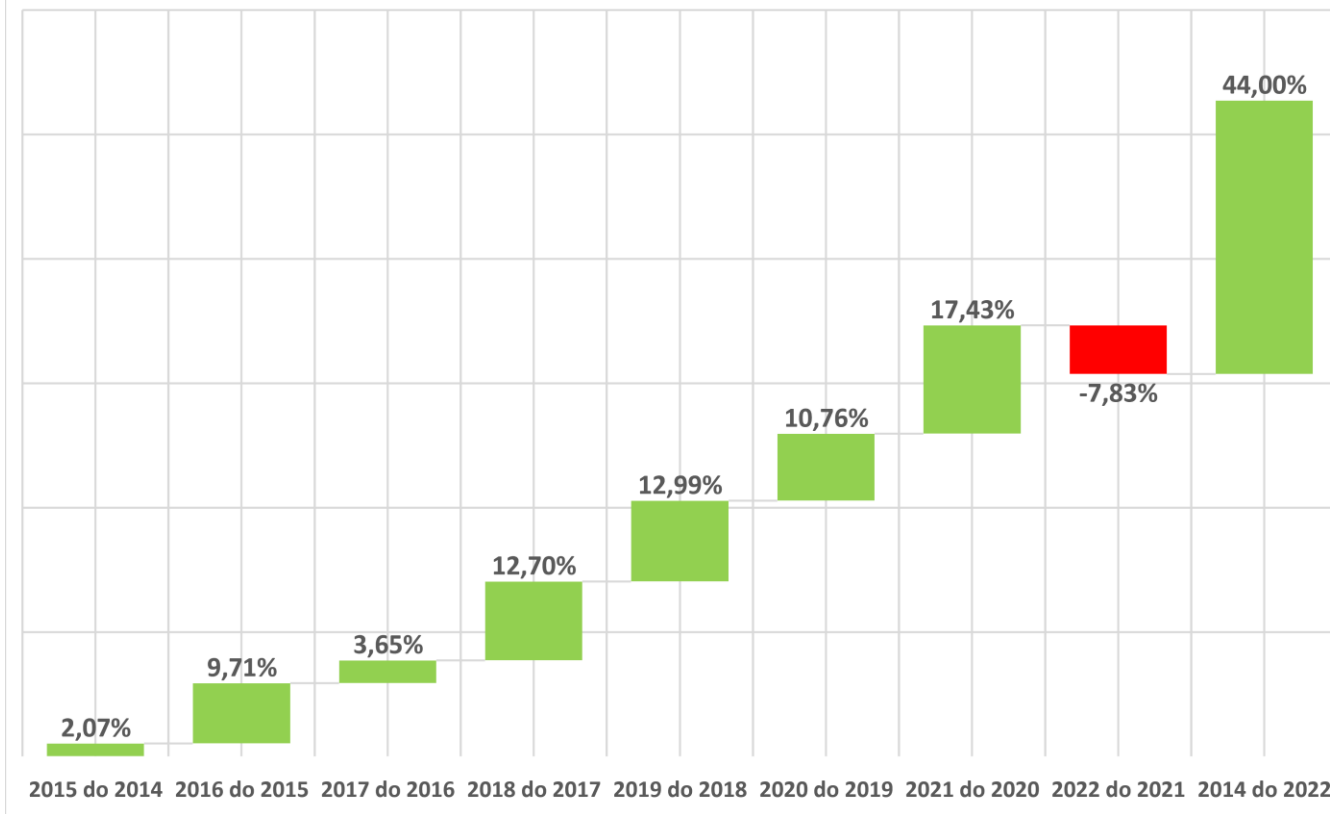
Dochody z tytułu wysokości subwencji ogólnej w latach 2014-2022 przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Subwencja w zł	6.614.694	6.751.363	7.406.615	7.677.203	8.652.568	9.776.418	10.828.396	12.717.835	11.722.474
różnica rok do roku +/- w zł		136.669	655.252	270.588	975.365	1.123.850	1.051.978	1.889.439	(-) 995.361
różnica rok do roku +/- w %		2,07%	9,71%	3,65%	12,70%	12,99%	10,76%	34,90%	(-) 7,83 %

Dochody z subwencji ogólnej

Zmiany procentowe dochodów z subwencji ogólnej

Powyższy wykres przedstawia zmianę procentową w ujęciu rok do roku oraz zmianę łączną na przestrzeni lat 2014-2021 w zakresie dochodów z subwencji ogólnej.

Wartość subwencji wyliczana przez Ministerstwo Finansów ma wyraźną tendencję rosnącą od 2 do 17% wzrostu rocznego w latach 2014-2021. Ogółem wartość procentowa wzrostu dochodów z tytułu subwencji wyniosła 92,72%. Wskaźnik ten wskazuje na prawidłowe zarządzanie dochodem własnym gminy z tytułu podatków lokalnych i sprawną organizację systemu oświaty w Gminie Żychlin.

Wartość wzrostu dochodu z tytułu subwencji w ujęciu kwotowym wyniosła ponad 6,1 mln zł.

Widoczna dynamika wzrostu dochodów Gminy Żychlin nie równoważy wzrostów kosztów, które wynikają z czynników zewnętrznych tj. skokowego wzrostu minimalnej płacy, wzrostu cen energii elektrycznej, a co za tym idzie rosnących cen usług związanych z inflacją.

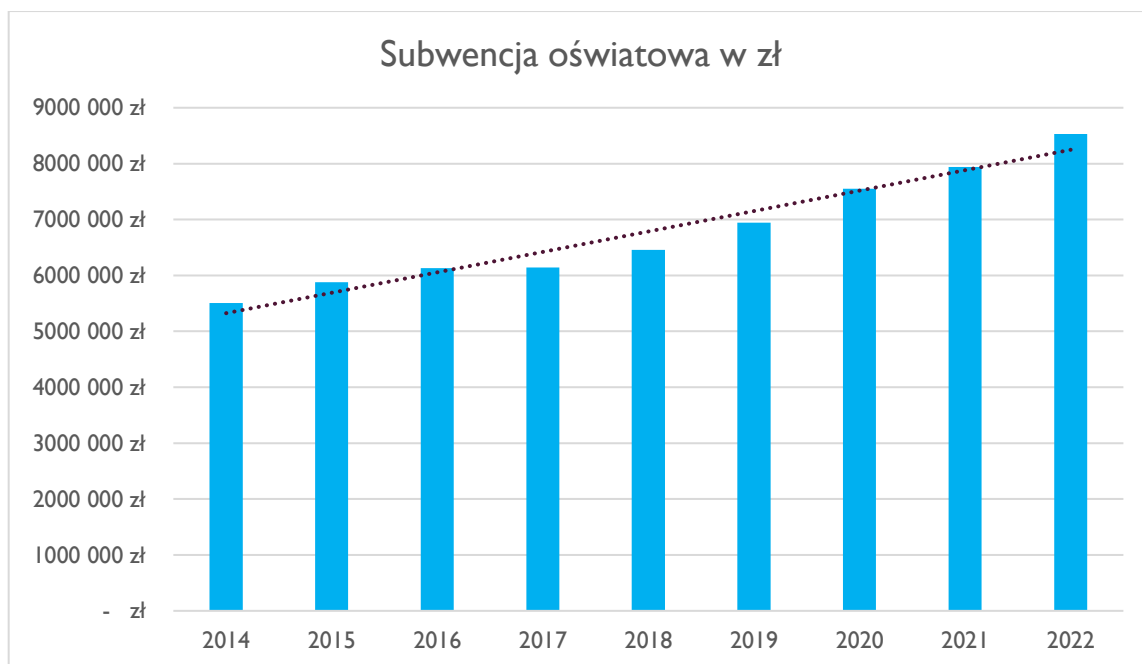
Konieczność bilansowania poziomu wydatków bieżących z dochodami, w celu wykonania obowiązku wynikającego z art. 243 ustawy o finansach publicznych powoduje, że samorząd musi szukać oszczędności i dokonywać cięć w wydatkach.

Nadal poważnym problemem, pomimo wzrostu wartości subwencji, pozostaje bilansowanie działalności oświaty. Część oświatowa subwencji, nie pokrywa nawet wydatków na płace nauczycieli. Średnia dopłata z budżetu gminy, z dochodów własnych, do części oświatowej wynosi 51 % kosztów, czyli ponad 4,3 mln zł. Wystąpiła w tym przypadku wyraźna tendencja wzrostowa. W 2021 średnia dopłata z budżetu gminy, z dochodów własnych, do części oświatowej wynosiła ok. 30% kosztów, czyli ponad 3 mln zł.

Jest to tendencja utrwalona od wielu lat w całej Polsce. Samorządy muszą sobie radzić z tym problemem same. Szczególnie, że wprowadzane podwyżki płac pensji nauczycieli również nie posiadają pokrycia w subwencji.

Dochody z tytułu wysokości subwencji oświatowej w latach 2014-2021 przedstawiały się następująco:

Opis	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Subwencja w zł	5.506.115	5.878.357	6.130.303	6.141.695	6.458.037	6.943.980	7.549.388	7.938.711	8.531.132
różnica rok do roku +/- w zł		372.242	251.946	11.392	316.342	485.943	605.408	389.323	592.421
różnica rok do roku +/- w %		6,76 %	4,29 %	0,19 %	5,15 %	7,52 %	8,72 %	5,16 %	7,46 %

Wykres przedstawia zmianę wysokości subwencji oświatowej na przestrzeni lat 2014-2022.

Procentowo przedstawia się to w sposób następujący:

ZADŁUŻENIE GMINY W LATACH 2014-2022

Opisywane wyżej czynniki związane ze wzrostem kosztów bieżących (płace, koszty usług etc.) i brak zbilansowania w dochodach z subwencji, są powodami wypracowywania zbyt małej nadwyżki operacyjnej, która pozwoliłaby realizować zadania inwestycyjne bez finansowania z kredytów i pożyczek. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że po reformie finansów publicznych z lat 2009-2011, samorządy nie mogą zaciągać kredytów i pożyczek na działalność bieżącą, jeśli spłata nie następuje w roku zaciągnięcia zobowiązania. Są to przypadki pożyczek krótkoterminowych w przypadkach kryzysowych np. zniszczenia wywołane klęską żywiołową.

Realizując politykę finansową w Gminie Żychlin, monitorujemy stan zadłużenia nie dopuszczając do sytuacji powstania ryzyka utraty płynności. Występują przypadki, gdy samorząd nie zaciąga żadnych zobowiązań, realizując inwestycje tylko za środki własne. Tak było w roku 2015 i 2020 roku, a w 2021 kwota nowego zobowiązania nie przekroczyła 0,5 mln zł. Istotna zmiana opisywana już wcześniej w Raporcie nastąpiła w 2022 roku, gdyż Gmina Żychlin zmuszona była zaciągnąć zobowiązanie kredytowe w wysokości 3,5 mln zł.

W poniżej przedstawionej tabeli można zauważyć, że pomimo wzrostu poziomu kwotowego długu o około 4,6 mln zł, z poziomu 7.764.799 zł w 2015 roku do poziomu 12.383.121 zł w 2019 roku, a następnie 13.069.512 zł w 2022, to procentowe wskaźniki spłaty rat, odsetek, zobowiązań ogółem w stosunku do dochodu zmalały. Wynika to z faktu, że w tym samym czasie znacząco urósł dochód gminy. Malejące wskaźniki obrazują ostrożnościową politykę zadłużeniową prowadzoną przez nasz samorząd.

Kwota długu na dzień 31.12.2022 r. wyniosła 13.069.512 zł

(2021: 10.658.581 zł; 2020: 11.181.390 zł),

czyli 20,08% dochodu ogółem (2021: 17,78%; 2020: 20,72%).

W stosunku do roku 2019 dług wzrósł o niewiele ponad 690 tysięcy zł.

a w ujęciu procentowym

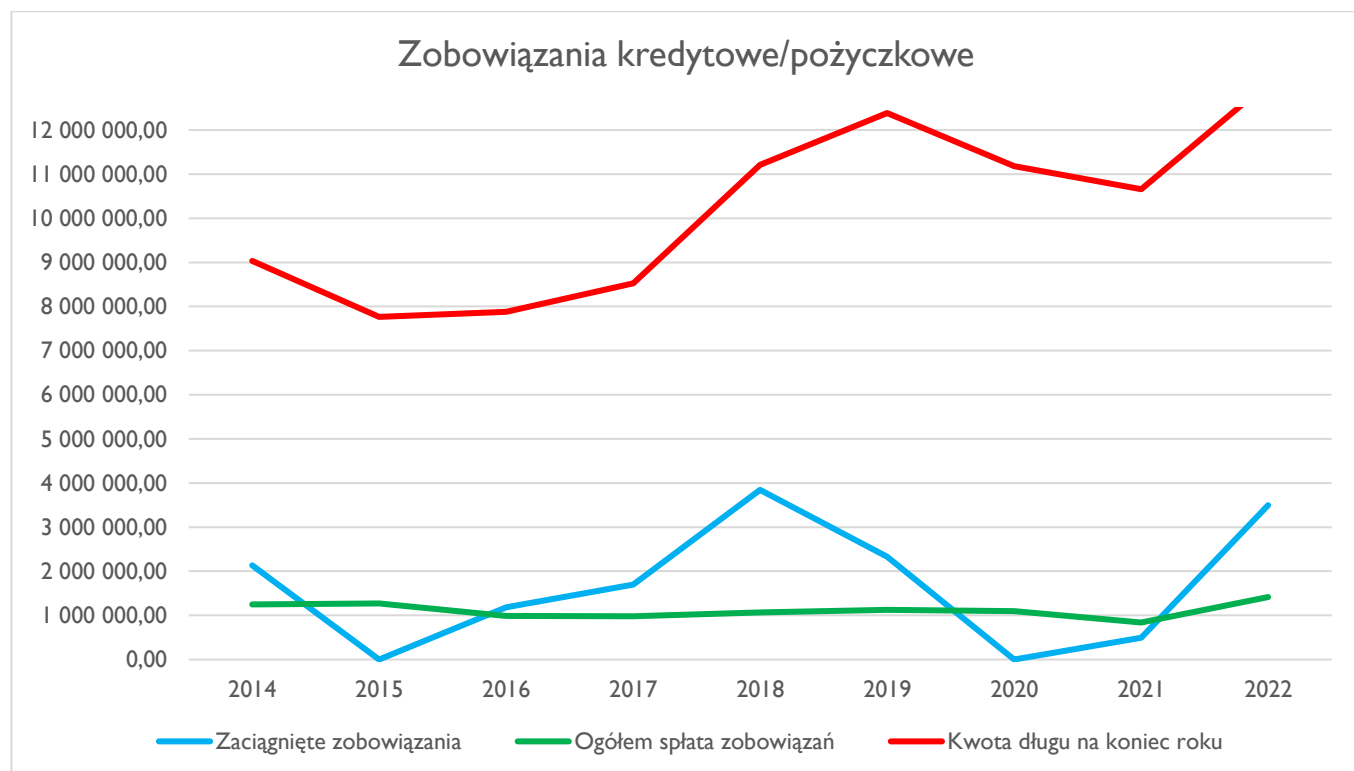
o spadł o ponad 5 % z poziomu 25,64%.

Wskaźnik poziomu zadłużenia przed reformą finansów publicznych, zezwalał gminom na zadłużanie do poziomu 60% dochodów ogółem.

Kolejna tabela przedstawia poziom wartości długu ogółem, wartości rocznych wzrostów zadłużenia i ujęcie wskaźnikowe, które jest zabezpieczeniem prawnym przez nadmiernym zadłużaniem się samorządów. Gmina Żychlin spełnia wszystkie wskaźnikowe wymagania dbając o prawidłowy przebieg korzystania z narzędzi dłużnych związanym z realizacją inwestycji.

Opis	2014	2015	2016	2017	2018
Zaciągnięte zobowiązania	2.136.169,00	0,00	1.185.232,00	1.696.690,00	3.844.954,00
Ogółem spłata zobowiązań	1.246.899,17	1.267.663,85	988.150,78	978.814,24	1.069.975,03
Spłaty rat kapitałowych	1.018.250,00	1.018.258,00	818.768,00	806.654,00	911.496,00
Zapłata odsetek i dyskonta określonych w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych	228.649,17	249.405,85	169.382,78	172.160,24	158.479,03
Kwota długu na koniec roku	9.032.057,00	7.764.799,00	7.882.263,00	8.523.299,00	11.208.757,00
Wykonanie dochodów ogółem	33.262.159,26	33.828.338,88	40.791.634,53	43.665.145,64	44.086.269,88
Wskaźnik spłaty rat kapitałowych do dochodów ogółem	3,06%	3,01%	2,01%	1,85%	2,07%
Wskaźnik spłaty odsetek do dochodów ogółem	0,69%	0,74%	0,42%	0,39%	0,36%
Wskaźnik spłaty zobowiązań ogółem do dochodów ogółem	3,75%	3,75%	2,42%	2,24%	2,43%
Wskaźnik kwoty długu do dochodów ogółem	27,15%	22,95%	19,32%	19,52%	25,42%

Opis	2019	2020	2021	2022
Zaciągnięte zobowiązania	2.332.726,00	0,00	497.351,00	3.500.000,00
Ogółem spłata zobowiązań	1.127.919,79	1.095.562,28	839.076,11	1.415.781,12
Spłaty rat kapitałowych	908.362,00	952.731,00	771.160,00	840.069,00
Zapłata odsetek i dyskonta określonych w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych	219.557,79	142.831,28	67.916,11	575.712,12
Kwota długu na koniec roku	12.383.121,00	11.181.390	10.658.581,00	13.069.512,00
Wykonanie dochodów ogółem	48.287.745,07	53.961.018,41	59.939.833,82	65.096.346,77
Wskaźnik spłaty rat kapitałowych do dochodów ogółem	1,88%	1,77%	1,29%	1,29 %
Wskaźnik spłaty odsetek do dochodów ogółem	0,45%	0,26%	0,11%	0,88 %
Wskaźnik spłaty zobowiązań ogółem do dochodów ogółem	2,34%	2,03%	1,40%	2,17 %
Wskaźnik kwoty długu do dochodów ogółem	25,64%	20,72%	17,78%	20,08 %

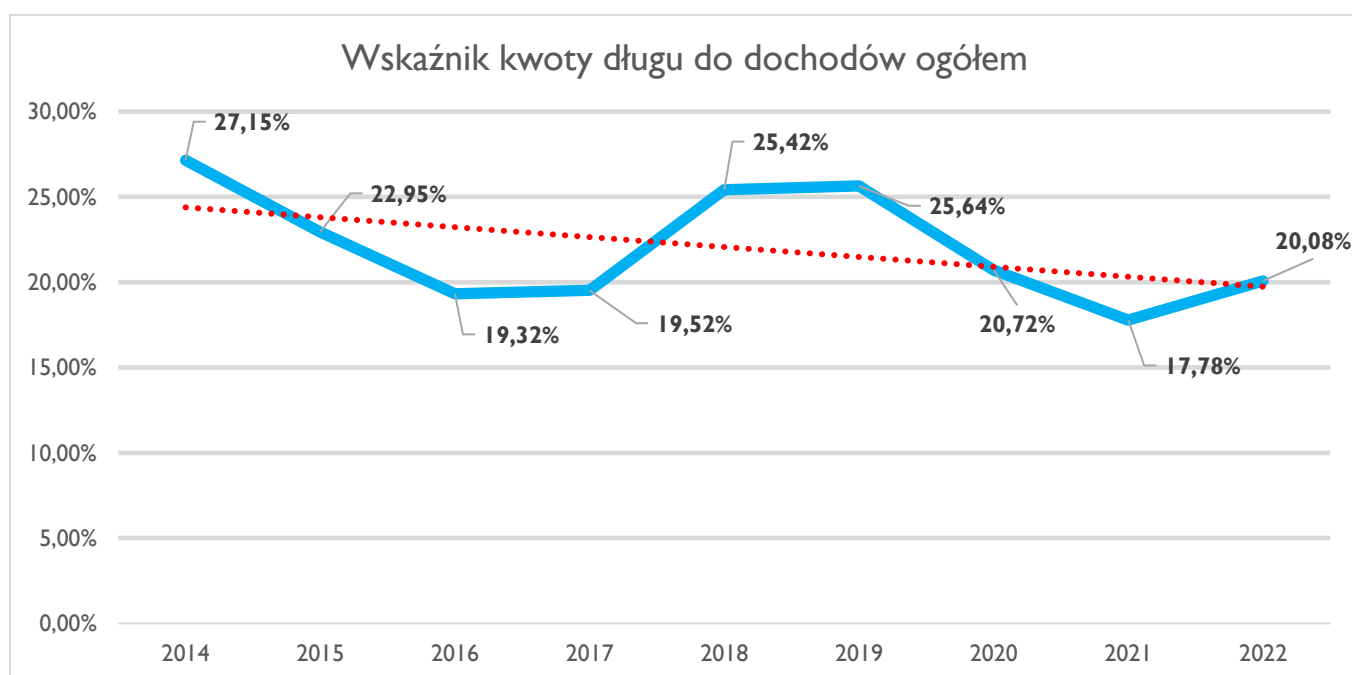

Jak widać na powyższym wykresie, w 2015 i 2020 roku Gmina Żychlin nie zaciągnęła żadnych nowych zobowiązań, a w latach 2016-2017 i 2021 zmiana była nieznaczna.

Niestety w wyniku wprowadzanych w przestrzeni finansów publicznych zmian, wynikających z opisywanych wcześniej wzrostów kosztów bieżących, w latach 2018 i 2022 następuje wzrost wartości zaciąganych pożyczek i kredytów. Rosnące koszty prowadzenia działalności powodują, że samorządy nie są w stanie wypracowywać nadwyżek operacyjnych zapewniających finansowanie inwestycji ze środków własnych.

Należy się spodziewać, że w przypadku braku zmiany wartości wskaźnika udziałów gmin w subwencji, postulowanych przez korporacje samorządowe (m.in. Związek Miast Polskich, Związek Gmin Wiejskich RP), potencjał inwestycyjny samorządów może ulec znacznemu pogorszeniu.

Przed reformą systemu finansów publicznych, zgodnie z ustawą dług gminy nie mógł przekraczać poziomu 60% wartości dochodu ogółem. W tym ujęciu, jak widać na poniższym wykresie, wskaźnik długu spadł z 27,15 (2014) do 17,78% (2021).

Linia trendu (kropkowana czerwona linia na wykresie) pokazuje stabilną wartość wskaźnika w stosunku do stale rosnącego dochodu budżetu.

2.2 WYKONANIE WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH W 2022 ROKU.

W wyniku przyjęcia przez Radę Miejską w Żychlinie uchwały budżetowej zrealizowano zadania:

I. Objęcie udziałów Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o.

Zgodnie z Uchwałami Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników "Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji" Sp. z o.o. w Żychlinie Gmina Żychlin nabyła w/w spółce 41.106 udziałów każdy o wartości nominalnej 50 zł.

Wartość łączna zadania:

2.053.300 zł

2. Budowa bezpiecznego przejścia dla pieszych - ul. Narutowicza przy ZS im. Bohaterów Września 1939 r.

Zgodnie z zawartą umową Nr 12/BPI/2022 z dnia 19 kwietnia 2022 r. wykonano bezpieczne przejście dla pieszych na drodze wojewódzkiej w rejonie Zespołu Szkół w Żychlinie.

Wartość łączna zadania:

97.170 zł

3. Budowa bezpiecznego przejścia dla pieszych przy ul. I Maja (skrzyżowanie z Barlickiego)

Zgodnie z zawartą umową Nr 11/BPI/2022 z dnia 19 kwietnia 2022 r. wykonano bezpieczne przejście dla pieszych na drodze powiatowej w rejonie skrzyżowania ulicy I-go Maja i ul. Barlickiego w Żychlinie.

Wartość łączna zadania:

49.815 zł

4. Przebudowa drogi gminnej ul. Barlickiego w Żychlinie wraz z opracowaniem PT

Opracowano dokumentację techniczną oraz zgłoszono wniosek o dofinansowanie przedmiotowej inwestycji ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. W wyniku rozstrzygnięcia naboru wniosek gminny nie uzyskał akceptacji i znalazł się na liście rezerwowej. W związku z powyższym z uwagi na brak środków zadanie nie zostało zrealizowane.

Wartość łączna zadania:

18.430 zł

5. Przebudowa dróg na terenie Gminy i Miasta Żychlin z uwzględnieniem wykonania niezbędnych rowów, chodników i przejść dla pieszych wraz z opracowaniem PFU.

Opracowano Program Funkcjonalno-Użytkowy (PFU) umożliwiający przeprowadzenie postępowania przetargowego w roku 2023.

Wartość łączna zadania:

38.100 zł.

6. Przebudowa ul. Kolejowej i ul. Krótkiej w Żychlinie.

W ramach wydatkowanych środków wykonano przebudowę ul. Kolejowej i ul. Krótkiej w Żychlinie. Przebudową objęto odcinek drogi gminnej na długości 200 m.

Wartość łączna zadania:

69.787 zł.

7. Zakup inwestycyjny – rata za budynek przy ul. Łąkowej 6a

Przedmiotem wydatku inwestycyjnego jest rata roczna za zakup budynku mieszkalnego przy ul. Łąkowej 6a.

Wartość łączna wydatku:

249.000,00 zł.

W budynku przy ul. Łąkowa 6a powstała wspólnota mieszkaniowa, ponieważ Gmina Żychlin dokonała sprzedaży mieszkań.

8. Modernizacja dachu na garażach zlokalizowanych na działce gminnej nr 207/3

W ramach powyższych środków wykonano modernizację dachu na garażach jw.

Wartość łączna zadania:
57.900 zł.

9. Modernizacja pokrycia dachowego na budynku mieszkalnym wielolokalowym przy ul. Gabriela Narutowicza I.

Zadanie realizowane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej. W wyniku wykonanych prac dokonano wymiany pokrycia dachowego z blachodachówki.

Wartość łączna zadania:
44.899,09 zł.

10. Termomodernizacja budynków w gminach Związku Gmin Regionu Kutnowskiego - etap III

Powyższa kwota stanowi udział własny gminy w realizacji zadania przez Związek Gmin Regionu Kutnowskiego, który jest beneficjentem środków unijnych na realizację wspólnego wniosku. W ramach wniosku wykonano termomodernizację budynku komunalnego przy ul. Dąbrowskiego 6 w Żychlinie.

Wartość łączna zadania:
339.905 zł.

11. Termomodernizacja kamienic i budynków komunalnych.

Zadanie realizowane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej. W ramach wydatkowanych środków wykonano termomodernizację budynku przy ul. Młyńskiej 7 w Żychlinie.

Wartość łączna zadania:
297.500 zł.

12. Modernizacja budynku mieszkalnego wielolokalowego w Grabowie przy ul. Dworcowej 47.

W związku z zaistniałym pożarem Zakład Gospodarki Mieszkaniowej wykonał prace modernizacyjne w w/w budynku, przystosowując obiekt do ponownego zamieszkania.

Wartość łączna zadania:

79.944 zł

13. Wykonanie odwodnienia budynku Szkoły Podstawowej Nr I w Żychlinie.

W ramach wydatkowanych środków wykonano odwodnienie zewnętrzne budynku Szkoły Podstawowej nr I w Żychlinie z włączeniem do systemu kanalizacji deszczowej.

Wartość łączna zadania:

74.688 zł

14. Modernizacja instalacji kanalizacyjnej w Szkole Podstawowej w Grabowie.

W ramach wydatkowanych środków wykonano modernizację instalacji kanalizacyjnej w Szkole Podstawowej w Grabowie.

Wartość łączna zadania:

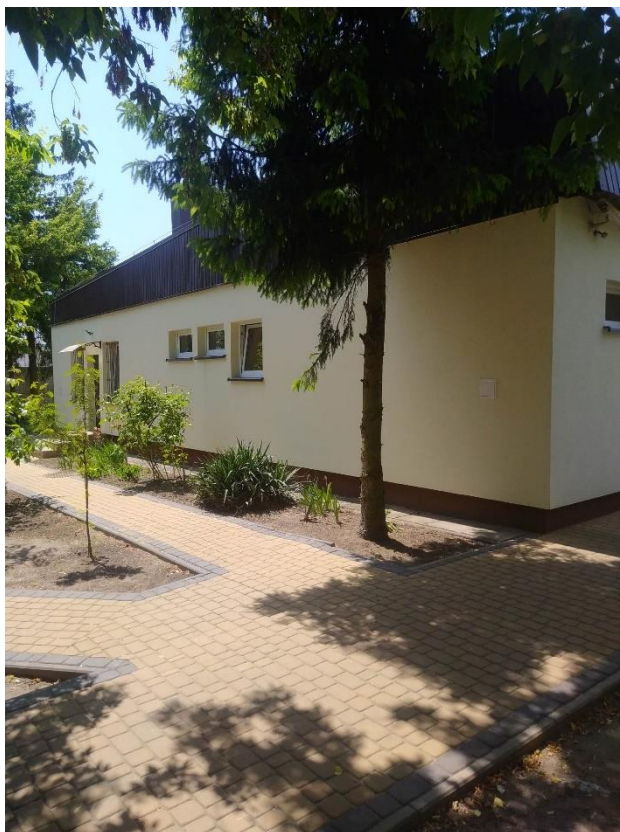
14.420 zł

15. Termomodernizacja Przedszkola Samorządowego Nr I w Żychlinie.

Wykonano prace termomodernizacyjne budynku Przedszkola Samorządowego Nr I w Żychlinie w zakresie docieplenia fundamentów i ścian zewnętrznych obiektu.

Wartość łączna zadania:

164.426 zł

16. Wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych w Przedszkolu Samorządowym Nr 1 w Żychlinie wraz z robotami towarzyszącymi.

W ramach zadania dokonano przebudowę istniejącego wejścia oraz tarasu na pochylnię wraz z uchwytami dla osób niepełnosprawnych.

Wartość łączna zadania:

85.194 zł

17. Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami w północnej części Miasta Żychlina.

W ramach wydatkowanych środków opracowano Program Funkcjonalno-Użytkowy (PFU) niezbędny do wszczęcia procedury przetargowej. Przeprowadzono postępowanie przetargowe zakończone zawarciem umowy na realizację zadania w roku 2023-2024.

Wartość łączna zadania:

31.980 zł

18. Ochrona powietrza w Gminie Żychlin poprzez zastosowanie Odnawialnych Źródeł Energii na budynkach mieszkalnych – etap II.

W wyniku postępowania przetargowego zawarto umowy na realizację zadania j/w z terminem zakończenia - kwiecień 2023. Wydatkowana kwota stanowi zapłatę faktury częściowej. Zadanie współfinansowane ze środków UE.

Wartość łączna zadania:

488.482 zł

19. Tereny rekreacji dla dzieci - place zabaw.

W ramach powyższych środków zrealizowano dwa place zabaw na terenie gminy Żychlin.

Wartość łączna zadania:

70.000 zł

20. Tereny rekreacji dla seniorów - miniteżnie solankowe.

W ramach powyższych środków zrealizowano trzy miniteżnie solankowe na terenie gminy Żychlin.

Wartość łączna zadania:

186.121 zł

21. Modernizacja wodotrysku zlokalizowanego przy Pl. 29-go Listopada w Żychlinie.

W ramach wydatkowanych środków przeprowadzono modernizację wodotrysku w zakresie technologii.

**Wartość łączna zadania:
159.491,99 zł**

22. Modernizacja Żychlińskiego Domu Kultury w zakresie funkcjonalnym.

Dotacja inwestycyjna, realizacja zgodnie z przedłożonym rozliczeniem przez Żychliński Dom Kultury.

**Wartość łączna zadania:
25.579 zł**

23. Modernizacja Żychlińskiego Domu Kultury w zakresie funkcjonalnym

Dotacja inwestycyjna, realizacja zgodnie z przedłożonym rozliczeniem przez Żychliński Dom Kultury.

**Wartość łączna zadania:
158.500 zł**

24. Wykonanie instalacji elektrycznej i awaryjnej w pomieszczeniach ŻDK oraz wykonanie kanałów technologicznych sterujących, łączących scenę z projektornią wraz z okablowaniem.

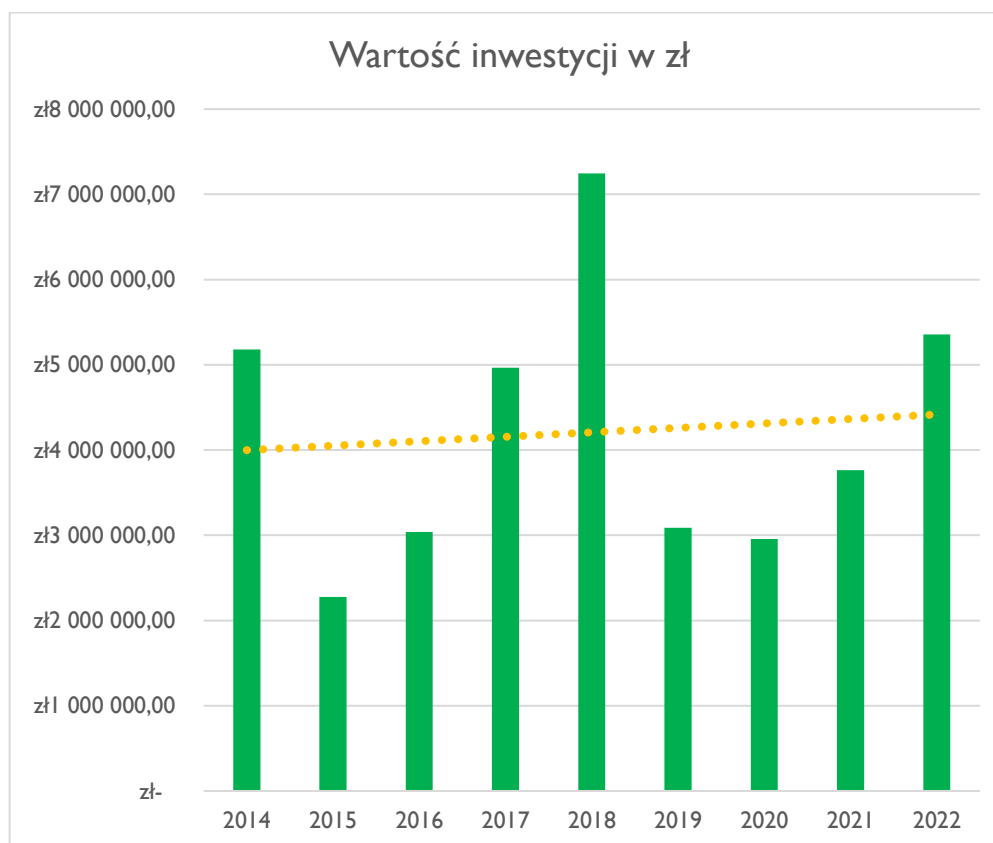
Dotacja inwestycyjna, realizacja zgodnie z przedłożonym rozliczeniem przez Żychliński Dom Kultury.

**Wartość łączna zadania:
94.000 zł**

**Łączna wartość wydatków inwestycyjnych w 2022 roku wyniosła:
5.355.519 zł
+1.590.519 zł w stosunku do 2021
+2.398,277 zł w stosunku do 2020**

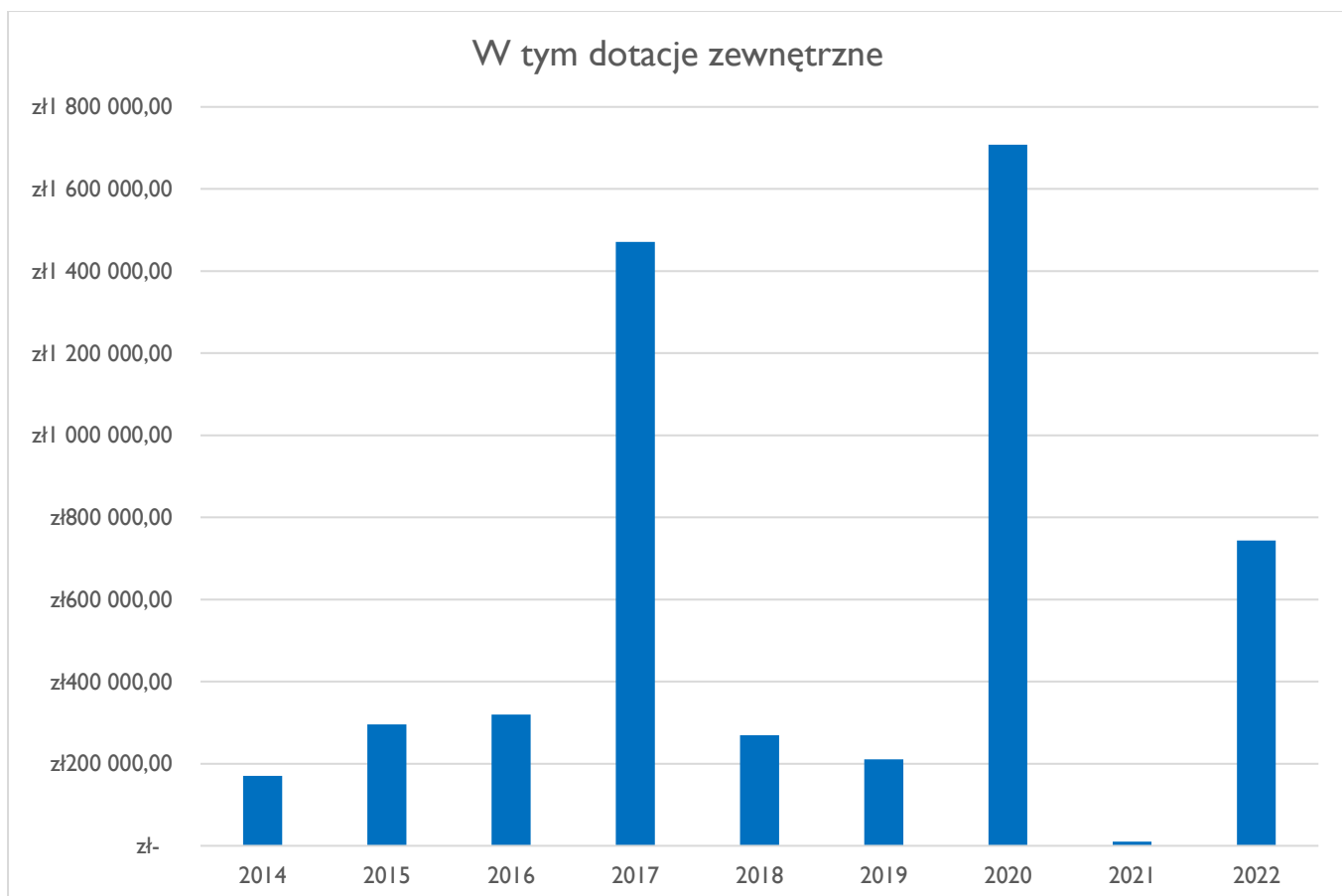
Wartość inwestycji w latach 2014-2021

Opis	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wartość inwestycji w zł	5.179.039	2.275.392	3.037.897	4.965.008	7.246.364	3.089.074,86	2.957.241,48	3.764.666	5.355.519
różnica rok do roku +/- w zł		-2.903.647	762.505	1.927.111	2.281.356	-4.157.289,14	-131.833,38	807.424,52	1.590.853
różnica rok do roku +/- w %		-56,07%	33,51%	63,44%	45,95%	-57,37%	-4,46%	27,30%	42,26%
W tym dotacje zewnętrzne w zł	170.000	295.508,89	319.995,32	1.471.265,20	269.488,41	210.747,00	1.707.647,35	10.504	743.380

Łączna wartość inwestycji w latach 2014-2022 wyniosła 37.870.201,34 zł, co daje średnią na rok budżetowy w wysokości 4.207.800,15 zł. Linia trendu na wykresie wraca do tendencji rosnącej w ujęciu średniorocznym po chwilowym zachwianiu trendu. Zauważalny spadek wartości inwestycji w 2019 i 2020 wynikał z nowego etapu planowania zadań, które były analizowane, a następnie akceptowane przez Radę Miejską nowej kadencji. Odzwierciedla także pogarszający się potencjał ekonomiczny finansowania inwestycji (pandemia, spadek dochodów PIT), opisywany w pkt. 2.1 Raportu.

W ciągu trzech lat poziom inwestycji różnił się od siebie nieznacznie, a wyraźną poprawę przyniósł rok 2022. Nie należy zakładać zwiększania się potencjału inwestycyjnego Gminy Żychlin z uwagi na zmiany podatkowe i utratę dochodów z PIT, głównie z uwagi na zmiany gospodarcze i prawne wprowadzane przez Rząd RP, jedynie dotacje inwestycyjne związane z programem Polski Ład mogą poprawić ten stan rzeczy.

Łączna wartość dotacji zewnętrznych w latach 2014-2022 wyniosła 5.198.536,17 zł. Pozyskiwanie dotacji zewnętrznych, ze źródeł europejskich i z budżetu centralnego, zależy od ogłaszanych konkursów i wpisywaniu się planów inwestycyjnych samorządu w przyjęte ramy konkursowe.

Rozpoczął się nowy okres programowania funduszy europejskich, który otworzy nowe możliwości dla samorządów. Sytuacja zależy też będzie od wykonywania zadań z zaplanowanych w ramach inwestycji dotowanych z Polskiego Ładu.

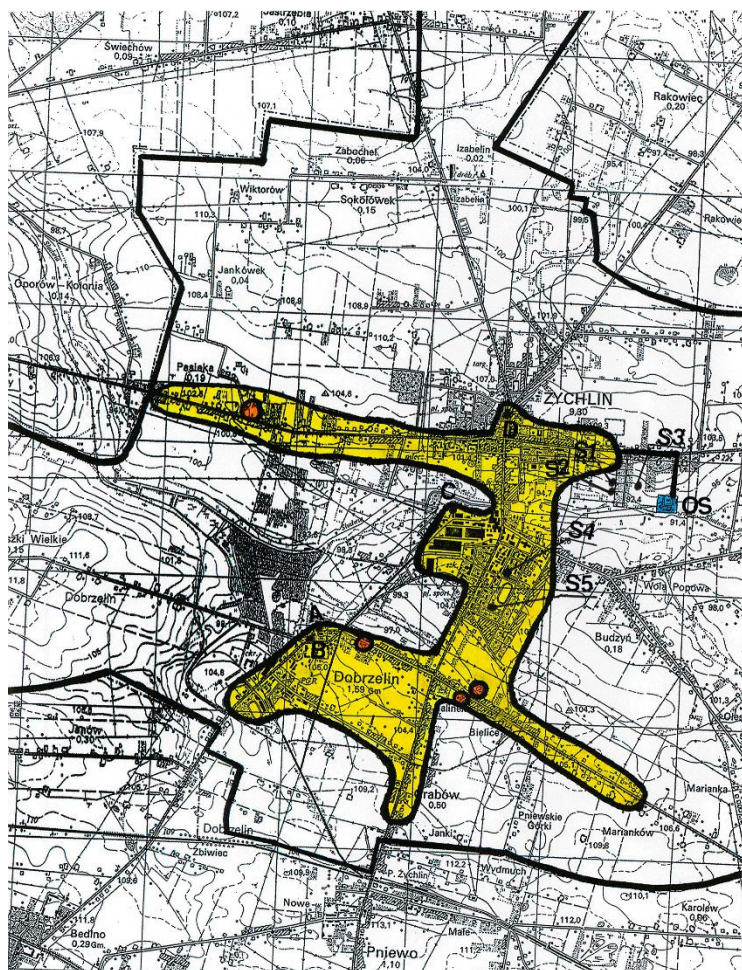
3. GOSPODARKA LOKALNA: INFRASTRUKTURA I USŁUGI KOMUNALNE, BUDOWNICTWO I PRZEDSIĘBIORSTWA

Gmina Żychlin wykonuje zadania własne, wynikające z ustawy o samorządzie gminnym w zakresie szeroko rozumianej gospodarki komunalnej, za pośrednictwem jednostki budżetowej Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, Spółki z o.o. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji oraz komunikacji jako usługi zewnętrznej (outsourcing).

3.1 ZAOPATRZENIE W WODĘ – SYSTEM I KOSZTY

Zaopatrzenie w wodę prowadzone jest w oparciu o ustawę o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Gmina Żychlin zaopatruje mieszkańców w wodę za pomocą pięciu studni głębinowych ujmujących wodę podziemną z otworów trzecio- i czwartorzędowych. Stację uzdatniania wody oddano do eksploatacji w roku 1984. Stacja ta może wyprodukować 3.900 m³/dobę wody. Uzdatnianie wody oparte jest na odżelazianiu wody w zamkniętych odżelaziaczach oraz odkażaniu jej podchlorynem sodu. Odkażanie w niej jest procesem ciągłym. Prowadzone jest profilaktycznie co drugi tydzień oraz każdorazowo po wystąpieniu awarii sieci. Stacja uzdatniania wody zlokalizowana jest w Żychlinie przy ul. Łukasieńskiego 63.

Lokalizacji studni głębinowych w tle obszaru „Aglomeracja Żychlin” (opis aglomeracji patrz: 3.2)

LEGENDA:

 Obszar „Aglomeracja Żychlin”

S1, S2, S3, S4, S5 - Studnie głębinowe

OS - Oczyszczalnia Ścieków Komunalnych

Strefa ochronna ujęć wody jest obszarem poddanym zakazom, nakazom i ograniczeniom w zakresie użytkowania gruntów i korzystania z wody. Strefa ochronna obejmuje ujęcie wody w raz z przyległymi terenami. Celem ustanowienia strefy ochronnej jest zabezpieczenie dopływu do ujęcia wody podziemnej bez skażeń fizyko-chemicznych i bakteriologicznych, o ustalonej ilości. Chodzi tu o zabezpieczenie nie tylko jakościowe, ale też ilościowe zasobów wody. W przytoczonych strefach ochrony wydzielone są strefy ochrony bezpośredniej.

Sieć wodociągowa na terenie Gminy Żychlin budowana jest od roku 1950. Obecnie długość czynnej sieci wodociągowej wynosi: 125,3 km, w tym 1,7 km stanowi sieć przesyłową i 123,6 km sieć rozdzielczą, uliczną. Długość przyłączy wodociągowych wynosi: 46,17 km. W roku 2022 PWiK sprzedał 434.397 m³ wody, w tym 321.722,6 m³ dla gospodarstw domowych. Z Gminy Oporów zakupiono 764 m³ wody w celu zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Gminy Żychlin, których gospodarstwa domowe położone są bezpośrednio w sąsiedztwie Gminy Oporów. Sprzedaż wody dla gospodarstw domowych łącznie stanowiła 74,05 %.

Średnie zużycie wody na statystycznego mieszkańca w roku 2022 wyniosło dobowo: 0,08 m³/mieszkańca.

Podmioty gospodarcze zakupiły w minionym roku zakupiły 50.656,4 m³ co stanowi 11,70 %, a do celów przeciwpożarowych zużycie wyniosło 124,45 m³.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. hurtowo sprzedało 58 890 m³ wody dla mieszkańców Gminy Pacyna.

Na poniższym wykresie przedstawiono układ kosztów zaopatrzenia w wodę dla Gminy Żychlin.

3.2 ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW W AGLOMERACJI ŻYCHLIN I POZA NIĄ – SYSTEM I KOSZTY

CO TO JEST WOGÓLE AGLOMERACJA?

Zgodnie z prawem unijnym, zasadniczą rolę w gospodarowaniu ściekami komunalnymi oraz ochronie wód powierzchniowych i środowiska wodnego przed zanieczyszczeniem ściekami, do których są one odprowadzane odgrywa dyrektywa 91/271/EWG. Dyrektywa stanowi podstawowy dokument prawny UE w tym zakresie. Opracowane wytyczne zawierają praktyczne informacje dla potrzeb tworzenia lub zmiany granic i obszaru aglomeracji – obszarów

funkcjonowania i budowy sieci kanalizacji sanitarnych. Wytyczne te są adresowane do gmin oraz urzędów marszałkowskich oraz innych podmiotów biorących udział w tworzeniu i kształtowaniu aglomeracji w ramach prawidłowej realizacji inwestycji. Wytyczne do tworzenia aglomeracji określają ekonomiczne i środowiskowe założenia do analizy zasadności budowy nowych odcinków kanalizacji lub wprowadzania alternatywnych rozwiązań (np. przydomowe oczyszczalnie ścieków). Z punktu widzenia wskaźników efektywności pracy sieci i układu, rozbudowę systemu winno się prowadzić w terenie akceptowalnym ekonomicznie. Wskaźnik efektywności ekonomicznej wynosi: 120 mieszkańców/kilometr rozbudowywanej sieci. Wskaźnik na chwilę obecną został osiągnięty na terenie całej aglomeracji. Rozbudowa sieci dokonywana jest jedynie w kierunkach potencjalnego rozwoju urbanistycznego miasta i terenów do niego przyległych.

Na terenie gminy Żychlin odbiór ścieków komunalnych odbywa się poprzez zcentralizowany system kanalizacji sanitarnej (mowa tu o sieciach głównych i rozdzielczych) oraz poprzez dowóz ścieków taborem asenizacyjnym. Dodatkowo na terenach nieujętych w aglomeracji mieszkańcy korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych, których opróżnianiem zajmują się wyspecjalizowane firmy.

Gmina posiada częściowo rozdzielczy, a częściowo ogólnospławny system kanalizacji sanitarnej. Kanalizacja ogólnospławna charakteryzuje się większymi przepływami w okresach deszczowych o mniejszym stężeniu ścieków w kolektorze i mniejszymi przepływami odpowiadającymi przepływowi w rozdzielczej sieci w okresach bezdeszczowych.

Odcinki sieci rozdzielczej charakteryzują się mniejszymi przepływami w kolektorze, lecz dużym stężeniem ścieków i gazów kanałowych głównie siarkowodoru (H_2S) i azotu (N_2). Eksploatacja tak zróżnicowanej sieci wymaga od obsługi dużej fachowości i odpowiedzialności. Do eksploatacji sieci niezbędne jest zapewnienie specjalistycznego sprzętu sieciowego.

Długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej wynosi 25.719,16 m.b., w tym:

- ❖ 1,6 km kolektory
- ❖ 24,12 km sieć uliczna, rozdzielcza

Przyłącza kanalizacji sanitarnej mają łączną długość 10,97 km.

Do miejskiej oczyszczalni ścieków komunalnych w 2022 roku wprowadzono 250.924,01 m³ ścieków. Miejskim systemem kanalizacyjnym wpłynęło: 247.696,03 m³ ścieków, co stanowi 98,72 % ogółu.

W grupie tej gospodarstwa domowe oddały: 197.039,63 m³, a podmioty gospodarcze: 50.656,40 m³ ścieków. Ścieki dowiezione taborem asenizacyjnym w ilości 3 227,98 m³, stanowiły 1,28 %.

Miejska oczyszczalnia ścieków komunalnych została zmodernizowana w latach 90. XX wieku.

Koszt zbiorowego odprowadzania ścieków komunalnych jako średni z ostatnich trzech lat wynosi 1,47 mln zł.

3.3 PODSUMOWANIE ANALIZY KOSZTÓW SYSTEMU WODNO-KANALIZACYJNEGO

Największy udział w kosztach własnych stanowią koszty osobowe. Osiągają one około 49% kosztów użytkowania i utrzymania w odniesieniu do dostarczania wody i 51% w związku z odbiorem ścieków. Koszty osobowe kształtować będą ceny świadczonych usług. Mamy obecnie do czynienia z wyraźnym wzrostem kosztów pracowniczych, co w sposób bezpośredni przełoży się na cenę usługi zaopatrzenia w wodę i odbiór ścieków.

Pozostałe koszty łącznie przenoszą się w 50 % na cenę tych usług. W grupie tych kosztów mieszczą się między innymi koszty usuwania awarii. Gmina sukcesywnie w miarę posiadanych środków finansowych zabezpiecza środki na wymianę tych odcinków sieci, które stają się kosztowne w eksploatacji. Działanie to ma na celu utrzymanie kosztów na stałym poziomie. Na pozostałe opłaty ponoszone przez Samorządowy Zakład Budżetowy nie mamy wpływu. Możemy je jedynie minimalizować poprzez zwiększenie liczby odbiorców korzystających z usług wodno-

kanalizacyjnych. Z miejskiej sieci wodociągowej korzysta około 98 % potencjalnych odbiorców, a więc został osiągnięty docelowy stan.

W zakresie odprowadzanie ścieków gmina posiada pewne możliwości zwiększenia odbiorców. Ostatni odcinek sieci kanalizacji sanitarnej o długości około 600 m w ulicy Żeromskiego poza obszarem Aglomeracji wybudowano w 2018 roku. Pozwoli to w przyszłości na dalszą rozbudowę i włączenia do miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej mieszkańcom ulicy Żeromskiego oraz mieszkańcom Woli Popowej i Budzyna. Dalsza rozbudowa sieci będzie kontynuowana w obszarach podmiejskich o zwartej zabudowie. Starania te przy drastycznych wzrostach cen energii i kosztów osobowych nie pozwolą na zachowanie stabilnych cen w zakresie świadczonych usług.

3.4 GAZYFIKACJA GMINY

Na początku maja 2020 r. pomiędzy Gminą Żychlin a Polską Spółką Gazownictwa Sp. z o.o. z zawarta została umowa o przyłączenie do sieci gazowej. Umowa obejmuje przyłączenie do sieci gazowej PSG pierwszego obiektu na terenie Gminy Żychlin - Szkoły Podstawowej im. M. Kownackiej w Grabowie. Szkoła będzie odbiorcą gazu w ilości 70.000 m³ rocznie. Koszt przyłącza wynosi 8.075,64 zł. Planowana budowa pierwotnie miała zakończyć się ma do końca sierpnia 2022 roku. Niestety z uwagi na zawirowania na rynku gazu aneksowano zapisy umowy z przesunięciem terminu na kolejne 12 miesięcy.

Umowa przyłączeniowa była konsekwencją wykonania prac budowlanych polegających na ułożeniu sieci gazowniczej. Prace budowlane rozpoczęły się w czerwcu 2020. Wykonana została główna magistrala sieci przesyłowej o długości 8,5 km. Inwestycja zrealizowana była za pomocą technologii przewiertów sterowanych. Dało to możliwość uniknięcia wykonywania tradycyjnych przekopów i niszczenia nawierzchni dróg. Drugi etap gazyfikacji przewidziany był do realizacji na przełomie 2021/2022 i polegał na budowie stacja regazyfikacji gazu skroplonego. Stacja powstać miała na działce w Dobrzelinie przy ul. Kasztanowej w podstrefie ŁSSE. Zawirowania na rynku gazu związane z jego bardzo wysokimi cenami oraz obecna sytuacja sankcji gospodarczych spowodowały, że PSG Sp. z o.o. zmieniła strategię inwestycyjną i rozpoczęła projektowanie sieci gazu średniego ciśnienia z Kutna do Żychlina.

Sieci gazowe powstały wzdłuż ulicy Wł. Jagiełły i Szkolnej w kierunku szkoły. Następnie sieć przecięła miasto w kierunku ul. 3 Maja. Inwestycja dla samorządu uchyla drzwi do kolejnych realizacji dla mieszkańców i przedsiębiorców. Skala inwestycji zależy będzie od zainteresowania ze strony potencjalnych odbiorców i liczby podpisywanych umów o przyłączenia.

3.5 MIESZKANIOWY ZASÓB GMINY

Od dnia 1 września 2020 r. gmina zarządza swoim mieszkaniowym zasobem poprzez nową jednostkę budżetową Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, który został wydzielony ze struktury Samorządowego Zakładu Budżetowego. Łączna powierzchnia lokali mieszkalnych na koniec 2022 roku wynosi: 14.500,42 m². Mieszkania, te przekazane są w trwały zarząd do Zakładu. Ponadto Zakład zarządza powierzchnią 2.820,95 m² będącą w tzw. administracji zleconej. Są to budynki mieszkalne nie mające uregulowanego stanu prawnego – żyjący właściciele lub spadkobiercy nie są znani i wyszczególnieni w księgach wieczystych, i z tego powodu przed 1990 rokiem Państwo Polskie przekazywało je do obsługi przez przedsiębiorstwa komunalne.

W roku 2022 roku Zakład zarządzał 70 posesjami z przeznaczeniem na lokale mieszkalne. Łączna powierzchnia użytkowania budynków zarządzanych przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Żychlinie wyniosła: 17.526,51 m², w tym:

- ❖ 14.500,42 m² stanowiących mienie gminne
- ❖ 2.820,95 m² będących w administracji zleconej

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w ramach prowadzonej działalności w zakresie zarządzania budynkami i lokalami administruje również lokalami użytkowymi. Podobnie jak w latach poprzednich w ramach SZB, od września 2020 r. ZGM zarządzał 22 lokalami o łącznej powierzchni 775,32 m² a na koniec 2022 r. zarządzał 20 lokalami o łącznej powierzchni 698,14 m². Na terenie miasta mamy szesnaście lokali użytkowych o łącznej powierzchni 536,14 m². Lokale, te są w budynkach będących własnością Gminy Żychlin. Cztery lokale są w budynkach przekazanych do Zakładu w administrację zleconą o łącznej powierzchni 150,48 m². Na terenach wiejskich zakład zarządza jednym lokalem o powierzchni 31,52 m².

Substancja mieszkaniowa zasobu gminy stanowi najstarszą część terenów mieszkaniowych Żychlina. Fakt ten stawia Zarządcy duże wyzwanie w związku z jego utrzymaniem. W budynkach tych wykonywane są jedynie najpilniejsze potrzeby.

Gmina Żychlin finansuje utrzymanie Zakładu w zakresie gospodarki mieszkaniowej poprzez ustalanie rocznego budżetu jednostki w oparciu o wykonanie lat ubiegłych. W kalkulacji kosztów uwzględnia się zakres prowadzonej działalności związany z prowadzeniem remontów podstawowych oraz administrowaniem zasobem.

Lokale oddane w administrację zleconą utrzymywane są zgodnie z prawem, tylko na podstawie dokonanych wpłat od mieszkańców, a więc koszty bilansują się w oparciu o przychody z danej nieruchomości.

3.6 LOKALNY TRANSPORT ZBIOROWY

Kolejnym zadaniem realizowanym przez gminę jest prowadzenie transportu zbiorowego. Do końca lipca 2020 r. funkcjonował Zakład Komunikacji Miejskiej w strukturze Samorządowego Zakładu Budżetowego. Od września 2020 gmina wprowadziła outsourcing usług i transport zbiorowy na terenie miasta i terenie wiejskim prowadzony jest przez podmiot zewnętrzny. Komunikacja obsługiwana była od 1 września do 31 grudnia 2020 roku przez 4 linie autobusowe. Do końca lipca funkcjonowały tylko 2 linie. Komunikacja obsługuje teren wiejski łącząc sołectwa z miastem oraz dojazd pomiędzy miastem a dworcem kolejowym. W ramach komunikacji obsługiwane są dowozy uczniów do szkół.

Zmiana systemu obsługi transportu zbiorowego związana była z wysokimi kosztami utrzymania dotychczasowej organizacji oraz znacznym zużyciem taboru autobusowego. Budżet gminy nie mógł podołać wydatkom związanym z zakupami nowych autobusów. Wcześniej gmina kupowała autobusy po odbudowie, co również nie spełniało oczekiwań związanych z obniżaniem kosztów eksploatacji. Po przeprowadzonych analizach ekonomicznych Rada Miejska w Żychlinie poparła pomysł zmiany systemu organizacji transportu zbiorowego, co w skali pierwszych miesięcy nowej formy funkcjonowania przyniosło znaczne oszczędności dla budżetu.

Samorządowy Zakład Budżetowy w ramach prowadzenia publicznego transportu zbiorowego w przykładowym roku 2019 przejechał 73.142 km na liniach autobusowych oraz 35.500 km w zakresie dowozu dzieci do szkół. Średnia roczna sprzedaż usług przez Zakład w zakresie komunikacji miejskiej kształtowała się na poziomie 300.000 zł. Pozostałą kwotę niezbędną do funkcjonowania zakładu Gmina przekazywała w ramach dotacji przedmiotowej wyliczanej na

podstawie planu finansowego składanego do projektu budżetu na dany rok budżetowy. Rokrocznie gmina udziela Zakładowi dotacji przedmiotowej. W 2019 roku była to kwota 550.000 zł.

W nowym systemie transport zbiorowy obejmuje wykonanie średnio ok 13.000 km miesięcznie, co rocznie stanowić będzie wykonanie ok 156.000 km – więcej o ponad 40.000 km. Mimo zwiększenia liczby linii autobusowych do 5-ciu w 2021 r. i wykonywania dużo większej liczby wozokilometrów, dzięki uzyskaniu dotacji z budżetu państwa, koszty funkcjonowania tych usług, wyniosą ok 300.000 zł rocznie, w stosunku do dotychczasowych rocznych kosztów na poziomie blisko 850.000 zł.

Przykładowe dane obrazujące koszty wykonywanych usług w systemie outsourcingu za styczeń i luty 2020:

Miesiąc	Ilość wozokilometrów	Wartość w zł/km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GZ
		1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
Styczeń	12.088 km	5,20 zł	3 zł/km	1,11 zł/km	1,08 zł/km	0,89 zł/km	1,97 zł/km
Luty	14.794 km	4,97 zł	3 zł/km	1,60 zł/km	0,38 zł/km	0,73 zł/km	1,11 zł/km

Średni koszt z pierwszych dwóch miesięcy 2020:

Ilość wozokilometrów	Wartość w zł/km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GZ
	1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
13.411 km	5,08 zł	3 zł/km	1,35 zł/km	0,73 zł/km	0,81 zł/km	1,54 zł/km

Jak wynika z powyższych danych, w czasie reorganizacji SZB zminimalizowano koszty gminy, do kwoty ok 5 zł za wozokilometr z dotychczasowego kosztu wynoszącego ok 9 zł. Po uwzględnieniu dotacji zewnętrznych, wartość kosztu za 1 wozokilometr wykonanej usługi wynosi jedynie 1,54 zł. Ograniczenie kosztów pozwoliło zakupić bilety dla wszystkich uczniów z naszych szkół, łącznie z zainteresowanymi uczniami szkół średnich i szkoły niepublicznej. Dodatkową wartością reorganizacji jest na pewno diametralne zwiększenie ilości wykonanych kursów, na większej liczbie tras o znacznie większej częstotliwości. Zwiększona została do maksimum ilość postulowanych przez mieszkańców kursów do cmentarza parafialnego. Atrakcyjna jest również cena biletów jednorazowych i miesięcznych, w stosunku do cen oferowanych w ramach wcześniejszych usług ZKM-u.

Cena biletu jednorazowego wynosi obecnie tylko 1,00 zł.

Dzięki negocjacom z przewoźnikiem wprowadzono ulgi handlowe:

- Osoba Pow. 70 Lat (100%) przejazdy bezpłatne
- Emeryt, Rencista (50%) 0,50 zł
- Pracownicy Mops (90%) 0,10 zł

Cena biletu miesięcznego normalnego 18,00 zł (w ZKM 50,00 zł)

Cena uczniowskiego bil. miesięcznego 9,18 zł

W funkcjonującym w 2021 systemie publicznego transportu zbiorowego, z 5 linii regularnych trzy dedykowane są przewozom uczniów. W ub.r. przewieziono 491.143 pasażerów w tym 15.019 w ramach przejazdów jednorazowych i 476.124 osoby skorzystały z przejazdów w ramach biletów

miesięcznych, gdzie 1 bilet równa się 44 pasażerom. Łączna długość 5 linii autobusowych, z których mogą skorzystać pasażerowie wynosi 84,3 km:

- ❖ **Linia nr 1:** Żychlin Cmentarz – Pl. 29-Listopada-Dobrzelin-Grabów, ul. Dworcowa to 6,4 km długości;
- ❖ **Linia nr 2:** Żychlin Szkoła nr 2-Oleszce-Śleszyn-Grabów-Żychlin Szkoła nr 2 to 21,8 km długości;
- ❖ **Linia nr 3:** Żychlin Pl. 29-go Listopada-I Maja-Czesławów-Drzewoszki Wielkie-Żychlin Szkoła nr 1 to 17 km długości;
- ❖ **Linia nr 4:** Żychlin Szkoła Nr 2-Grabie-Orątki Górne-Grabów, ul. Dworcowa to długość 21,6 km;
- ❖ **Linia nr 5:** Żychlin Pl. Jana Pawła II-Żabików-Pasieka-Żychlin Narutowicza Osiedle to 17,5 km długości.

Linia nr 1 obsługuje teren miasta oraz miejscowości Dobrzelin oraz Grabów i docelowo dojeżdża do dworca PKP Żychlin mając dostosowany rozkład jazdy do rozkładu odjazdów i przyjazdów pociągów. Dodatkowo linia nr 4 uzupełnia rozkład jazdy w kierunku dworca PKP, a także uwzględnia dojazdy i powroty uczniów do szkół. Natomiast linie nr 2, 3 i 5 kursują w dni nauki szkolnej i są dedykowane dojazdowi dzieci i młodzieży do szkół.

Codziennie w dni robocze w okresie nauki szkolnej mają miejsce 52 połączenia, co daje przejechanych 614 km dziennie na liniach autobusowych. Rocznie z uwzględnieniem uwarunkowań dot. kursowania autobusów komunikacji miejskiej w dni robocze, w okresie wakacji, w dni wolne od pracy, autobusy przejeżdżają 169.043,70 km.

W 2021 łączny koszt związany z funkcjonowaniem publicznego transportu zbiorowego wyniósł 846.569,31 zł z tego kwota 507.131,10 zł. stanowi dopłatę z budżetu państwa, 90.788,73zł. to refundacja ulg ustawowych a kwota 140.146,20zł. dopłata Gminy Żychlin i kwota 108.503,28zł zakup biletów miesięcznych dla uczniów przez Gminę Żychlin.

Koszt funkcjonowania transportu zbiorowego ze środków budżetu Gminy Żychlin w 2021 wyniósł 248.649,48zł.

Koszt transportu zbiorowego poniesiony przez Gminę Żychlin w 2021 w przeliczeniu na 1 km:

Średnia	Ilość wozokilometrów	Wartość w zł	Dopłata UW w Łodzi w zł	Dopłata UM w Łodzi w zł	Koszt Gminy Żychlin w zł	Koszt za 1 km ponoszony przez GZ
		1+2+3=	1	2	3	
	169.043,70	846.569,31	507.131,10	90.788,73	248.649,48	1,47 zł/km

W analizowanym 2022 sytuacja wyglądała następująco:

Transport zbiorowy wykonał średnio ok 15.625 km miesięcznie, co rocznie daje wykonanie ok 187.500 km. w 2022 r. sprzedano 18.657 biletów jednorazowych, w analogicznym okresie roku 2021 sprzedano 15.019 biletów jednorazowych. Powyższe wskazuje na wzrost zainteresowania z korzystania z komunikacji zbiorowej w ramach przejazdów jednorazowych, ale także przejazdów przy wykorzystaniu biletów miesięcznych - łącznie w 2022 r. przewieziono w ramach publicznego transportu zbiorowego 398.181 pasażerów. Ceny biletów jednorazowych i biletów miesięcznych w komunikacji miejskiej w 2022 nie uległy zmianie, z wyjątkiem ceny biletów miesięcznych dla uczniów. Do lutego cena biletu wynosiła 9,18zł. a od 1 marca 11,68zł. Nadal funkcjonuje 5 linii komunikacyjnych – jedna dedykowana dowożeniu pasażerów do stacji PKP Żychlin i cztery linie dostosowane do planu zajęć w szkołach i obejmujące transport zbiorowy z terenu całej gminy. Koszty funkcjonowania tych usług wyniosły w 2022 r. dokładnie 1.006.071,46 zł, z czego koszt własny

gminy to 311.777,12 zł, dotacja z Urzędu Marszałkowskiego w kwocie 131.804,84 zł i dotacja Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w kwocie 562.489,50 zł.

Przykładowe dane obrazujące koszty wykonywanych usług w systemie outsourcingu za 2021 i 2022 r.:

Miesiąc	Ilość wozokilometrów	Wartość w zł/1 km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GŻ
		1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
Styczeń 2021	12.088	5,32 zł.	3 zł/km	0,77 zł/km	1,55 zł/km	0,90 zł/km	2,45 zł/km
Styczeń 2022	16.879	4,80zł.	3zł/km	0,57zł/km	1,23zł./km	0,64zł/km	1,88zł/km
Maj 2021	15.447	4,71zł.	3zł./km	0,60zł./km	1.11zł./km	0,70zł./km	1,81zł./km
Maj 2022	17.529	4,82zł.	3zł/km	0,71zł./km	1,10zł./km	0,81zł/km	1,91zł./km
Październik 2021	15.882	3,93zł.	3zł./km	0,59zł./km	0,34zł/km	0,69zł./km	1,03zł/km
Październik 2022	17.465	4,20zł.	3zł/km	0,70zł/km	0,50zł/km	0,80zł/km	1.30zł./km

Średni koszt miesięczny roku 2021:

Ilość wozokilometrów	Wartość w zł/1 km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GŻ
	1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
14.086 km	4,62 zł	3 zł/km	0,54 zł/km	1,08 zł/km	0,64 zł/km	1,72 zł/km

Średni koszt miesięczny roku 2022:

Ilość wozokilometrów	Wartość w zł/1 km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GŻ
	1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
15.625 km	4,65 zł	3 zł/km	0,70 zł/km	0,95 zł/km	0,71 zł/km	1,66 zł/km

3.7 GMINNE SPÓŁKI PRAWA HANDLOWEGO

- ❖ Od lat 90. XX wieku istnieje powołana przez Gminę Żychlin Spółka z o.o. „MIG-MA”. Jest gminną spółką prawa handlowego, a w ramach swojej działalności spółka uzupełnia działania gminy w zakresie realizacji jej zadań własnych. W 2020 spółka stała się w 100% własnością prywatną.

Do zadań spółki należało:

- Zarządzanie targowicą miejską – przejęte przez jednostkę budżetową ZGM

- Prowadzenie gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych – działalność zawieszona
- Odbiór i zagospodarowanie nieczystości płynnych dla mieszkańców nieujętych w obszarze aglomeracji Żychlin – działalność zawieszona.

Ponadto „MIG-MA” sp. z o.o. prowadziła zakres usług w działalności komercyjnej. Zarząd spółki był jednoosobowy.

Z uwagi na wprowadzoną przez Rząd RP systemową zmianę w zakresie zagospodarowywania odpadów komunalnych i monopolizację rynku odbioru odpadów, lokalne składowisko odpadów, a co za tym idzie spółka do tego powołana, traci rację bytu, w związku z czym spółka postawiona została w 2020 roku w stan likwidacji, a następnie sprzedana prywatnemu inwestorowi.

- ❖ Od 2021 istnieje powołana przez Gminę Żychlin Spółka z o.o. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji. PWiK jest gminną spółką prawa handlowego, a w ramach swojej działalności spółka działa w zakresie realizacji zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków.

Zakres działań spółki opisany został na stronach od 27 do 30 Raportu w bieżącym dziale, w punktach 3.1 Zaopatrzenie w wodę – system i koszty i 3.2 Odprowadzanie ścieków w Aglomeracji Żychlin i poza nią – system i koszty.

3.8 WARTOŚĆ MIENIA KOMUNALNEGO

Wartość majątku Gminy Żychlin na koniec 2022 wyniosła 90.122.247,85 zł, co oznacza wzrost w stosunku do 2021 r. o 1.937.747,19 zł. W porównaniu do roku 2020 wartość ta jest niższa, ponieważ wynosiła wtedy: 92.574.999,63 zł. Zmiana wartości in minus spowodowana była zmianami organizacyjnymi jakie miały miejsce w sferze gospodarki komunalnej. Wartość tę odzwierciedla ewidencja finansowo-księgowa. Wcześniej, pomiędzy latami 2017 a 2018, Gmina Żychlin notowała znaczne wzrosty wartości mienia przekraczające 11 mln złotych.

Decydujący wpływ na wartość mienia komunalnego w latach 2021-2022 miało objęcie udziałów w Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o., które powstało z przekształcenia Samorządowego Zakładu Budżetowego w jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. W akcie założycielskim spółki określono kapitał zakładowy na poziomie 2.035.550 zł. Kapitał został podzielony na 4.711 udziałów, każdy o wartości nominalnej 50 zł. Kapitał zakładowy został pokryty wkładem niepieniężnym w postaci: budowli o wartości 916.500,00 zł i gruntów o wartości 1.119.050,00 zł. Różnice w zakresie wartości mienia wynikają również z zakupów inwestycyjnych, obrotów mieniem i przeszacowaniem jego wartości.

Szczegóły tych zmian przedstawia załącznik nr 1 pn. Informacja o stanie mienia komunalnego. Różnice w zakresie wartości mienia komunalnego wynikają również z zakupów inwestycyjnych, przeszacowania wartości środków trwałych, zdjęcia ze stanu środków trwałych, wykonanych robót budowlanych i obrotu mieniem komunalnym.

Zmiana zmiany wartości środków trwałych w poszczególnych grupach inwentarzowych w wysokości: 1 937 747,19 zł wynika ze:

- ❖ Zwiększeń wartości na kwotę ogółem: 2 016 633,23 zł:
 W gruntach GRUPA-0 – 360.706,20 zł w związku z przeszacowaniem wartości gruntów gminnych.
 W budynkach GRUPA-I – 744.710,13 zł w związku z wykonanymi pracami inwestycyjnymi.

W budowlach GRUPA-2 – 911.216,90 zł również w związku z zamierzonymi pracami inwestycyjnymi.

❖ Zmniejszenia ogółem: 78.886,04 zł.

Zmiana ta obejmuje jedynie grupę 0 „grunty”. Zmiana spowodowana jest zmniejszeniem wartości w wyniku wykonanych operatów szacunkowych.

Na wartość mienia składają się:

- ❖ Wartość majątku Gminy Żychlin ujęta w ewidencji finansowo-księgowej placówek oświatowo-wychowawczych (Zespół Szkolno-Przedszkolny przy ul. Żeromskiego, Szkoła Podstawowa w Grabowie, Zespół Szkół Nr 1 przy ul. Łukasieńskiego i Przedszkole Samorządowe w Żychlinie).
- ❖ Wartość majątku Gminy Żychlin ujęta w ewidencji finansowo-księgowej jednostek kultury (Żychliński Dom Kultury, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna).
- ❖ Wartość majątku Gminy Żychlin ujęta w ewidencji finansowo-księgowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Gmina Żychlin posiada udziały w następujących spółkach prawa handlowego:

- ❖ 81.817 udziałów, każdy o wartości nominalnej 50 zł o łącznej wartości 4.090.850 (wzrost z kwoty 2.035.550 zł) w spółce powstałej w wyniku przekształcenia Samorządowego Zakładu Budżetowego w Żychlinie w jednoosobową spółkę prawa handlowego pod nazwą Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o.
- ❖ 1 udział o wartości 337.227 zł w spółce TBS Zgierz

3.9 SIEĆ DRÓG NA TERENIE GMINY

Gmina Żychlin ma stosunkowo mały obszar, w porównaniu do średniej wielkości gminy w Polsce. Według danych z GUS średnia gmina miejsko-wiejska w naszym kraju ma wielkość 157 km², podczas gdy Gmina Żychlin tylko 76,65 km².

Ma to wpływ na ograniczenie wpływów z tytułu podatków lokalnych oraz na specyfikę sieci drogowej. Miasto i gminę przecinają szlaki komunikacji wschód-zachód i północ-południe stanowiące drogi wojewódzkie (przebieg drogi 583 i 585) i drogi powiatowe. Zasób komunikacyjny uzupełniają drogi gminne.

Główne ciągi dróg wojewódzkich to ulice: Wł. Jagiełły, Narutowicza (poza odcinkiem od nr 1 do mostu na rzece Słudwi – ulica jednokierunkowa), Traugutta, Orłowskiego, Pl. Wolności, Sannicka, 3 Maja, Sokołówek i Żabików.

Drogi powiatowe to ulice: 1 Maja, Łukasieńskiego, Żeromskiego oraz główne drogi na terenach wiejskich z Żychlina do Luszyńca, Śleszyna, drogi przez Drzewoszki, Budzyń, Żabików, Grabów, Kozanki, Zarębów, Kruki i Brzeziny.

Drogi przebiegające przez teren Gminy Żychlin mają następujące długości:

- ❖ Drogi wojewódzkie – 8,93 km
- ❖ Drogi powiatowe – 56,45 km
- ❖ Drogi gminne – 65,13 km

Zarządem drogami, ich bieżącym całorocznym utrzymaniem, naprawami i modernizacjami według właściwości zajmują się Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łowiczu, Starostwo Powiatowe w Kutnie oraz Urząd Gminy w Żychlinie.

W ramach utrzymania w należytym stanie dróg gminnych wykonywano sukcesywnie zadania bieżące i inwestycyjne. W 2022 prace naprawcze na drogach kosztowały 423.641,44 zł (2021: 298.664,44 zł) a zadania inwestycyjne 69.787,49 zł (2020: 1.959.175,18 zł).

3.10 BUDOWNICTWO

Gmina Żychlin nie prowadzi własnych inwestycji w zakresie budownictwa komunalnego. Wcześniej realizowany wspólnie z TBS Sp. z o.o. w Zgierzu projekt osiedla mieszkaniowego przy ul. Łąkowej nie uzyskał dofinansowania z budżetu państwa, w związku z czym powstał tylko jeden budynek 16 lokalowy. Obecnie znajduje się tam wspólnota mieszkaniowa.

W obecnym roku Gmina Żychlin złożyła deklarację przystąpienia do Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej wraz z 10. innymi gminami w Powiecie Kutnowskim i Łęczyckim. W zależności od decyzji ministerstwa, w gminie może powstać w latach 2024-2025, 60 nowych mieszkań w trzech lub czterech budynkach wielorodzinnych.

Dotychczas nowe inwestycje w główne mierze opierają się na projektach indywidualnych mieszkańców i co roku można zauważyć w tym zakresie tendencję wzrostową, czemu sprzyja wzrost zamożności i atrakcyjne ceny nieruchomości. Tendencję tę wyhamuje recesja i kryzys na rynku kredytów hipotecznych, ale nowa ustawa o kredytach preferencyjnych powinna znów pobudzić rynek mieszkaniowy.

Urząd Gminy w Żychlinie przygotowuje procedury związane z wydaniem decyzji o warunkach zabudowy. Ilość decyzji wydawanych w zakresie budownictwa jednorodzinnego wskazuje na rosnące zainteresowanie mieszkańców tą formą inwestowania. Wspomniane wyżej wyhamowanie wyraźnie widać w danych za 2022 rok.

Popyt na zabudowę jednorodziną spowodował, że w latach 2015-2022 wydano 206 decyzji o warunkach zabudowy dla nowych domów. Zainteresowanie zakupem i budową domów jednorodzinnych wywołuje adekwatny wzrost podaży na rynku działek prywatnych, których przygotowanie do zabudowy nie wymaga wysokich nakładów w infrastrukturę drogową i media. Istotny wskaźnik, który daje obraz preferencji na lokalnym rynku mieszkaniowym, to liczba dokonywanych podziałów działek. W ostatnich latach powstało 91 nowych nieruchomości budowlanych jednorodzinnych. W chwili obecnej procedowane są kolejne podziały i docelowo do końca 2022 ta liczba wzrosła do 110 działek.

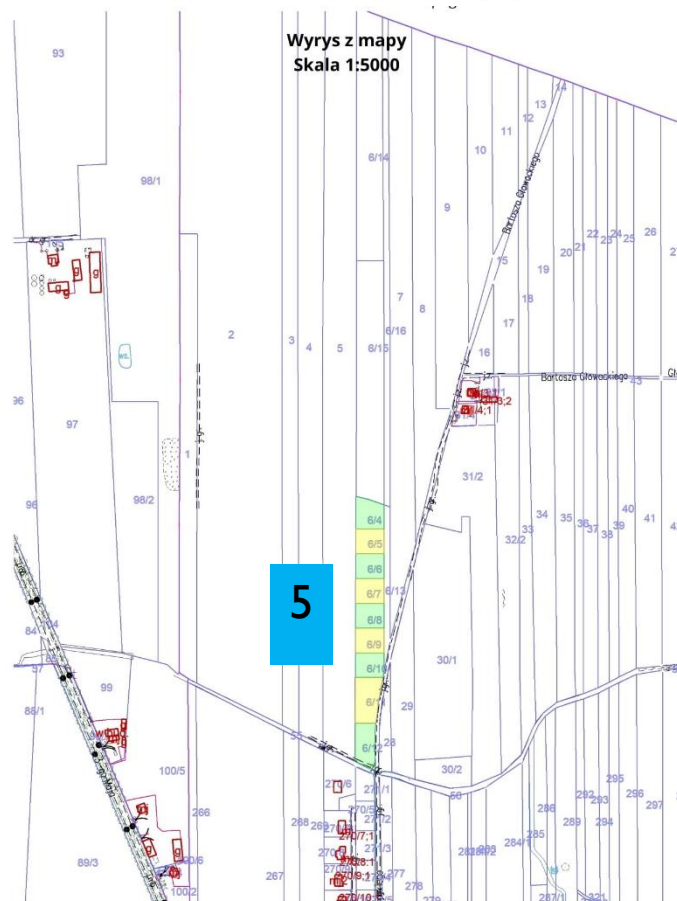
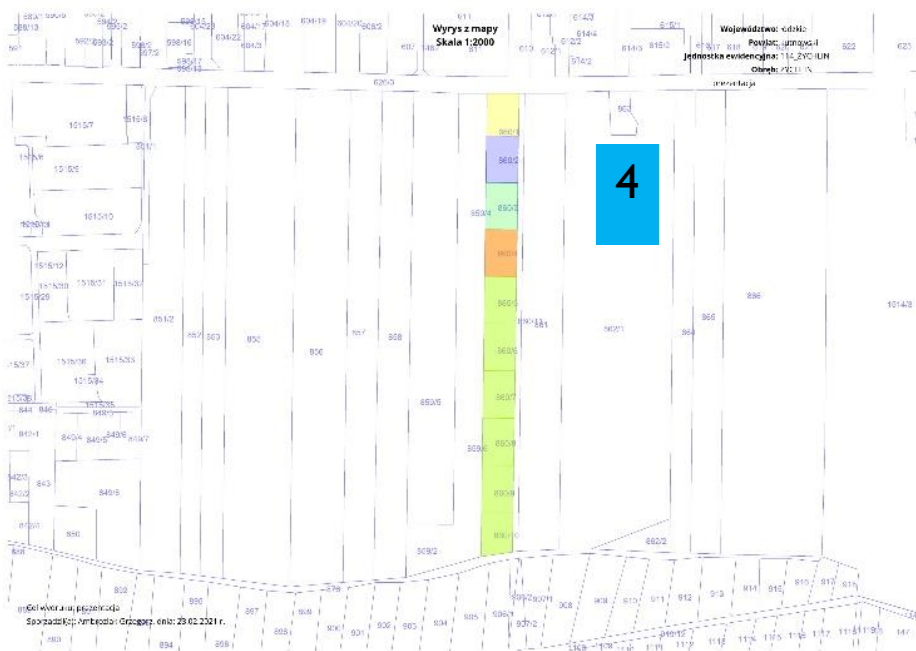
Rok wydania decyzji o warunkach zabudowy	Liczba decyzji				
	ogółem	w tym dotyczące zabudowy			
		Mieszkaniowej wielorodzinnej	Mieszkaniowej jednorodzinnej	Usługowej	innej
2015	47	0	20	8	19
2016	42	0	26	5	6
2017	53	0	32	3	18
2018	33	0	21	4	8
2019	50	0	31	5	14
2020	60	0	28	3	29
2021	69	0	34	6	29
2022	27	0	14	10	1

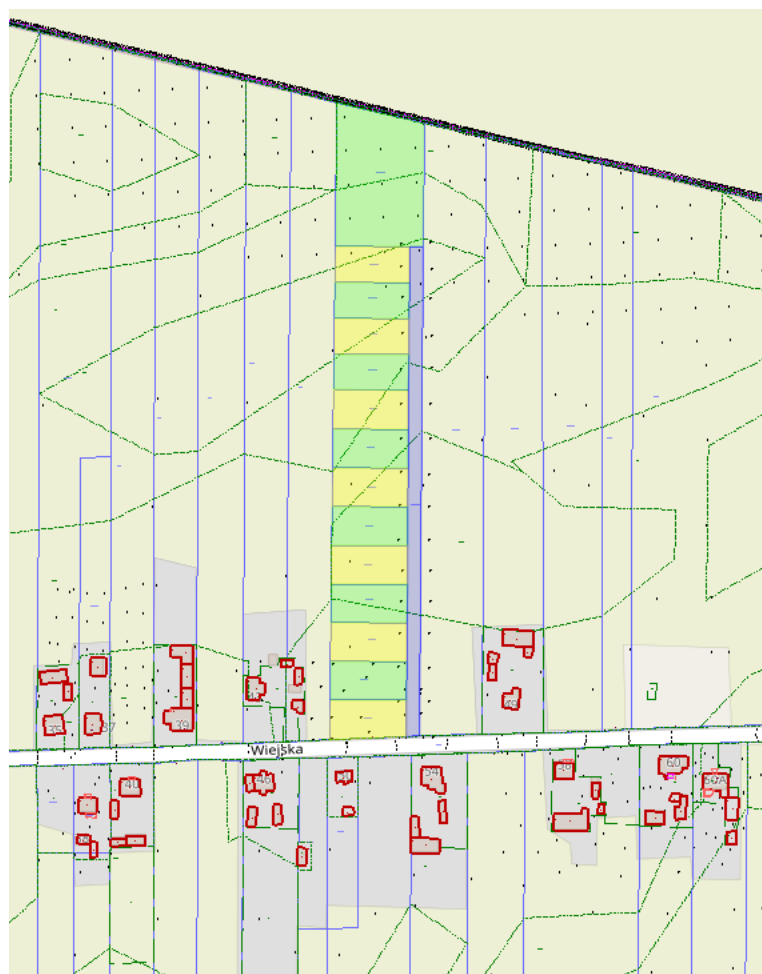
**Teren I - ul. Głowackiego - 30 działek
(w tym 6 komunalnych)**

Teren 2 - ul. Polowa - 16 działek

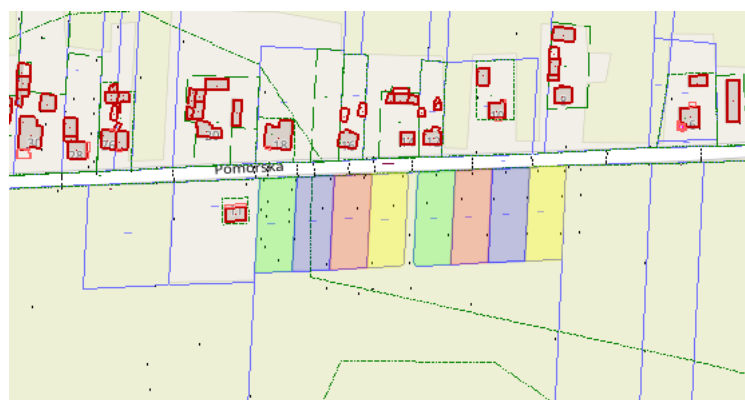
Teren 4 – ul. Łukaszyńskiego - 10 działek

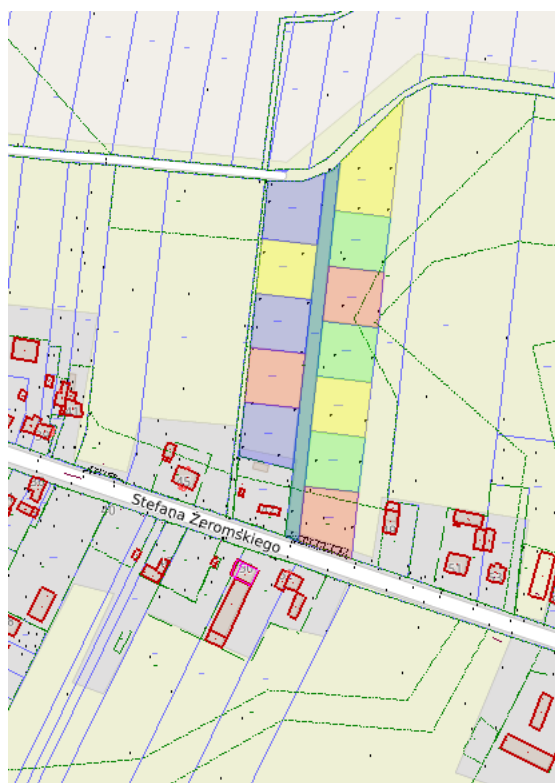
Teren 5 - ul. Głowackiego – I etap to 9 działek.

Teren 6 - ul. Wiejska – 14 działek.

Teren 7 - ul. Pomorska – 8 działek.

Teren 8 - ul. Żeromskiego – 12 działek.

Wobec postępującego problemu depopulacji, analizowanego w części raportu dotyczącej demografii, gminy w Polsce muszą wszelkimi metodami pozyskiwać nowych mieszkańców. Uważam, że ważnym elementem naszej strategii działania w tym zakresie powinno być dalsze wspieranie podmiotów prywatnych przy procesach administracyjnych związanych z tworzeniem nowych działek jednorodzinnych oraz przystąpienie gminy do spółki SIM Ziemi Kutnowskiej. Gmina stara się również wykonywać część infrastruktury, żeby ułatwić inwestowanie oraz pozyskiwać nowych odbiorców wody.

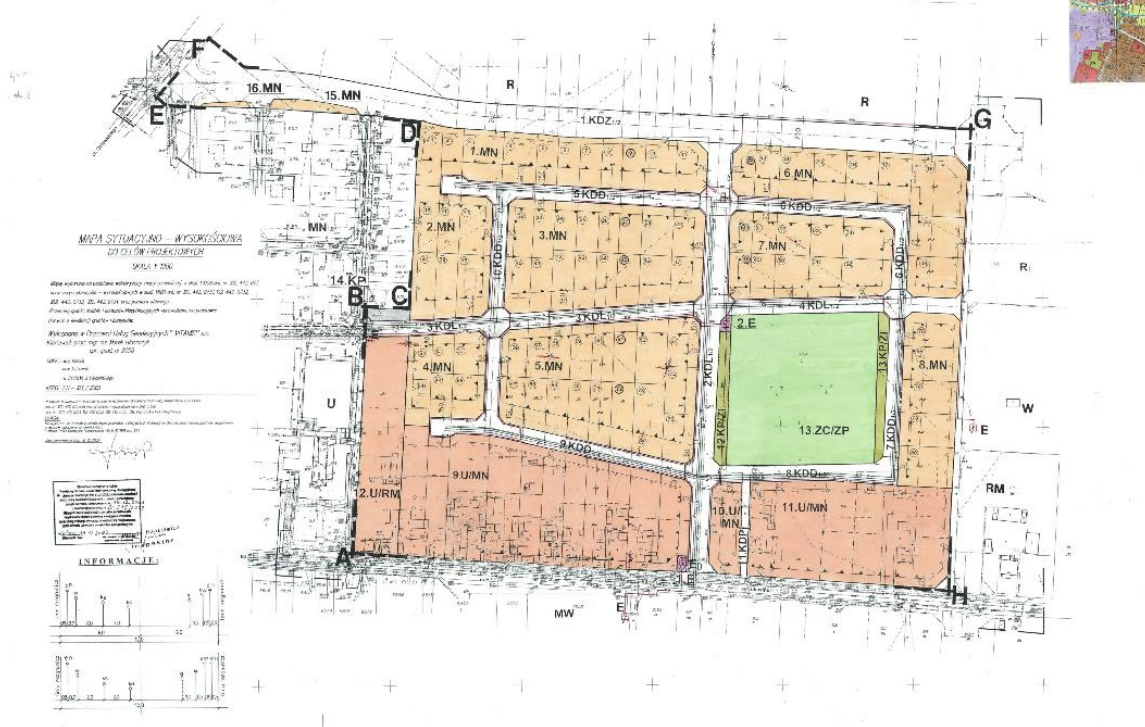
Kolejnym równie ważnym elementem naszej strategii w tym zakresie powinno być pozyskanie dewelopera, mogącego stworzyć ofertę w zabudowie wielorodzinnej. Gmina posiada tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla zabudowy wielorodzinnej, ale wobec podaży tożsamy nieruchomości na rynku lokalnym, nie opłaca się w chwili obecnej wykonywać nakładów na infrastrukturę, które wahają się w granicach powyżej 10 mln. zł. Uzasadniona jest zmiana planu na zabudowę wielorodzinną i umożliwienie rozwoju tej części rynku.

Rząd RP po analizie sytuacji związanej z planowaniem przestrzennym w ujęciu licznych wad obecnych rozwiązań oraz kosztów ich wprowadzania, pracuje nad reformą, którą trzeba będzie nazwać rewolucyjną. Pomysł polega na tym, że znikają z obiegu plany miejscowe, a w ich miejsce gminy będą opracowywać plany ogólne oraz wprowadzać plany zabudowy. Możemy mieć więc powrót do stanu z lat 90.

MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
TERENU MIESZKANIOWEGO MIASTA ŻYCHLINA

SKALA 1:1000

ANALIZA WZNIKŁA W 2015 ROKU
DOKUMENTACJA WYKONANA W 2015 ROKU
KARTY MIEJSCOWE W POCZĘCIE
Z PLANU W OBLICZNIACH DWUR.

Najważniejsze argumenty związane z dokonaniem korekty naszych planów to:

1. Zbliżająca się reforma planowania przestrzennego i likwidacja miejscówek.

2. Wysoki koszt „wytworzenia” 1 m kw. działki na terenie przy Orłowskiego i Łukasińskiego (kwota rzędu 120 zł/m kw.) w porównaniu z kosztami nabycia 1 m kw. działek w zasobach prywatnych (pomiędzy 40 a 60 zł/m kw.).

3. Przy realizacji MPZP występuje najczęściej konieczność wykupów gruntów prywatnych.

4. Obszar naszej gminy cechuje bezpośredni dostęp do sieci drogowej oraz przystępne koszty nabycia działki i podłączenia infrastruktury, co w znacznym stopniu ogranicza atrakcyjność oferty MPZP gminy.

5. Stworzenie warunków do realizacji budownictwa wielorodzinnego, które rozszerzy ofertę dla mieszkańców.

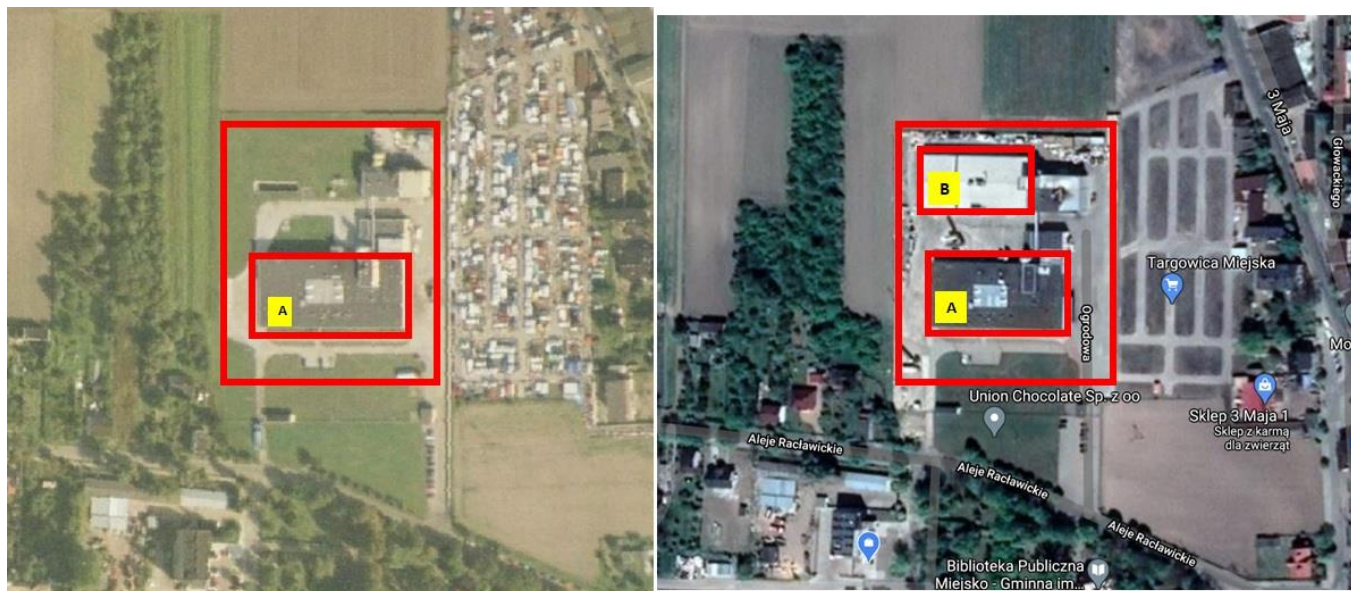
3.11 PRZEDSIĘBIORSTWA

Gmina Żychlin będąca małą miejscowością, może pochwalić się stosunkowo dużą liczbą lokalnych przedsiębiorstw. Zapewne ma to istotny wpływ przy dobrej koniunkturze gospodarczej, na spadek liczby osób bezrobotnych. Można niestety oczekiwać negatywnych zmian w tym zakresie z uwagi na panującą pandemię i wprowadzane ograniczenia w funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych.

Produkcja przemysłowa występuje na terenie miasta Żychlina oraz w Dobrzelinie. Opiera się na bazie firm o profilu elektromaszynowym i spożywczych. Na przestrzeni lat 2015-2022 istniejące zakłady produkcyjne inwestowały w swój rozwój. W 2019 roku ukończono budowę nowego zakładu

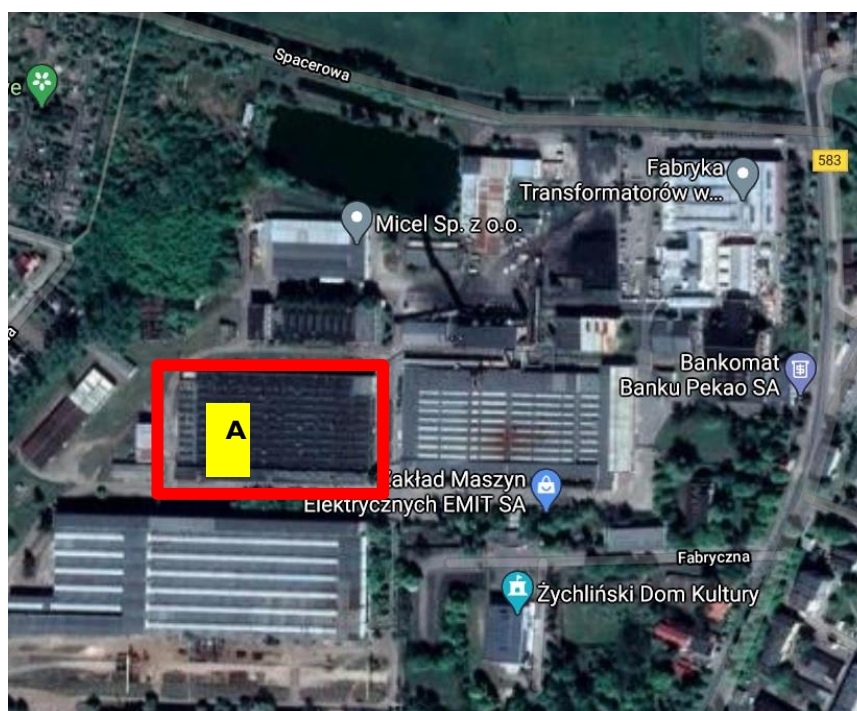
produkcyjnego firmy Union Chocolate Sp. z o.o. W tych latach lokalne firmy wielokrotnie występowały o wydanie decyzji o warunkach zabudowy w zakresie modernizacji istniejących i budowy nowych obiektów przemysłowych na swoim terenie. Decyzje wydawane były na rzecz: KSC S.A. Oddział „Cukrownia Dobrzelin” – 6 decyzji, Cargill Poland Sp. z o.o. Oddział w Dobrzelinie – 4 decyzje, Fabryka Transformatorów w Żychlinie – 2 decyzje, UNION Chocolate Sp. z o.o. – 1 decyzja.

Na grafice poniżej zaznaczono nieruchomość Union Chocolate Sp. z o.o. przed i po wybudowaniu nowego zakładu produkcyjnego oznaczone literą B. Litera A to budynek istniejący od lat 80.

Ponadto, ustalono warunki zabudowy dla nowych budynków handlowo-usługowych i usługowych: DINO, Biedronka, Przychodnia Stomatologiczna, Biuro rachunkowe od A do Z oraz myjnie samochodowe.

Na grafice poniżej zaznaczono lokalizację nowego zakładu produkcyjnego budowanego na obszarze EMIT S.A. - oznaczony literą A.

Najważniejszym wydarzeniem w sferze gospodarczego rozwoju Gminy Żychlin była lokalizacja w Podstrefie Żychlin ŁSSE nowego zakładu produkcyjnego francuskiej firmy Addev Materials. Budowa nowego obiektu zakończyła się na przełomie 2021/2022 a działalność rozpoczęła na początku 2022. Więcej na ten temat w kolejnym podpunkcie dotyczącym strefy ekonomicznej w Gminie Żychlin.

3.12 ŁÓDZKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA – PODSTREFA ŻYCHLIN I PODSTREFA DOBRZELIN

Wyznaczone nieruchomości w mieście i gminie Żychlin, posiadają status Podstrefy Ekonomicznej Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Idea powstania w Żychlinie podstrefy związana była z zapewnieniem inwestorom alternatywnej (tańszej opcji) pozyskania gruntów w stosunku do Podstrefy Kutno i Łowicz. Łączna powierzchnia działek objętych podstrefą w 2009 roku wynosiła ok 14 ha.

Nieruchomości o powierzchni ok 9 ha objęte zostały w 2019 roku Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego. Pozostałe 5 ha pozostaje w trakcie rozpoczętej procedury uchwalania planu. Przeznaczenie tych gruntów jest produkcyjno-składowe oraz z uwagi na zbadane warunki glebowe i stan wód gruntowych część terenu to nieużytki.

W czerwcu 2020 roku wydzierżawiono 0,65 ha pod potrzeby gazyfikacji (stacja regazyfikacji gazu skroplonego), a w grudniu gmina sprzedała ponad 2,1 ha terenu w podstrefie inwestorowi planującemu budowę zakładu recyklingu pojazdów (docelowe zatrudnienie ok 20 osób). W ten sposób wykorzystano cały obszar podstrefy w Dobrzelinie.

W sprawie działki o powierzchni 2 ha położonej w Żychlinie przy ul. I Maja od 2019 prowadzone były negocjacje i badanie oferty oraz przygotowywania do sprzedaży nieruchomości, co miało swój finał w maju 2021. Inwestycję na tej nieruchomości przeprowadziła firma z Francji, zajmująca się nowoczesnymi technologiami.

Na przestrzeni lat 2019/2020/2021 roku gmina prowadziła jednoczesne negocjacje z trzema firmami produkcyjnymi. Dwie z nich to firmy polskie i firma francuska. Firma FolMax zdecydowała się na zakup działki produkcyjnej poza terenem podstrefy ŁSSE. Sprzedany został 1 ha terenu lokalnej firmie, planującej rozwój swojej obecnej działalności. Firma Just-Car zakupiła teren w Dobrzelinie (2,1 ha) a firma Addev Materials z Francji teren w Żychlinie (1,9 ha).

Zdjęcie poniżej przedstawia zakład, który był budowany od czerwca do grudnia 2021.

Promocją terenów ofertowych zajmuje się Gminne Centrum Informacji i Promocji. Obsługę inwestora prowadzi powołany do tego celu zespół pod kierunkiem Zastępcy Burmistrza Gminy. Wykorzystywane są sukcesywnie kanały informacyjne gminy oraz współpraca z administracją Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Gmina Żychlin uczestniczyła w projekcie szkoleniowym pn. *Wdrażanie standardów obsługi inwestora*, którego celem było wzmocnienie kompetencji kadrowych oraz przygotowanie nowych materiałów reklamujących Podstrefę Żychlin.

Poniższe grafiki pochodzą z oficjalnej witryny internetowej gminazychlin.pl, z zakładki dedykowanej inwestorom, gdzie znajdują się wszystkie techniczne informacje o terenie oraz dane związane pomocą państwa dla inwestorów. Powołany jest również zespół ds. obsługi inwestora, który wspiera inwestorów w procedurach administracyjnych w zakresie kompetencji gminy.

Powyższy teren został zbyty na rzecz dwóch inwestorów z branży recyklingu i gazownictwa.

Teren o powierzchni ok 4,6 ha został podzielony na mniejsze nieruchomości. Jedna z działek o powierzchni 1,9 ha została nabyta przez inwestora. Do dyspozycji pozostaje teren o powierzchni 1,8 ha zaznaczony kolorem czerwonym, w sąsiedztwie firmy Addev Materials.

4 INFORMACJA O STANIE REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

W ramach prowadzonej działalności samorządowej, Gmina Żychlin uchwaliła i realizuje polityki, programy i strategie w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy, opieki nad zwierzętami, ochrony środowiska – usuwanie azbestu, edukacja ekologiczna, gospodarka niskoemisyjna, opieki nad zabytkami, rewitalizacji gminy oraz Strategię Rozwoju Gminy Żychlin.

4.1 STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŻYCHLIN NA LATA 2015 - 2022

Kierunki rozwoju gminy wyznacza Strategia Rozwoju Gminy Żychlin na lata 2015 – 2022 przyjęta do realizacji w drodze uchwały Nr XVI/77/16 z dnia 29 stycznia 2016r, która określa główny cel rozwoju gminy oraz cele strategiczne.

GLÓWNYM CELEM rozwoju gminy Żychlin, jest:

zapewnienie warunków dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, w celu polepszenia warunków bytowych oraz poziomu życia mieszkańców poprzez efektywne wykorzystanie zasobów lokalnych, z jednoczesnym zachowaniem równowagi przyrodniczej

Cel główny przekłada się na określone cele strategiczne:

Cel strategiczny I - Poprawa warunków życia mieszkańców gminy Żychlin poprzez ochronę zdrowia, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, socjalnego, edukację, oświatę i sport

Cel strategiczny II – Wspieranie i rozwój przedsiębiorczości, w szczególności poprzez aktywizację lokalnych zasobów oraz wykorzystanie lokalnych i regionalnych specjalizacji

Cel strategiczny III – Ochrona środowiska przyrodniczego i kształtowanie ładu przestrzennego

Cel strategiczny IV – Odnowa wsi - pielęgnacja kultury i dziedzictwa historycznego

Strategia stanowi koncepcję rozwoju, wytycza cele rozwoju oraz kierunki działania. Jest ona instrumentem stymulowania procesów społeczno-gospodarczych zachodzących na terenie gminy a w szczególności: dyktuje główne kierunki rozwoju gminy, stanowi plan będący podstawą do podejmowania decyzji rozwojowych, zwiększa spójność decyzji podejmowanych przez władze samorządowe, pozwala na lepsze zagospodarowanie zasobów gminy, stanowi podstawę do ubiegania się o środki finansowe z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych, informuje mieszkańców i inwestorów o spodziewanych kierunkach rozwoju gminy.

Realizacja zadań określonych w Strategii przypada na okres programowania Unii Europejskiej i zawiera się w latach 2015-2022. Natomiast rezultaty niektórych działań będą obejmowały następny okres programowania.

W tabeli przedstawiono nazwy zadań ujętych w strategii do realizacji.

Nazwa zadania	Wpływ na realizację Strategii	Zrealizowane (TAK) / Niezrealizowane (NIE)
Termomodernizacja Szkoły Podstawowej im. Marii Kownackiej w Grabowie z wykorzystaniem OZE	Projekty mają na celu racjonalizację gospodarki zasobami na terenie Gminy. Efektywność energetyczna ma doprowadzić do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i pozwolić na stopniową dywersyfikację źródeł energii. Dzięki realizacji projektu zmniejszy się w znacznym stopniu zanieczyszczenie powietrza. Spadnie ilość substancji niebezpiecznych uwalnianych do powietrza. Ochronie podlegać będzie środowisko naturalne Gminy. Spadną również koszty utrzymania budynków.	w trakcie realizacji inwestycja etapowana
Termomodernizacja Żychlińskiego Domu Kultury z wykorzystaniem OZE		TAK
Termomodernizacja i wykonanie instalacji fotowoltaicznej budynku Urzędu Gminy w Żychlinie przy ul. Barlickiego 15		TAK
Termomodernizacja budynków zasobów komunalnych. (bez ulicy Narutowicza)		w trakcie realizacji inwestycja etapowana
Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Jana Pawła II w Żychlinie.	Projekt upowszechni w Gminie sport i rekreację. Mają one się stać zabawą i formą spędzenia wolnego czasu dla wszystkich mieszkańców. Projekt wpłynie więc na zwiększenie się liczby osób na co dzień uprawiających sport, dzięki czemu poprawie ulegnie jakość zdrowia mieszkańców.	NIE
Modernizacja pomieszczeń w Szkole Podstawowej Nr 1 w Żychlinie.	Projekt wpłynie na jakość edukacji na poziomie przedszkolnym i podstawowym. Stworzone zostaną warunki do rozwoju i zabawy dla uczniów. Promowane będą takie umiejętności jak współpraca w grupie, umiejętność rozwiązywania problemów. Wysokiej jakości edukacja stanie się dostępna dla wszystkich mieszkańców gminy Żychlin. Projekt wpłynie również na poprawę jakości zamieszkania w Gminie, stworzy warunki do pracy oraz rozwoju kobietom po urodzeniu dziecka. Jednocześnie nastąpi poprawa jakości wykształcenia dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych, które pozytywnie wpływają na rozwój dzieci.	TAK
Modernizacja Przedszkola Samorządowego Nr 1 w Żychlinie.		TAK
Modernizacja Żychlińskiego Domu Kultury w zakresie funkcjonalnym.	Dzięki realizacji projektu nastąpi odnowa lokalnej tradycji i kultury. Mieszkańcy chętniej będą uczestniczyli w zajęciach kulturalnych. Gmina stanie się przyjazna i ciekawa dla turystów zainteresowanych lokalnymi tradycjami. Odnowa tradycji ma również duży wpływ na promocję lokalnych przedsiębiorstw, które opierają swoją działalność o lokalne wyroby.	w trakcie realizacji inwestycja etapowana
Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Żychlinie wraz z inwestycją budowy sieci kanalizacyjnej na terenie osady Dobrzelin.	Projekt pozwoli zwiększyć liczbę przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie Gminy. Zwiększy się tym samym liczba miejsc pracy. Polepszą się warunki życia w obszarze realizacji projektu. Projekt wpłynie również na zmniejszenie ilości ścieków uwalnianych do środowiska w sposób niekontrolowany.	NIE
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach położonych poza aglomeracją Gminy Żychlin.	Gospodarka wodno-ściekowa jest niezwykle ważnym elementem zapewnienia wszystkim mieszkańcom dostępu do podstawowych usług. Budowa przydomowych oczyszczalni ma znaczny wpływ na jakość życia i przyczyni się do rozwoju społeczno-gospodarczego całej Gminy. Projekt wpłynie również na ochronę środowiska naturalnego.	NIE
Budowa mikroinstalacji ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej.	Projekt ma na celu racjonalizację gospodarki zasobami na terenie Gminy. Efektywność energetyczna ma doprowadzić do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i stopniową dywersyfikację źródeł energii. Dzięki	TAK

Nazwa zadania	Wpływ na realizację Strategii	Zrealizowane (TAK) / Niezrealizowane (NIE)
Budowa mikroinstalacji ogniw fotowoltaicznych na terenie Gminy Żychlin na obiektach mieszkalnych.	realizacji projektu zmniejszy się w znacznym stopniu zanieczyszczenie powietrza. Spadnie ilość substancji niebezpiecznych uwalnianych do powietrza. Ochronie podlegać będzie środowisko naturalne Gminy. Spadną również koszty utrzymania budynków.	inwestycja etapowana - zrealizowany I etap; - II etap po pozytywnej ocenie w ramach RPO WŁ.
Wykonanie instalacji CO w budynkach zasobów komunalnych.	Projekt ma na celu racjonalizację gospodarki zasobami na terenie Gminy. Wzmocni efektywność energetyczną budynków, ma doprowadzić do zmniejszenia zużycia energii i stopniową dywersyfikację źródeł energii. Dzięki realizacji projektu zmniejszy się w znacznym stopniu zanieczyszczenie powietrza. Spadnie ilość substancji niebezpiecznych uwalnianych do powietrza. Ochronie podlegać będzie środowisko naturalne Gminy. Spadną również koszty utrzymania budynków.	w trakcie realizacji inwestycja wykonywana sukcesywnie
Rewitalizacja ul. Narutowicza wraz z termomodernizacją kamienic komunalnych.	Projekt ma na celu racjonalizację gospodarki zasobami na terenie Gminy. Efektywność energetyczna ma doprowadzić do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i stopniową dywersyfikację źródeł energii. Dzięki realizacji projektu zmniejszy się w znacznym stopniu zanieczyszczenie powietrza. Spadnie ilość substancji niebezpiecznych uwalnianych do powietrza. Ochronie podlegać będzie środowisko naturalne Gminy. Spadną również koszty utrzymania budynków. Dodatkowo przestrzeni zostanie nadana nowa jakość.	w trakcie realizacji część związana z termomodernizacją kamienic inwestycja etapowana
Rewitalizacja Parku Miejskiego przy ul. Barlickiego w Żychlinie.	Zwiększy się atrakcyjność inwestycyjna terenów inwestycyjnych służących rozwojowi turystyki. Powstaną podstawy do rozwoju małych firm turystycznych oraz działalności hotelowej, agroturystycznych. Wykorzystane i promowane będą walory krajobrazowe i kulturowe Gminy.	NIE
Odbudowa Synagogi w Żychlinie wraz z nadaniem nowych funkcji społecznych.	Dzięki realizacji projektu nastąpi odnowa lokalnej tradycji i kultury. Mieszkańcy chętniej będą uczestniczyli w zajęciach kulturalnych. Gmina stanie się przyjazna i ciekawa dla turystów zainteresowanych lokalnymi tradycjami. Odnowa tradycji ma również duży wpływ na promocję lokalnych przedsiębiorstw, które opierają swoją działalność o lokalne wyroby.	NIE
Remont zabytkowego Kościoła pod wezwaniem św. Apostołów Piotra i Pawła w Żychlinie.	Projekt przyczyni się do odnowy dziedzictwa kulturowego Gminy. Zachowany zostanie zabytkowy obiekt mający duże znaczenie dla mieszkańców. Projekt wpłynie na podniesienie atrakcyjności turystycznej przestrzeni publicznej w Gminie.	TAK
Rewaloryzacja zespołu parkowo-dworskiego w Dobrzelinie.	Zwiększy się atrakcyjność inwestycyjna terenów inwestycyjnych służących rozwojowi turystyki. Powstaną podstawy do rozwoju małych firm turystycznych oraz działalności hotelowej, agroturystycznych. Wykorzystane i promowane będą walory krajobrazowe i kulturowe gminy Żychlin. Charakter projektów wpłynie na zainteresowanie turystów Gminą i całym województwem łódzkim.	w trakcie realizacji
Rewaloryzacja zespołu parkowo-dworskiego w Śleszynie.		w trakcie realizacji
Renowacja zieleni miejskiej i drzewostanu.		NIE
Rewitalizacja Parku Miejskiego przy Żychlińskim Domu Kultury wraz z utworzeniem ścieżki edukacyjnej dla dzieci „Nudzimisie i my”.		NIE
Budowa miasteczka ruchu drogowego wraz z elementami Skate Park'u.	Projekt umożliwi zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym na obszarze Gminy, a także pozwoli	NIE

Nazwa zadania	Wpływ na realizację Strategii	Zrealizowane (TAK) / Niezrealizowane (NIE)
	na zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży w sposób aktywny.	
Budowa siłowni zewnętrznych.	Projekt pozwoli przeciwdziałać negatywnym zjawiskom społecznym. Chodzi w szczególności o zmniejszenie ilości przypadków problemów ze statyką ciała. Wykorzystanie czasu wolnego przez dzieci i młodzież w sposób aktywny, korzystny dla ich zdrowia przyczyni się również do wzrostu poziomu edukacji w okresie długoterminowym. Projekt pozwoli wszystkim mieszkańcom korzystać z bezpłatnych siłowni. Dostęp do nich będą mieć również starsi mieszkańcy Gminy. Dla części z nich będzie to możliwość poprawienia kondycji fizycznej, wzmocnienia mięśni i zwiększenia wydolności organizmu. Dla innych siłownie będą miejscem spotkań czy spacerów z dziećmi, wnukami. Siłownie mogą stać się kolejnymi miejscami w Gminie, gdzie będą nawiązywane znajomości oraz wzmacniane więzi społeczne.	TAK
Budowa elementów lekkoatletycznych wraz z oświetleniem na Stadionie Miejskim w Żychlinie.	Projekt upowszechni w Gminie sport i rekreację, tak aby stały się one zabawą i formą spędzenia wolnego czasu dla wszystkich mieszkańców. Projekt wpłynie więc na zwiększenie się liczby osób na co dzień uprawiających sport, tym samym poprawie ulegnie jakość zdrowia mieszkańców.	NIE
Modernizacja targowicy miejskiej.	Projekt pomoże w rozwoju małej przedsiębiorczości na obszarze Gminy. Projekt pobudzi gospodarczo tereny inwestycyjne w Mieście.	NIE
Modernizacja pomieszczeń budynku Urzędu Gminy w Żychlinie przy ul. Barlickiego 15	Projekt poprawi jakość życia mieszkańców w Gminie. Otrzymają oni dostęp do infrastruktury społecznej na wysokim poziomie.	TAK
Rewitalizacja podwórek w ramach działań społecznych.	Projekt poprawi jakość życia mieszkańców w gminie Żychlin. Wzrośnie jakość kapitału społecznego, nastąpi wzmocnienie więzi społecznych, wzrośnie integracja społeczna.	NIE
Realizacja infrastruktury technicznej terenu objętego Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego terenu mieszkaniowego zlokalizowanego pomiędzy ulicami Łukasińskiego i Orłowskiego.	Projekt ma zapewnić spójność społeczno-gospodarczą obszaru Gminy.	NIE
Przebudowa nawierzchni ulic miejskich:	Projekt ma zapewnić spójność społeczno-gospodarczą obszaru Gminy. Tereny wiejskie muszą mieć łatwy dostęp do miast i głównych ciągów drogowych. Poszczególne tereny Gminy rozwijać się mają równomiernie, a mieszkańcy muszą mieć równy dostęp do podstawowej infrastruktury społecznej. Projekt pozwoli zwiększyć liczbę przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie Gminy. Nowe przedsiębiorstwa generują nowe miejsca pracy oraz wzrost średnich dochodów ludności. Nastąpi wzrost cen gruntów w całej Gminie.	TAK
1. ul. Inż. Z Okoniewskiego		TAK
2. ul. Konopnickiej		Inwestycja etapowana wykonanych 5 ulic
3. ul. Dobrzeleńska, Dolna, Nowa Kolejowa, Dobra (wykonane), Mała, Śląska, Cicha,		NIE
4. ul. Sienkiewicza		NIE
5. ul. Łąkowa		NIE
6. ul. Zdrojowa, Złota i Barlickiego		NIE
7. ul. Ściegiennego		NIE
8. ul. Kościuszki		NIE
9. ul. Przeskok wraz z Placem Wolności		NIE

Nazwa zadania	Wpływ na realizację Strategii	Zrealizowane (TAK) / Niezrealizowane (NIE)
10. ul. Słowackiego		NIE
11. gminne drogi wewnątrzsiedlowe		NIE
Przebudowa nawierzchni dróg gminnych:		
1. Pasieka – Sokołówek		NIE
2. Grabie – Oleszcze		TAK
3. Czesławów		TAK
4. Orątki Górne		TAK
5. Dobrzelin, ul. Hotelowa		NIE
6. Dobrzelin ul. Słoneczna		TAK
7. Śleszyn ul. Kamilewska		TAK
8. Budzyń ul. Budzyńska		NIE
9. Gajew		NIE
10. Kaczkowizna – Strzelce		NIE
11. Zgoda		NIE
12. Śleszynek		NIE
13. Grzybów Dolny ul. Górna		TAK
Modernizacja ciągów pieszych z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych.	Projekt zwiększy jakość życia mieszkańców Gminy, w tym osób niepełnosprawnych. Wzrośnie bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego. Gmina stanie się bardziej przyjazna mieszkańcom.	zadanie wykonywane SUKCESYWNIE
Budowa parkingów	Zwiększy się jakość infrastruktury społecznej w Gminie. Znacznie poprawi się estetyka miejscowości, co może przełożyć się na rozwój funkcji gospodarczych. Zagospodarowanie poszczególnych miejscowości wpłynie na ich spójne wykorzystanie. Odnowa miejscowości zwiększy również bezpieczeństwo na drogach publicznych (chodzi zarówno o pieszych jak i o kierowców). Realizacja projektu wpłynie także pozytywnie na ochronę środowiska naturalnego Gminy. Ruch kołowy i pieszy zostaną uporządkowane.	zadanie wykonywane SUKCESYWNIE np. BUDOWA PARKINGU WRAZ ZE ZMIANĄ ORGANIACJI RUCHU PRZY BUDYNKU OSP w Żychlinie
Modernizacja systemu oświetlenia dróg i ulic na energooszczędne	Projekt ma na celu racjonalizację gospodarki zasobami na terenie Gminy. Efektywność energetyczna ma doprowadzić do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i stopniową dywersyfikację źródeł energii. Projekt wymiernie wpłynie na bezpieczeństwo mieszkańców Gminy.	Inwestycja wykonywana sukcesywnie przez gestora sieci np. WYMIANA OPRAW W CIĄGU UL. TRAUGUTTA

4.2 LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY ŻYCHLIN NA LATA 2017-2024

Procesy rewitalizacji obszarów zdegradowanych zostały w Polsce uregulowane przez kilka dokumentów. Zasadnicze znaczenie ma tu Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777 z późn. zm.). W oparciu o nią przygotowano także Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju), stanowiące podstawę dla opracowania *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Żychlin na lata 2017-2024*, który został przyjęty przez Radę Miejską w Żychlinie Uchwałą Nr XLII/235/18 w dniu 5 marca 2018 roku.

Ponieważ w *Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020* przewidziano wsparcie dla procesów rewitalizacji, Lokalny Program Rewitalizacji jest jednocześnie dostosowany do zapisów „Procedury weryfikacji programów rewitalizacji w Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 pod kątem zgodności z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”. Gmina Żychlin otrzymała na opracowanie niniejszego Programu wsparcie ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. Niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Żychlin będzie obowiązywać do 2024, natomiast po tym czasie – zgodnie z ustawą o rewitalizacji – gmina może zdecydować się na opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji w oparciu o wspomnianą ustawę o rewitalizacji.

W poprzednim okresie programowania rewitalizacja w dużej mierze ograniczona została do przedsięwzięć infrastrukturalnych, przede wszystkim w sferze budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej. Obecnie jednak większy nacisk położony został na rozwiązywanie problemów społecznych. Opracowany dokument uwzględnia w związku z tym oba te aspekty (społeczny i infrastrukturalny). Znalazło to odzwierciedlenie w zaprojektowanych celach rewitalizacji, kierunkach działań i przedsięwzięciach rewitalizacyjnych. Jednak zakłada się, że cele infrastrukturalne podporządkowane są rozwiązywaniu problemów w sferze społecznej i mają sprzyjać (nierzadko tworzyć przestrzeń) realizacji celów społecznych.

Obszar zdegradowany, zgodnie z zapisami „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”, to znajdujący się w stanie kryzysowym obszar gminy, cechujący się nagromadzeniem negatywnych zjawisk społecznych (zwłaszcza wysokiego poziomu bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym) oraz wystąpieniem jednego z czynników: środowiskowych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych bądź technicznych. Wyniki analizy wskazują, że obszarem zdegradowanym są te miejscowości lub ulice, które osiągają wskaźniki o wartościach mniej korzystnych niż średnia gminy w przypadku co najmniej połowy analizowanych wskaźników społecznych tj. co najmniej sześciu oraz przynajmniej jednego wskaźnika spoza sfery społecznej. Obszar zdegradowany obejmuje następujące ulice i miejscowości o największej liczbie negatywnych zjawisk: *w Żychlinie* to ul. I Maja, ul. 3 Maja, Al. Raclawickie, ul. Barlickiego, ul. Jana Pawła II, ul. Kilińskiego, ul. Młyńska, ul. Narutowicza, Pl. 29 Listopada, Pl. Wolności, ul. Pomorska, ul. Ściegiennego, ul. Traugutta, *w Dobrzelinie* to ul. Wł. Jagiełły, *w Grabowie*: ul. Dworcowa, ul. Grabówek.

Kryteria zdegradowania, czyli 6 wskaźników społecznych i jeden dodatkowy spełniają jeszcze wsie Biała, Kaczkowizna. Jednakże nie zostały one wskazane jako zdegradowane z uwagi na niemożność prowadzenia tam procesów rewitalizacyjnych chociażby z powodu bardzo małej liczby mieszkańców oraz braku miejsc, publicznych, które mogłyby szeroko oddziaływać na zdegradowany obszar. Ponadto są to wsie typowo rolnicze, w sposób jednoznaczny nie można odczytać założonych wskaźników gospodarczych. W związku z powyższym możliwości oddziaływania tam procesów rewitalizacyjnych jest znikome.

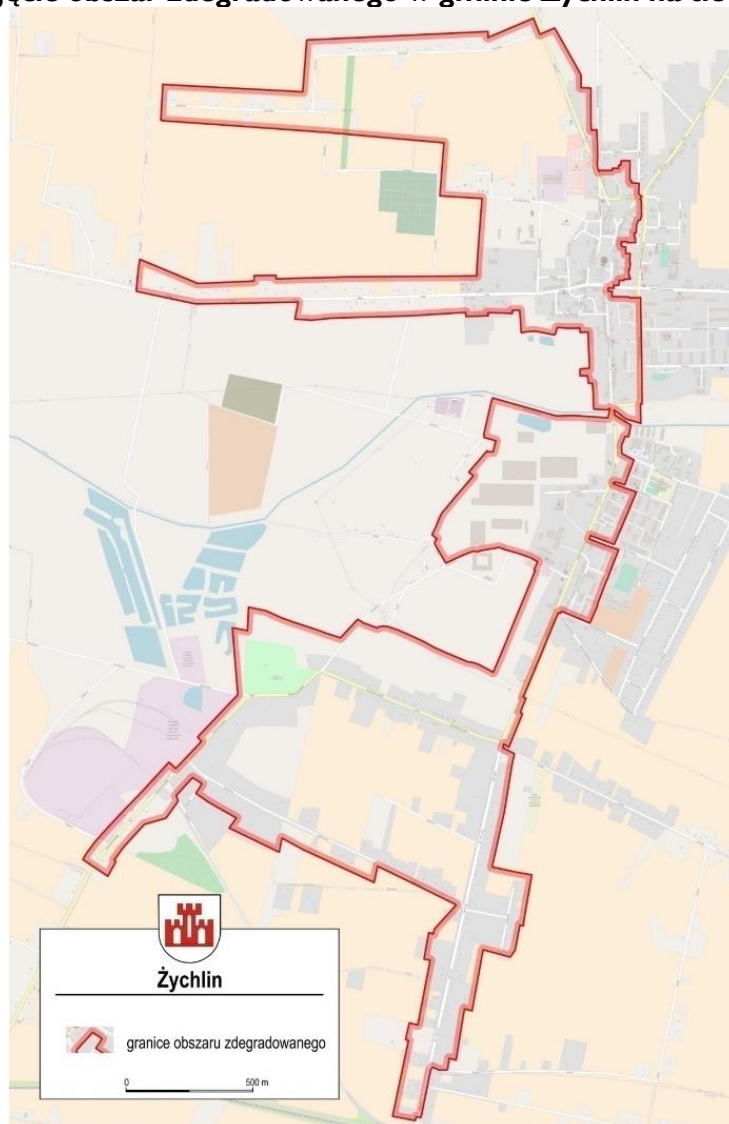
Fragment lub całość obszaru zdegradowanego, na którym występuje szczególna koncentracja negatywnych problemów oraz który ma znaczenie dla rozwoju lokalnego danej gminy, określane jest mianem obszaru rewitalizacji. Poza koniecznością spełnienia warunków dotyczących

wskaźników delimitacyjnych, trzeba uwzględnić narzucone w drodze wytycznych ministerialnych i ustawy o rewitalizacji ograniczenia co do liczby mieszkańców i powierzchni:

- ❖ może być zamieszkały przez maksymalnie 30% mieszkańców gminy,
- ❖ powierzchnia nie może przekraczać 20% powierzchni gminy.

Podczas badania obszaru zdegradowanego a przy wyznaczaniu obszaru rewitalizacji nastąpiło przekroczenie 30 % ludności na terenie rewitalizowanym. W związku z powyższym Zespół ds. Rewitalizacji po zasięgnięciu opinii Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i dokonanej przez niego analizie rozkładu problemów społecznych z dokładnością do poszczególnych numerów klatek/ mieszkań zdecydował wyłączyć niektóre fragmenty ulic z obszaru rewitalizacji.

Graficzne ujęcie obszar zdegradowanego w gminie Żychlin na tle mapy gminy.

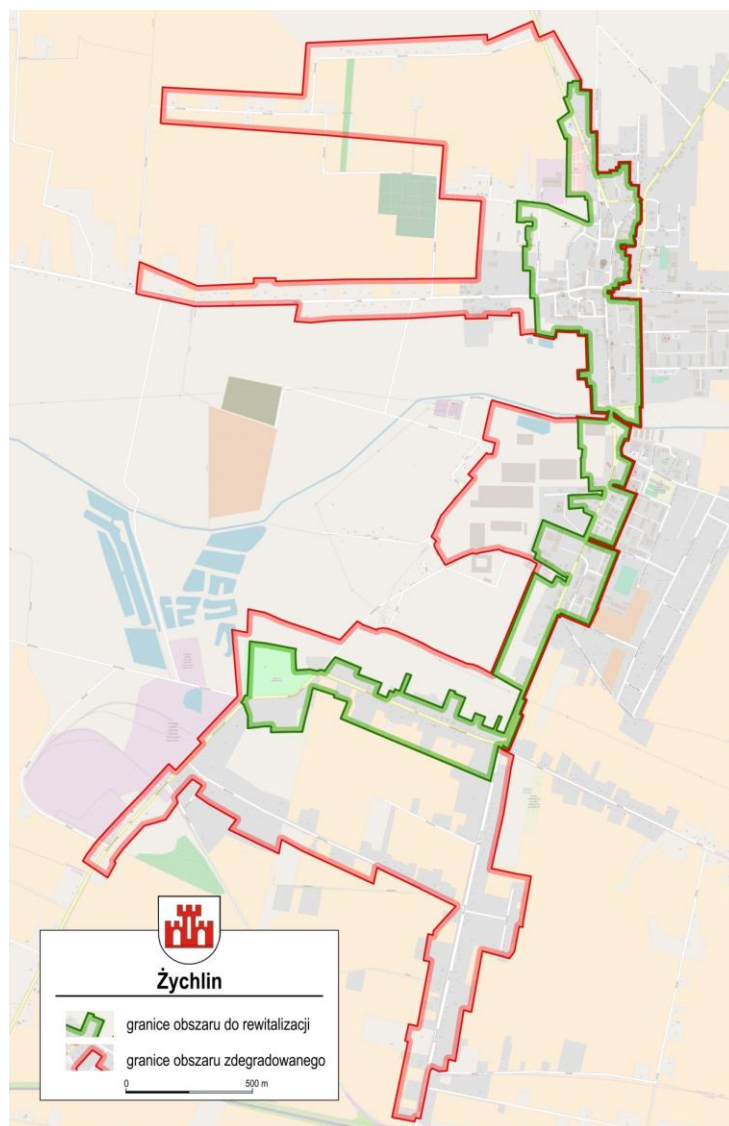

Obszar rewitalizacji spełnia warunki dotyczące liczby mieszkańców oraz powierzchni:

- 2757 mieszkańców, czyli 22,80% mieszkańców gminy;
- 1,09 km², tj. 1,42% powierzchni gminy.

Podsumowując wskazany obszar do rewitalizacji obejmuje: centrum miasta Żychlina, stanowiące centrum administracyjne oraz handlowo-usługowe gminy, przy którym zlokalizowane są ważne instytucje publiczne oraz strefę staromiejską z główną ulicą miasta wraz z przylegającymi zabytkami. Obszar jest spójny przestrzennie, kumulujący negatywne zjawiska w szczególności bezrobocie i ubóstwo, charakteryzujący się niskim poziomem kapitału społecznego, ze względu na swoje położenie istotny dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

Obszar rewitalizacji w gminie Żychlin na tle obszaru zdegradowanego.

W wyniku analizy problemów występujących na obszarze rewitalizacji (zarówno wskaźnikowej, jak i opartej o badania społeczne), wyodrębniono następujące cele i kierunki działań rewitalizacyjnych:

❖ **WYSOKI POZIOM KAPITAŁU SPOŁECZNEGO OBSZARU REWITALIZACJI**

Kierunki działań: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu na obszarze rewitalizacji. Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Pobudzanie i rozwijanie aktywności kulturalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

❖ **ROZWINIĘTA SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA STWARZAJĄCA WARUNKI DO OŻYWIENIA SPOŁECZNEGO**

Kierunki działań: Przywracanie funkcjonalności budynków na obszarze rewitalizacji. Przystosowane do potrzeb mieszkańców tereny zielone. Poprawa stanu i poziomu wyposażenia w infrastrukturę techniczną na obszarze rewitalizacji.

Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawiera 8 propozycji działań. Zostały na niej zamieszczone projekty społeczne lub infrastrukturalne, które odpowiadają w sposób pośredni lub bezpośredni na zdiagnozowane problemy. Modernizacja czy rozbudowa obiektów oraz przestrzeni publicznych pozwoli na wykreowanie miejsc aktywności kulturalnej i społecznej mieszkańców, rozwiązując w ten sposób najdotkliwsze problemy obszaru rewitalizacji.

Nazwa projektu	Zrealizowany	W trakcie	Do realizacji
Utworzenie w budynku przy ul. Barlickiego 4 Centrum Aktywności Lokalnej w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.			
Przystosowanie budynku po Szkole Podstawowej Nr 1 na Centrum Aktywności Lokalnej – etap II w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji			
Modernizacja i termomodernizacja budynku Żychlińskiego Domu Kultury wraz z wykorzystaniem OZE w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji			
Rewitalizacja Parku Miejskiego przy Żychlińskim Domu Kultury wraz z utworzeniem ścieżki edukacyjnej dla dzieci „Nudzimisie i my” w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji			
Modernizacja Parku Miejskiego przy ulicy Barlickiego w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji			
Kompleksowa rewitalizacja obszaru synagogi w Żychlinie wraz z nadaniem nowych funkcji społeczno-gospodarczych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji			
Rewaloryzacja i adaptacja zabytkowego zespołu dworsko-parkowego Orsettich na realizację celów statutowych Fundacji Dworu Dobrzelin			
Aktywna integracja osób nieaktywnych zawodowo oraz innych grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym			

4.3 PROGRAMU OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY ŻYCHLIN NA 2022 ROK

W ramach realizacji programu w 2022 zapewniono zwierzętom opiekę w schronisku, opiekę nad wolno żyjącymi kotami w tym ich dokarmianie, odławianie bezdomnych zwierząt, obligatoryjną sterylizację albo kastrację zwierząt w schronisku, poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt, usypianie ślepych miotów, wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich oraz zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

W minionym roku z terenu Gminy Żychlin wyłapano i przewieziono do schroniska 28 psów. Gmina prowadziła również akcję dofinansowania w wysokości 50% kosztów zabiegów sterylizacji lub

kastracji psów i kotów będących własnością mieszkańców Gminy Żychlin i sfinansowała 100% kosztów ww. zabiegów przyciętych bezdomnych psów i kotów pochodzących z terenu gminy. Ponadto wszystkie zwierzęta, którym gmina dofinansowała lub sfinansowała zabiegi sterylizacji lub kastracji były znakowane elektronicznie.

4.4 PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

W 2022 Gmina Żychlin realizowała kolejny raz zadanie pn. Usunięcie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Żychlin dofinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. W wyniku realizacji zadania odebrano i oddano do utylizacji 102,6 tony azbestu. Koszt całkowity zadania wyniósł 34.901 zł z czego kwota dofinansowania wyniosła 30.798 zł.

Łącznie w latach 2020-2022 Gmina Żychlin zrealizowała zadanie jw. w zakresie demontażu i utylizacji 17,8 tony azbestu oraz odebrano i zutylizowano 229,87 ton azbestu. Koszty zadania zamknęły się w kwocie 85.726,46 zł z czego kwota dofinansowania wyniosła 76.023 zł.

4.5 PROGRAMY EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

Gmina w ciągu ostatniego roku organizowała i wspierała przedsięwzięcia mające na celu edukację ekologiczną osób dorosłych, dzieci i młodzieży, w tym:

- ❖ Kontynuacja lokalnej akcji informacyjno-edukacyjnej „Czyste powietrze dla naszych dzieci” (w ramach akcji m.in. zakupiono edukacyjne zeszyty zadań dla dzieci oraz monitorowana jest na bieżąco jakość powietrza na terenie gminy).

4.6 PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ

Gmina posiada Plan Gospodarki Niskoemisyjnej przyjęty w drodze Uchwały Nr XVI/78/16 z dnia 29 stycznia 2016 roku i zaopiniowany pozytywnie przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Przyjęty Plan pozwala ubiegać się o środki z Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Plan gospodarki niskoemisyjnej ma m.in. przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.: redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, redukcji zużycia energii końcowej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej, a także do poprawy jakości powietrza. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej wpisuje się w założenia Strategii Rozwoju Gminy Żychlin na lata 2015-2022 w cel główny oraz „Cel strategiczny III. Ochrona środowiska przyrodniczego i kształtowanie ładu przestrzennego”.

Gmina Żychlin realizuje sukcesywnie inwestycje założone w Planie. W 2021 wykonano zadanie inwestycyjne „TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW KOMUNALNYCH”, który przewidywał wykonanie termomodernizacji 5 kamienic na starówce miejskiej.

Wykaz zrealizowanych inwestycji i do realizacji w przyszłości określa tabela poniżej:

Nazwa projektu	zrealizowana	do realizacji	w trakcie realizacji
Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Żychlinie z wykorzystaniem OZE	2017		
Termomodernizacja Żychlińskiego Domu Kultury z wykorzystaniem OZE	2018		
Termomodernizacja Szkoły Podstawowej im. Marii Kownackiej w Grabowie z wykorzystaniem OZE	Realizowana etapowo od 2018	do 2022 rok	prace termomodern. wykonywane sukcesywnie
Termomodernizacja budynków zasobów komunalnych (bez ulicy Narutowicza)	Realizowana etapowo od 2014	2020 rok	wykonywane sukcesywnie
Budowa mikroinstalacji ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej	2020 rok		
Wykonanie instalacji CO w budynkach zasobów komunalnych			wykonywane sukcesywnie
Budowa mikroinstalacji ogniw fotowoltaicznych na terenie Gminy Żychlin na obiektach mieszkalnych	Realizowana od 2019	2022 rok	
Rewitalizacja ul. Narutowicza wraz z termomodernizacją kamienic komunalnych		po 2021	

4.7 STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Żychlin na lata 2021-2026 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego jej mieszkańców, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dokument został przyjęty uchwałą nr XXXVIII/196/21 Rady Miejskiej w Żychlinie z dnia 15 lipca 2021 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Żychlin na lata 2021-2026.

4.8 GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Najważniejsze działania realizowane w ramach ww. programów to:

- ❖ Prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób uwikłanych w przemoc. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie Rodzinnego Klubu Abstynenta „Przystań Życia” w Żychlinie.
- ❖ Prowadzenie działań z zakresu psychoterapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz pomocy osobom uwikłanym w przemoc. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie Rodzinnego Klubu Abstynenta „Przystań Życia” w Żychlinie.
- ❖ Pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych oraz z problemem alkoholowym poprzez prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”.

- ❖ Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane przez Stowarzyszenie „Przyjaciele Dwójki” oraz Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Szkoły „Plastusie”.
- ❖ Działania profilaktyczno – edukacyjne wobec dzieci i młodzieży szkolnej poprzez realizację programu profilaktycznego „Super Skills for Life” dla uczniów klas V. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie „Lawendowe Wzgórza”.
- ❖ Przeprowadzenie programu profilaktycznego „Super Skills for Life” (dla uczniów kl. II-IV Szkoły Podstawowej Nr 1 w Żychlinie, Szkoły Podstawowej Nr 2 w Żychlinie i Szkoły Podstawowej w Grabowie); programu „Debata” (dla uczniów kl. VII i VIII Szkoły Podstawowej Nr 1 w Żychlinie, Szkoły Podstawowej Nr 2 oraz Szkoły Podstawowej w Grabowie); 2 wyjazdów na spektakle profilaktyczne dla dzieci.
- ❖ Organizowanie form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka i z rodzin dysfunkcyjnych. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”.
- ❖ Dofinansowanie do dożywiania uczniów szkół z rodzin dysfunkcyjnych i grup podwyższonego ryzyka.
- ❖ Organizowanie imprez propagujących życie w trzeźwości o charakterze rekreacyjno – sportowym - Międzyszkolnego Turnieju Piłki Siatkowej „Serwujemy Zdrowie” oraz Gminnej Turniejady „Mój nałóg to sport”
- ❖ Działania Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz podejmowaniem czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
- ❖ Wspieranie placówek leczenia uzależnień od alkoholu (Oddziału Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych oraz Całodobowego Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkohol w Gostyninie, Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkohol przy Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Zgierzu) w zakresie wyposażenia w podstawowe wyposażenie oraz sprzęt oraz zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów
- ❖ Zorganizowanie mikołajek poprzez zakup i przekazanie paczek mikołajkowych dla uczniów klas I szkół podstawowych z terenu Gminy Żychlin.
- ❖ Szkolenie dla członków: grup roboczych i zespołu interdyscyplinarnego; komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz pracownika Urzędu Gminy, realizatorów programu profilaktycznego „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”, sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- ❖ Zakup prenumerat i materiałów edukacyjnych dot. zjawiska przemocy i profilaktyki uzależnień

4.9 GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2018 – 2022

Program został przyjęty uchwałą Nr XLIX/265/18 Rady Miejskiej Żychlinie z dnia 26 sierpnia 2018 roku. Najważniejsze działania realizowane w ramach ww. programu to:

- ❖ Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego. W 2022 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. W ramach prac Zespołu prowadzono 33 sprawy (spadek liczby z 48 w 2021), w tym 19 spraw zostało zakończonych z czego: 6 w wyniku braku zasadności podejmowanych działań, 13 na skutek ustania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. W 2022 r. powołano 17 grup roboczych, w tym 3 zakończono, a 14 prowadzi działania nadal. Ogółem pracą Zespołu i grup roboczych objęto 68 osób (wobec 85 osób w 2021). Odbyło się 77 posiedzeń grup roboczych.
- ❖ Prowadzenie Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, w którym punkcie udzielano pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz osobom uwikłanym w przemoc rodzinną w zakresie: porad psychologicznych, terapeutycznych i prawnych.

- ❖ Udzielanie przez specjalistów (terapeutów, psychologa, prawnika) pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom z problemem uzależnień i przemocy w rodzinie.
- ❖ Działanie w ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Członkowie komisji, w ramach prowadzonych działań motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, kontaktowały się z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie. Wśród nich 13 osób to osoby doznające przemocy w rodzinie i 7 osób stosujących przemoc w rodzinie. Członkowie komisji prowadzili rozmowy interwencyjne z osobą nadużywającą alkoholu w związku ze stosowaniem przez nią przemocy, a w stosunku do dorosłych ofiar przemocy przeprowadzili rozmowy motywujące do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy.
- ❖ Realizacja szkolnych programów profilaktyki i warsztatów dla dzieci i młodzieży, dotyczących różnorodnych zagrożeń społecznych np. alkoholu, narkotyków, cyberprzemocy.
- ❖ Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych.
- ❖ Prowadzenie świetlicy dla 25 uczniów ze Szkoły Podstawowej Nr 1 w Żychlinie w wieku od 7 do 12 lat, pochodzących głównie z rodzin dysfunkcyjnych – współpraca ze stowarzyszeniem lokalnym opisana wcześniej.
- ❖ Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób zajmujących się m.in. przemocą w rodzinie.

4.10 GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA GMINY ŻYCHLIN

Środowisko kulturowe gminy Żychlin obejmuje wiele obiektów nieruchomych zróżnicowanych pod względem wartości historycznych, artystycznych i kulturowych. Wśród tych zasobów na szczególną uwagę zasługują obiekty zabytkowe objęte ochroną prawną w formie wpisu do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków.

W Rejestrze znajdują się następujące obiekty:

- ❖ Kościół Parafialny p.w. śś. Apostołów Piotra i Pawła
- ❖ dzwonnica Kościoła Parafialnego w Żychlinie
- ❖ synagoga – ul. Zdrojowa 6
- ❖ dom z oficynami, ul. Jana Pawła II 17
- ❖ 2 domy mieszkalne koło kościoła w Żychlinie przy Pl. 29 Listopada nr 25/26 i nr 27
- ❖ Dwór w Dobrzelinie oraz park podworski wraz z otoczeniem - ul. Jagiełły 82
- ❖ Kościół Parafialny p.w. św. Aleksandra w Śleszynie
- ❖ dwór w Śleszynie - ul. Kasztanowa 27
- ❖ dwór murowany w Śleszynie wraz z parkiem krajobrazowym z lat 20-tych XX w.
- ❖ Zespół Dworski w Zarębowie, w skład którego wchodzi: dwór murowany, kaplica dworska murowana, spichlerz murowany, park dworski krajobrazowy z pocz. XX w. o pow. 8 ha.

Podstawą do sporządzenia programu opieki nad zabytkami jest gminna ewidencja zabytków prowadzona w formie kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy. Gminna Ewidencja Zabytków obejmuje 97 obiektów zabytkowych, tj.: 16 obiektów wpisanych do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków, 81 innych zabytków nieruchomych (w tym: 70 obiektów/budynków, 3 parki krajobrazowe, 7 kapliczek przydrożnych i 1 układ urbanistyczny). W Gminnej Ewidencji zabytków zamieszczone są 162 stanowiska archeologiczne.

Realizacja programu polegająca na modernizacji substancji zabytkowej przez Gminę Żychlin lub właścicieli prywatnych odbywa się w ramach posiadanych zasobów finansowych. W ostatnich latach zmodernizowano elewację zabytkowych kościołów oraz kilku kamienic znajdujących się w gminnym wykazie.

5 REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W ŻYCHLINIE

Rada Miejska ma kompetencje związane ze stanowieniem i kontrolą. Do wykonywania tych ostatnich służy powołana przez nią komisja rewizyjna. Prace rady organizuje jej przewodniczący. Organizację wewnętrzną i tryb pracy organów gminy określa statut gminy. Realizacja uchwał rady powierzana jest w znakomitej większości organowi wykonawczemu, czyli burmistrzowi.

Sesje rady są jawne i transmitowane na żywo on-line.

Ogółem w 2022 roku Rada Miejska w Żychlinie odbyła 15 sesji i podjęła 76 uchwały. W porównaniu do roku 2021 odbyła o 1 sesję mniej, ale podjęła o 4 uchwały więcej. Podejmowane uchwały w większości były konsekwencją bieżącej realizacji budżetu i wiązały się z koniecznością aktualizacji uchwały budżetowej (18 uchwał) oraz wieloletniej prognozy finansowej (8 uchwał).

W 2022 r. uchwalono następujące programy:

- ❖ Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025,
- ❖ Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Żychlin na 2022 rok,
- ❖ Program Współpracy Gminy Żychlin z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2023.

Ponadto podjęła uchwały w sprawie:

- ❖ zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Żychlin,
- ❖ miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów obrębów Drzewoszki, Dobrzelin, Pasieka oraz miasta Żychlin,

W 2022 r. zajmowała się także sprawami w zakresie oświaty tj.:

- ❖ uchwaliła regulamin wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach, dla których Gmina Żychlin jest organem prowadzącym,
- ❖ ustaliła plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli na 2022 rok,
- ❖ określiła średnią cenę jednostki paliwa w Gminie Żychlin na rok szkolny 2022/2023,
- ❖ określiła wysokość opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat w prowadzonych przez Gminę Żychlin publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w publicznej szkole podstawowej,
- ❖ ustaliła stawkę za 1 km przebiegu pojazdu, uwzględnianej przy obliczeniu zwrotu rodzicom kosztów przewozu dzieci, młodzieży, uczniów oraz rodziców.

Rada podjęła również uchwały dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi tj.:

- ❖ uchwaliła „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żychlin”,
- ❖ określiła szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- ❖ określiła wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości.

6 ŻYCIE SPOŁECZNE W GMINIE

6.1 ORGANIZACJA OŚWIATY

W 2022 roku Gmina Żychlin była organem prowadzącym dla:

- ❖ Zespołu Szkół nr 1 w Żychlinie ul. Łukasińskiego 21 w skład, którego wchodzi Szkoła Podstawowa nr 1 w Żychlinie i Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Żychlinie
- ❖ Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Żychlinie, ul. Żeromskiego 8 w skład, którego wchodzi: Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II w Żychlinie i Przedszkole nr 2 im. Jana Pawła II w Żychlinie
- ❖ Szkoły Podstawowej im. M. Kownackiej w Grabowie, ul. Szkolna 4 wraz z Oddziałami Przedszkolnymi
- ❖ Przedszkola Samorządowego nr 1 w Żychlinie, ul. I Maja 36.

Ponadto na terenie Gminy Żychlin funkcjonowały placówki niepubliczne, tj.: Społeczna Szkoła Podstawowa i Społeczne Przedszkole w Orątkach, dla których organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Orątki i Okolice.

W roku szkolnym 2022/2023 w placówkach w Gminie Żychlin (według stanu na dzień 30 września 2022) naukę rozpoczęła liczba uczniów:

Jednostka	Liczba dzieci 2019/2020	Ilość oddziałów 2019/2020	Liczba dzieci 2020/2021	Ilość oddziałów 2020/2021	Liczba dzieci 2021/2022	Ilość oddziałów 2021/2022	Liczba dzieci 2022/2023	Ilość oddziałów 2022/2023
Przedszkole Nr 1	100	4	(-1) 99	4	99	4	(+1) 100	4
Przedszkole Nr 2	144	6	(-12) 132	6	(-9) 123	6	(-5) 118	6
Oddziały przedszkolne przy SP Grabów	81	4	(-2) 79	4	(-5) 74	(-1) 3	(+17) 91	(+1) 4
Razem przedszkola i oddziały przedszkolne	325	14	(-15) 310	14	(-14) 296	(-1) 13	(+13) 309	(+1) 14
Szkoła Podstawowa Nr 1	175	11	(+10) 185	(+1) 12	(+3) 188	12	(+24) 212	12
Szkoła Podstawowa Nr 2	391	18	(+7) 398	18	(-8) 390	18	(-31) 359	(-1) 17
Szkoła Podstawowa w Grabowie	162	9	(+8) 170	(+1) 10	(+6) 184	(+1) 11	(-20) 164	(-1) 10
Razem szkoły podstawowe	728	38	(+25) 753	40	(+9) 762	(+1) 41	(-27) 735	(-2) 39
Liceum Ogólnokształcące	66	4	(+1) 67	4	67	4	(+2) 69	4

RAZEM placówki samorządowe	1.119	56	(+11) 1.130	(+2) 58	(-5) 1.125	58	(-12) 1.113	(-1) 57
Społeczna Szkoła w Orątkach	23	7	(-2) 21	(-1) 6	(+2) 23	6	(+7) 30	(+1) 7
Społeczne Przedszkole w Orątkach	27	2	(+3) 30	2	(+3) 33	2	(+5) 38	3
OGÓŁEM w GMINIE ŻYCHLIN	1.169	65	(+12) 1.181	(+1) 66	1.181	66	1.181	(+1) 67

Do przedszkoli przyjmowani są w pierwszej kolejności uczniowie zamieszkali na obszarze gminy, natomiast do kl. I szkół podstawowych uczniowie zamieszkali w obwodzie danej szkoły.

Na terenie Gminy Żychlin funkcjonują dwa przedszkola i oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej w Grabowie. Placówki te zapewniały łącznie miejsca dla 350 dzieci w 14 oddziałach przedszkolnych. W przedszkolach przebywało łącznie 309 dzieci, w tym 11 dzieci będących obywatelami Ukrainy przybyłych w związku z konfliktem zbrojnym (P-2 – 5 dzieci i Oddział Przedszkolny – 6 dzieci).

Szkoły podstawowe: nr 1, 2 i w Grabowie od 1 września 2022 r. posiadały 39 oddziałów i 735 uczniów w kl. I-VIII, w tym 26 uczniów będących obywatelami Ukrainy przybyłych w związku z konfliktem zbrojnym (SP-1 – 24 uczniów, SP-2 – 2 uczniów).

W Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Mickiewicza w Żychlinie uczyło się 69 uczniów, w tym 8 uczniów będących obywatelami Ukrainy przybyłych w związku z konfliktem zbrojnym.

Sieć szkół podstawowych i przedszkoli w Gminie Żychlin zabezpiecza w pełni aktualne potrzeby mieszkańców gminy.

Na terenie Gminy Żychlin funkcjonują również placówki niepubliczne, tj. Społeczna Szkoła Podstawowa w Orątkach i Społeczne Przedszkole w Orątkach dla których organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Orątki i Okolice. Na prowadzenie niepublicznego przedszkola i szkoły udzielana jest dotacja z budżetu gminy. Dotacja przekazywana jest miesięcznie i wyliczana na podstawie liczby uczniów uczęszczających do przedszkola i szkoły oraz podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli i wysokości kwoty przewidzianej na ucznia szkoły w części oświatowej subwencji ogólnej.

Według stanu na dzień 30 września 2022 roku w szkołach i przedszkolach zatrudnienie znajdowało 122,85 et. nauczycieli, w tym etatów nauczycieli: dyplomowanych – 63,70 et.; mianowanych – 42,85 et.; początkujących – 16,30 et. Ponad 97,06% zatrudnionych nauczycieli ma wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym. Nauczyciele posiadają kwalifikacje do nauczania wielu przedmiotów, dzięki ukończonym studiom podyplomowym. Doskonali swoje umiejętności poprzez uczestnictwo w warsztatach metodycznych, konferencjach i szkoleniach.

W placówkach oświatowych zatrudnienie znajduje 61 pracowników administracyjno-obslugowych (na 5 et.) wg stanu na dzień 30 września 2022 roku.

W związku z agresją Rosji na Ukrainę, które miało miejsce 24 lutego 2022 r. do Polski zaczęli przybywać obywatele Ukrainy. Do polskich szkół i przedszkoli przyjmowane były dzieci i młodzież będący obywatelami Ukrainy. Gmina Żychlin również podejmowała działania mające na celu ułatwienie procesu edukacji dzieciom i młodzieży przybywającej z Ukrainy. W ZS Nr 1 został utworzony oddział przygotowawczy, mający na celu umożliwienie uczniom z Ukrainy nieznaną

języka polskiego naukę tego języka. Uczniowie korzystali z dodatkowych lekcji języka polskiego, które były prowadzone indywidualnie lub grupowo. Do przedszkoli w Gminie Żychlin były przyjmowane wszystkie chętne dzieci z Ukrainy. W ZS Nr 1 w Żychlinie od kwietnia 2022 r. została zatrudniona obywatelka z Ukrainy na stanowisko pomocy nauczyciela, która posiadała znajomość języka polskiego w mowie i piśmie w stopniu umożliwiającym pomoc uczniom, którzy nie znają języka polskiego. Zapewniała ona pomoc w opiece i wychowaniu uczniów w okresie pobierania nauki i realizacji zajęć szkolnych.

Gmina Żychlin (realizując ustawowy obowiązek dowozu uczniów niepełnosprawnych) w roku 2022 zapewniła uczniom niepełnosprawnym bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, ponadpodstawowej i do ośrodków rehabilitacyjno-wychowawczych. Realizowano i finansowano powyższe zadanie poprzez dowóz uczniów niepełnosprawnych m.in. do placówek: Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1 w Kutnie; Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2 w Kutnie; Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego „Niezabudka” w Kutnie; Terapeutycznego Punktu Przedszkolnego „ToTu” w Kutnie. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi dowożeni byli do w/w placówek w dni nauki szkolnej autobusem i busem.

Obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu uczniów i opieki w czasie ich przewozu do szkół.

W 2022 r. transport uczniów do szkół zlokalizowanych na terenie Gminy Żychlin zapewniany był przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Gostyninie Sp z o.o. Uczniowie dowożeni są do szkół i przedszkoli na podstawie korzystania z biletów miesięcznych na linie regularne. Średnio miesięcznie bilety otrzymywało ok. 1185 uczniów ze wszystkich szkół i przedszkoli zlokalizowanych na terenie Gminy Żychlin oraz 15 opiekunów uczniów.

Gmina Żychlin w roku 2022 r. realizowała zadania oświatowe określone w ramach:

- ❖ Rządowego programu pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, który był jednorazowym świadczeniem pieniężnym umożliwiającym zakup wyposażenia edukacyjnego dla uczniów w przypadku, gdy uległo ono zniszczeniu lub gdy jego nabycie, ze względów ekonomicznych wynikających z wystąpienia żywiołu, jest utrudnione lub niemożliwe. Udzielono pomocy w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne dla 5 uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Żychlin, kształcących się w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.
- ❖ Rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych. Dofinansowano zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych do kształcenia ogólnego dla 2 uczniów z ogólnodostępnego LO posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.
- ❖ Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno - komunikacyjnych „Aktywna tablica”. Wsparciem finansowym na zakup pomocy dydaktycznych i narzędzi do terapii dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi tj. uczniów posiadających różnorodne zaburzenia rozwojowe, utrudniające lub uniemożliwiające prawidłowy proces kształcenia została objęta Szkoła Podstawowa Grabowie.
- ❖ Rządowego programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0” na zakup książek będących nowościami wydawniczymi oraz na realizację działań promujących czytelnictwo w ramach Priorytetu 3. Celem programu było wzmocnienie potencjału przedszkoli, bibliotek szkolnych poprzez wzrost atrakcyjności ich zbiorów. Dofinansowanie na ten program otrzymał Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Grabowie.

Dokonano zakupu 179 szt. pozycji książkowych, w tym 29 szt. przeznaczono na nagrody w konkursach.

- ❖ Rządowego programu „Laboratoria Przyszłości”. Gmina Żychlin otrzymała wsparcie finansowe z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na realizację inwestycyjnych zadań JST, polegających na rozwijaniu szkolnej infrastruktury poprzez zakup nowoczesnego sprzętu. Celem programu było rozwijanie kompetencji kreatywnych i technicznych wśród uczniów, w szeroko rozumianej tematyce STEAM (nauka, technika, inżynieria, sztuka, matematyka) potrzebne w kształtowaniu i rozwijaniu zdolności manualnych i technicznych, a także samodzielnego i kreatywnego myślenia. Szkoły podstawowe dokonały zakupu wyposażenia podstawowego i wyposażenia dodatkowego. W skład wyposażenia podstawowego wchodzi m.in: drukarka 3D z akcesoriami, mikrokontroler z czujnikami i akcesoriami, stacje lutownicze do mikrokontrolerów, zestaw audiowideo. W ramach wyposażenia dodatkowego szkoły dokonały zakupu sprzętu: z zakresu wyposażenia stanowisk do pracy narzędziowej/technicznej, narzędzi do obróbki drewna i metalu, wyposażenia drobnego i materiałów eksploatacyjnych, maszyny do szycia (SP nr 1 w Żychlinie); z zakresu robotyki oraz audio-video (SP nr 2 w Żychlinie); w ramach katalogów - wyposażenie stanowisk do pracy narzędziowej/technicznej, narzędzia, AGD, audio-video, robotyka, bhp i materiały eksploatacyjne (SP w Grabowie).
- ❖ Wspomaganie uczniów w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych. Z tej formy wsparcia korzystali uczniowie szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych, którzy zamieszkują na terenie Gminy Żychlin. Kryterium dochodowe uprawniające do uzyskania pomocy w 2022 roku określone było w kwocie 600,00 zł na członka rodziny. Ze stypendiów szkolnych skorzystało 114 uczniów (w tym 22 uczniów będących obywatelami Ukrainy), a z zasiłków szkolnych 3 uczniów.
- ❖ zadania dotyczące przyznawania pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym – tzw. stypendiów motywacyjnych. Stypendia motywacyjne otrzymali najlepsi uczniowie: 123 uczniów za wyniki w nauce (uczniowie, którzy osiągnęli średnią ocen powyżej 5 w szkołach podstawowych oraz powyżej 4,75 i ocenę z zachowania co najmniej bardzo dobrą w liceum) w kwocie 170,00 zł, za osiągnięcia sportowe (71 uczniów za wyniki uzyskane indywidualnie lub drużynowo na szczeblu co najmniej powiatowym) w kwocie 130,00 zł, oraz 15 uczniów za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe w kwocie 240,00 zł.
- ❖ wyposażenia szkół podstawowych w komplety podręczników i materiałów ćwiczeniowych do zajęć z zakresu edukacji polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej oraz w podręczniki do zajęć z języka obcego nowożytnego. Dotacją celową objęto 4 szkoły podstawowe (3 publiczne i 1 niepubliczną), które zapewniły 767 uczniom (w tym 17 uczniom z Ukrainy) dostęp do bezpłatnych podręczników i ćwiczeń.

6.2 ŻYCHLIŃSKI DOM KULTURY

Żychliński Dom Kultury jest samodzielną instytucją kultury posiadającą osobowość prawną i samodzielnie gospodarująca przydzieloną i nabytą częścią mienia. Jest wpisany do Rejestru Instytucji Kultury gminy Żychlin. Ma siedzibę w Żychlinie przy ul. Fabrycznej 3. Terenem działania jest obszar gminy Żychlin. Główne zadania Żychlińskiego Domu Kultury to prowadzenie zajęć z zakresu edukacji i animacji kulturalnej, organizacja własnych imprez, miejskich wydarzeń kulturalnych oraz organizacja zimowego i letniego wypoczynku dla dzieci, promocja amatorskiego ruchu seniora.

W swojej bogatej ofercie Żychliński Dom Kultury posiada ponad 26 rodzaje zajęć dla maluchów, dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, które prowadzone są przez fachową i wszechstronnie przygotowaną kadrę instruktorów. Są to zajęcia o charakterze: muzycznym, tanecznym, plastycznym, teatralnym, edukacyjnym, rekreacyjnym i sportowym.

W Żychlińskim Domu Kultury istnieją sekcje: taneczne, plastyczne, językowe, muzyczne, teatralne, sportowe, klub Seniora Radość z zespołem Melodia, Kapela Ludowa Dobrzelinacy, Uniwersytet Trzeciego Wieku, Żychliński Dom Kultury współpracuje również z Zespołem wokalnoinstrumentalnym Śleszynieki.

Żychliński Dom Kultury posiada specjalną ofertę skierowaną do mieszkańców powyżej 50 roku życia, którą realizuje w ramach sekcji Uniwersytet Trzeciego Wieku. Oferta zawiera propozycję cyklicznych warsztatów, jak również szeroki wachlarz zajęć obejmujący: gimnastykę korekcyjno-usprawniającą, język angielski, rosyjski, rękodzieło artystyczne, taniec, informatykę, Akademię Rysunku i Malarstwa, mozaikę szklaną, chór „Złoty Akord”, zajęcia literacko-dyskusyjne, zajęcia teatralne. Oferta wydarzeń obejmuje koncerty, przeglądy, konkursy, spektakle, pokazy artystyczne, pikniki, bale dla dorosłych. Budując naszą ofertę, staramy się odpowiadać na potrzeby naszych mieszkańców.

W ofercie znalazły się warsztaty prowadzone dla dzieci o różnorodnej tematyce, oferta skierowana była do przedszkolaków oraz klas I – III jak i placówek z gmin ościennych. Zajęcia cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem.

Poniżej przedstawione jest zestawienie działań w 2022.

Warsztaty prowadzone w pracowni krawieckiej i plastycznej:

- ❖ „Drzewko szczęścia” – makrama
- ❖ „Kartka 3D” – warsztaty artystyczne
- ❖ „Lalki teatralne”
- ❖ „Wielkanocny zajac”
- ❖ „Dekoracja wielkanocna”
- ❖ „Upominek dla Mamy”
- ❖ „Pisanka inaczej”
- ❖ „Palemka Wielkanocna”
- ❖ „Baranek w zagrodzie”
- ❖ „Konik na biegunach”
- ❖ „Makramowy skrzacik”

Warsztaty artystyczno – edukacyjne dla szkół i przedszkoli:

- ❖ „Kwiatki na Dzień Matki”
- ❖ „Tradycje wielkanocne znane i mniej znane”
- ❖ „Warto śmiecić mniej”
- ❖ „Wiosennie i bajkowo”
- ❖ „Bajkoszukanie z ŻEDEKUSIEM” – gra terenowa
- ❖ „Kolorowe kredki”
- ❖ „Dzień kundelka”
- ❖ „Czarodziejskie andrzejki z ŻEDEKUSIEM”
- ❖ „Zimowo – bajkowo”

Wydarzenia: koncerty, spektakle, imprezy plenerowe:

- ❖ Spektakl „Skrzydlaty odlot „
- ❖ Spotkanie z Marcinem Dańcem
- ❖ Koncert Walentynkowa TM BRASS
- ❖ Spektakl „Złote jajko” – Teatr Igraszka
- ❖ Koncert „Od Musicalu do Swinga”
- ❖ Spektakl „Ach te nasz Babcie”
- ❖ I Ogólnopolski Festiwal Piosenki Polskiej „Czas na piosenkę”
- ❖ Spektakl „Strach na wielkie oczy”
- ❖ Spektakl „Mniam Mniam”
- ❖ Spektakl TETE- A TETE
- ❖ V Biesiada z Kulturą
- ❖ IV Festiwal Czerwone Jabłuszko
- ❖ Przeplatanki Artystyczne
- ❖ Święto Żychlina - koncert Polsko-Ukraiński, interaktywny program dla dzieci Tęczowa Wyspa. Recital Magdaleny Tomeckiej, Koncert zespołu SKANER
- ❖ Miejskie obchody 83 Wybuchu II Wojny Światowej
- ❖ Dożynki Gminne (koncerty Johny Band, Jagoda & Brylant, zabawa taneczna)
- ❖ Miejskie Uroczystości z okazji 104 rocznicy Odzyskania Niepodległości
- ❖ Koncert Świąteczny „Przyjaciele nie tylko od święta”

Konkursy:

- ❖ Konkurs sms z okazji dnia Babci i Dziadka
- ❖ Konkurs plastyczny „Dzień Babci i Dziadka 2022”
- ❖ Konkurs rodzinny na stroik wielkanocny
- ❖ Konkurs recytatorski „Słowem Malowane - Marzenie mam o pięknym świecie”
- ❖ Konkurs plastyczny – Złota Polska Jesień – miejsce, które kocham”

Projekt: Seniorze – ćwicz, twórz, działaj

- ❖ wycieczka do Uniejowa
- ❖ warsztaty z tańca towarzysko – użytkowego
- ❖ warsztaty mozaiki szklanej
- ❖ warsztaty akademii rysunki i malarstwa
- ❖ warsztaty teatralne
- ❖ warsztaty wokalne
- ❖ wyjazd do teatru muzycznego w Łodzi na Miss Sajgon
- ❖ warsztaty jogi
- ❖ warsztaty gimnastyki korekcyjnej z piłkami rehabilitacyjnymi

- ❖ w ramach projektu został przygotowany spektakl teatralny „niespodzianka dla dzieci” w wykonaniu Grupy teatralnej Seniorów
- ❖ podsumowanie projektu: spektakl, prezentacja multimedialna, wystawa prac mozaiki szklanej, rękodzieła artystycznego i akademii rysunku i malarstwa.

Wycieczki:

- ❖ Kutno „Potworna rodzinka 2”
- ❖ Rzgów – MANDORIA
- ❖ Łódź – „Madagaskar” Teatr Muzyczny

Inne wydarzenia, w których Żychliński Dom Kultury brał udział:

- ❖ Wernisaż wystawy Śladami żychlińskich Żydów
- ❖ Udział w Biesiadzie u Apostołów
- ❖ Udział w IV Przeglądzie Pieśni Ludowej w Klonowcu
- ❖ Udział w odsłonięciu tablicy Ku pamięci żychlińskich Żydów
- ❖ Udział w Dożynkach w Dąbrowicach
- ❖ Udział w II Ogólnopolskim Festiwalu Muzyki Ludowej „Złota Leszczyna”
- ❖ Udział w Miejskich obchodach rocznicy Bitwy Warszawskiej
- ❖ Zakładanie Ogrodu Deszczowego
- ❖ Dożynki Powiatowe w Krzyżanowie
- ❖ Udział w otwarciu izby historycznej w TMHŻ im. Ludwika Zalewskiego
- ❖ Miejskie uroczystości z okazji rocznicy agresji armii radzieckiej na Polskę
- ❖ Udział w Forum Ludzi Kultury Powiatu Kutnowskiego
- ❖ Badania profilaktyczne – zaćma
- ❖ Współpraca z mobilnymi mammobusami

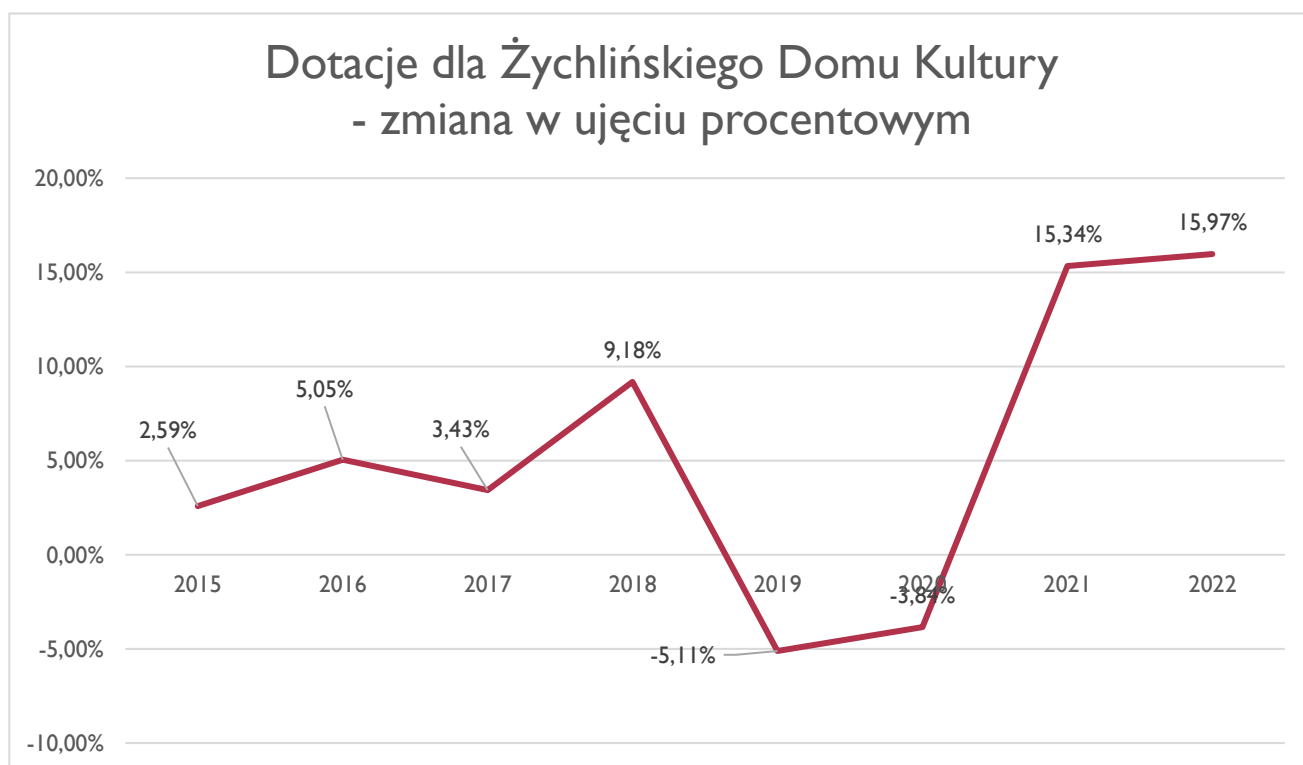
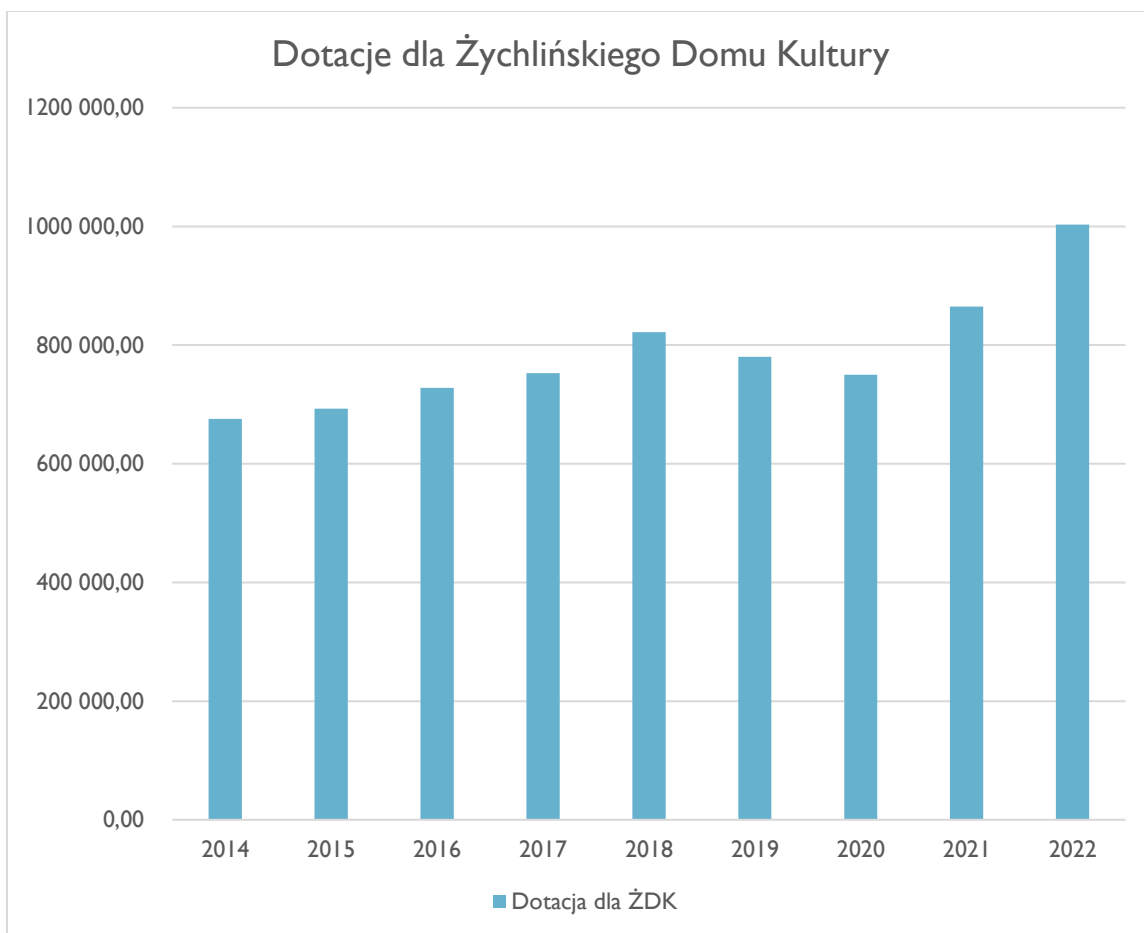
W roku 2022 została przeprowadzona modernizacja sali widowiskowej w skład, którego wchodziło: wymiana podłogi wraz z wykonaniem wylewki oraz kanałów elektrycznych, zdjęcie boazerii, gładź i malowanie sali, wymiana elektryki ściennej. Zmodernizowano hol na pierwszym piętrze: nowa podłoga, instalacja elektryczna, nowy sufit, wymiana 10 par drzwi wraz z postawieniem nowej ściany działowej.

W Żychlińskim Domu Kultury jest zatrudnianych 8 osób. Poza dyrektor i księgową są to instruktorzy (4) i pracownicy gospodarczy (2).

Poziom budżetu jednostki w latach 2014-2022 przedstawia się następująco:

Opis	2014	2015	2016	2017	2018
Budżet jednostki w zł	675.370	692.870	727.870	752.870	822.000
Zmiana w ujęciu procentowym		+2,59 %	+5,05 %	+3,43 %	+9,18 %

Opis	2019	2020	2021	2022
Budżet jednostki w zł	780.000	750.000	865.000	1.003.080
Zmiana w ujęciu procentowym	-5,11 %	-3,84 %	+15,34 %	+15,97 %

Z uwagi na bardzo szeroki zakres działalności Zedeku, szczegółowe opisy znajdują się w załączniku nr 2 do Raportu, w formie sprawozdanie z działalności za 2022 rok.

6.3 MIEJSKO-GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Biblioteka w Żychlinie utworzona została w 1929 i jest najstarszą księżnicą w Powiecie Kutnowskim. Budynek o powierzchni 420 m² jest otoczony parkiem. Patronką jest Maria Kownacka - polska pisarka. Żychlińska księżnica posiada 2 filie: w Żychlińskim Domu Kultury i w świetlicy wiejskiej w Grzybowie Dolnym. Biblioteka oferuje swoim użytkownikom możliwość skorzystania z uniwersalnego i powiększającego się księgozbioru w tym kolekcję reprintów, książki mówionej, literatury regionalnej, mini muzeum poświęconego patronce, bezpłatnego dostępu do Internetu z możliwością wydruku czarno-białego i kolorowego, skanowania i kserowania. Ciekawie prezentuje się również oferta zajęć poświęconych upowszechnianiu książki i promocji czytelnictwa. Biblioteka to przyjazne miejsce spotkań lokalnej społeczności, centrum edukacyjne, oferujące różnorodne formy działalności kulturalnej i oświatowej. Przy Bibliotece działa Klub Seniora „Spokojna jesień” i Akademia Aktywnego Seniora.

Księgozbiór na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosił – 48.725 woluminów (w 2022 r. ubyło 375 wol. – książki zacytane, zniszczone) wzrost w stosunku do roku 2021 o 1.485. W przeliczeniu na 1 mieszkańca, łączna liczba książek wynosiła – 4.9. Na koniec roku zarejestrowano 1.770 czytelników. W ciągu roku z usług poszczególnych bibliotek skorzystało 21.213 czytelniczek i czytelników, którzy wypożyczyli łącznie 41.367 woluminów. Ogółem we wszystkich bibliotekach przybyło w roku 2022 – 1.859 wol. na sumę 54.285,90 zł. w tym: z zakupu – 1.813 wol. na sumę 53.800,00 zł., z programu Biblioteki Narodowej – 625 wol. na sumę 18.800,00 zł., dary - 46 wol. na sumę 485.90 zł.

Zbiory powiększono m.in. o pozycje dla dorosłych, dzieci i młodzieży w zakresie literatury pięknej polskiej i światowej, literatury popularnonaukowej, (psychologia, prawo pracy, ekonomia, administracja, edukacja, medycyna, rozrywka, historia, podróże, geografia) oraz lektury.

W 2022 roku placówka zorganizowała wystawy książek, wystawy plastyczne, wernisaże, spotkania autorskie z pisarzami, teatrzyki dla dzieci, lekcje biblioteczne, kursy komputerowe, warsztaty plastyczne i literackie, konkursy recytatorskie, wycieczki, prelekcje, odczyty, pogadanki, spotkania z baśnią, imprezy czytelnicze, imprezy literackie, wyjazdy prozdrowotne dla seniorów.

Realizacja programów i projektów:

- ❖ Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2021-2025
- ❖ Dyskusyjny Klub Książki – spotkania on-line z pisarzami, z podróżnikiem
- ❖ Tydzień bibliotek
- ❖ Zacytani w Polsce!
- ❖ Zakochaj się w książce! Promocja czytelnictwa
- ❖ Najlepszy Czytelnik, Czytelniczka 2022
- ❖ Tydzień Bibliotek!
- ❖ Cała Polska Czyta Dzieciom!
- ❖ Akcja Żonkile, Akcja Krokus
- ❖ Dobra książka i kawa! Promocja czytelnictwa
- ❖ Aktywni 60+ Rozsmakuj się w zdrowiu!
- ❖ Kurs komputerowy dla dorosłych
- ❖ Akcja APETYT na ZDROWIE!
- ❖ Kampania Mała książka - Wielki człowiek
- ❖ PATRONI 2022: WANDA RUTKIEWICZ, MARIA KONOPNICKA, JÓZEF WYBCKI, IGNACY ŁUKASIEWICZ – wystawy, konkursy, wyjazdy edukacyjne do muzeów

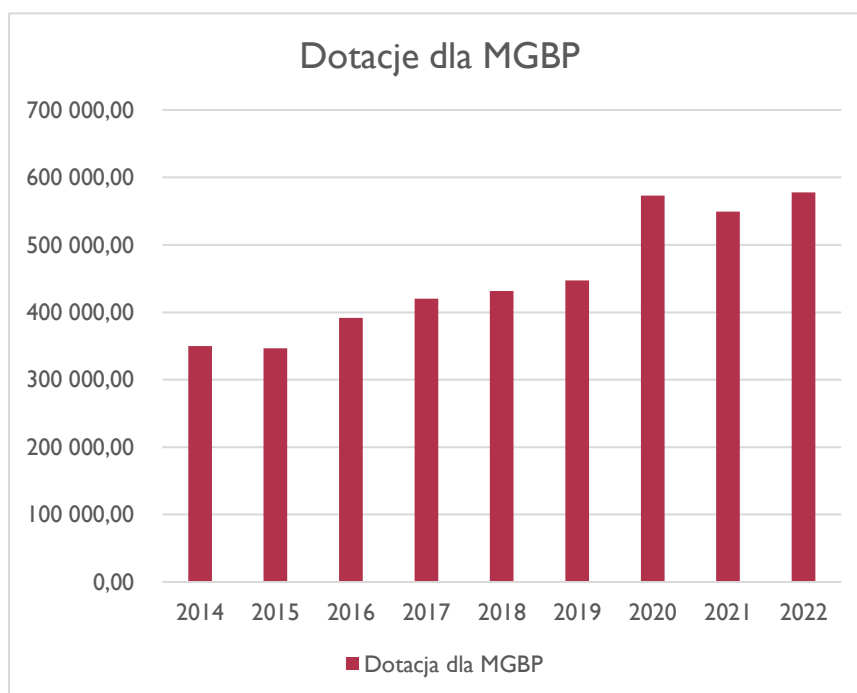
- ❖ Konkurs recytatorski dla dzieci i młodzieży im. Janusz Korczaka „Pięknie być człowiekiem”
- ❖ Konkurs recytatorski „Z Marią Kownacką bawimy się w teatr”
- ❖ Spotkania z historią
- ❖ Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania
- ❖ Akcja Pogotowie czytelnicze
- ❖ Akcja adoptuj książkę i roślinę!
- ❖ Biblioterapia seniorów!
- ❖ „Poetyckie zaduszki”
- ❖ Projekt przedszkolaki w Bibliotece

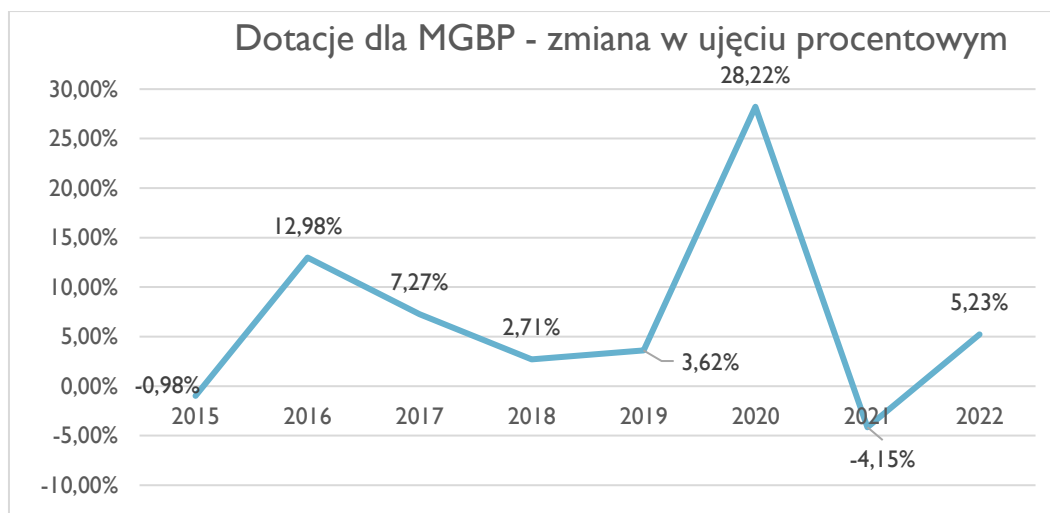
W 2022 roku Biblioteki zorganizowały 296 wydarzeń, imprez w których wzięło udział 3.338 użytkowników. Stan zatrudnienia stanowi 8 osób, w tym dyrektor i księgowa. W ciągu roku struktura zatrudnienia pozostała bez zmian. Budżet Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w 2022 roku wyniósł - 577.980,00zł.

Poziom budżetu jednostki w latach 2014-2021 przedstawia się następująco:

Opis	2014	2015	2016	2017	2018
Budżet jednostki	350.066	346.640	391.640	420.100	431.500
Zmiana w ujęciu %		-0,98 %	12,98 %	7,27 %	2,71 %

Opis	2019	2020	2021	2022
Budżet jednostki	447.100	573.300	549.520	577.980
Zmiana w ujęciu %	3,62 %	28,22 %	-4,15 %	5,23 %

6.4 PROMOCJA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA GMINY

Gminne Centrum Promocji i Informacji w 2022 r. w ramach zadań promocyjnych Gminy Żychlin w sposób ciągły i kompleksowy zabezpieczał jednostkę w materiały promocyjne. Zostały wykonane różnorodne gadżety promocyjne, które wykorzystywano do bieżącej promocji takie jak kalendarze ścienne, kalendarze książkowe, magnesy, torby ekologiczne, długopisy, zestawy piśmiennicze. Zakupione materiały promocyjne pozwoliły prowadzić w sposób kompleksowy i przejrzysty politykę promocyjną miasta i gminy. Wykorzystywano je także jako element nagród rzeczowych w konkursach, nad którymi patronat objął Burmistrz Gminy Żychlin. W celu prowadzenia bieżącej polityki informacyjnej dla mieszkańców na bieżąco wprowadzono i zredagowano około 230 informacji na stronę internetową zychlin.eu oraz profil w mediach społecznościowych.

Dożynki parafialno-gminne

Dbając o wizerunek miasta i gminy zorganizowano następujące uroczystości: konkurs Kolęd i Pastoralek, dożynki parafialno-gminne, uroczystości patriotyczne tj. I-go września, I listopada - Narodowe Święto Niepodległości, kiermasz świąteczny, wyścig kolarski w ramach współpracy ŻTC oraz bieg uliczny na dystansie 5 km i 10 km.

Obchody rocznicy wybuchu II Wojny Światowej

Obchody Święta Odzyskania Niepodległości

Kiermasz świąteczny

Współpracowano również z organizacjami i jednostkami oświatowymi przy takich wydarzeniach jak zawody strzeleckie, konkurs kolęd i pastorałek czy zawodowy wędkarskie. Rozpatrzone ogółem 6 wniosków patronackich składając tym samym dla 5 pozytywne rekomendacje Burmistrzowi Gminy Żychlin i jedną negatywną. Patronaty w swych założeniach dotyczyły wsparcia rzeczowego tj. ufundowania nagród rzeczowych dla uczestników konkursów i przeglądów takich wydarzeń jak: Odsłonięcie tablicy pamiątkowej, XI Zawody Strzeleckie, I Ogólnopolski Festiwal Piosenki Polskiej CZAS NA PIOSENKĘ, Projekt „Śladami Żydów żychlińskich”, Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną.

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej przez TMŻH oraz XI Zawody Strzeleckie w rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego 1863 r.

Współpracując każdorazowo przy organizowanych wydarzeniach na terenie gminy dbano o jej pozytywny wizerunek jako miejsca przyjaznego mieszkańcom i wspierającego inicjatywy na rzecz ich rozwoju.

Wyścig kolarski wraz z biegiem ulicami miasta i gminy

Jubileusz Stowarzyszenia PSONI - Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Inteligentalną

Ogólnopolski Festiwal Piosenki Polskiej w ŻDK

W 2022 roku podtrzymano projekt akcji „Nudzimiowa Rodzina”, który zakładał przygotowanie dla nowonarodzonych mieszkańców w 2022 roku pakietów powitalnych z maskotką miejską „Nudzimiś”. Łącznie przygotowano 8 pakietów w ramach prowadzonej akcji. Zdjęcia zgłoszonych małych milusińskich zostały zamieszczone za zgodą rodziców umieszczane na oficjalnym profilu w mediach społecznościowych gminy.

Wspólne zdjęcie Nudzimisiowej Rodziny z edycji 2022

6.5 FUNDUSZ SOŁECKI I MAŁE INWESTYCJE NA OBSZARACH WIEJSKICH

❖ Fundusz sołecki

Gmina w ramach swoich działań wyodrębniła Fundusz Sołecki na realizację oddolnych inicjatyw na obszarach wiejskich. Sołectwa dzięki wyodrębnieniu środków w pełni rozpoczęły oddolną politykę rozwoju wsi.

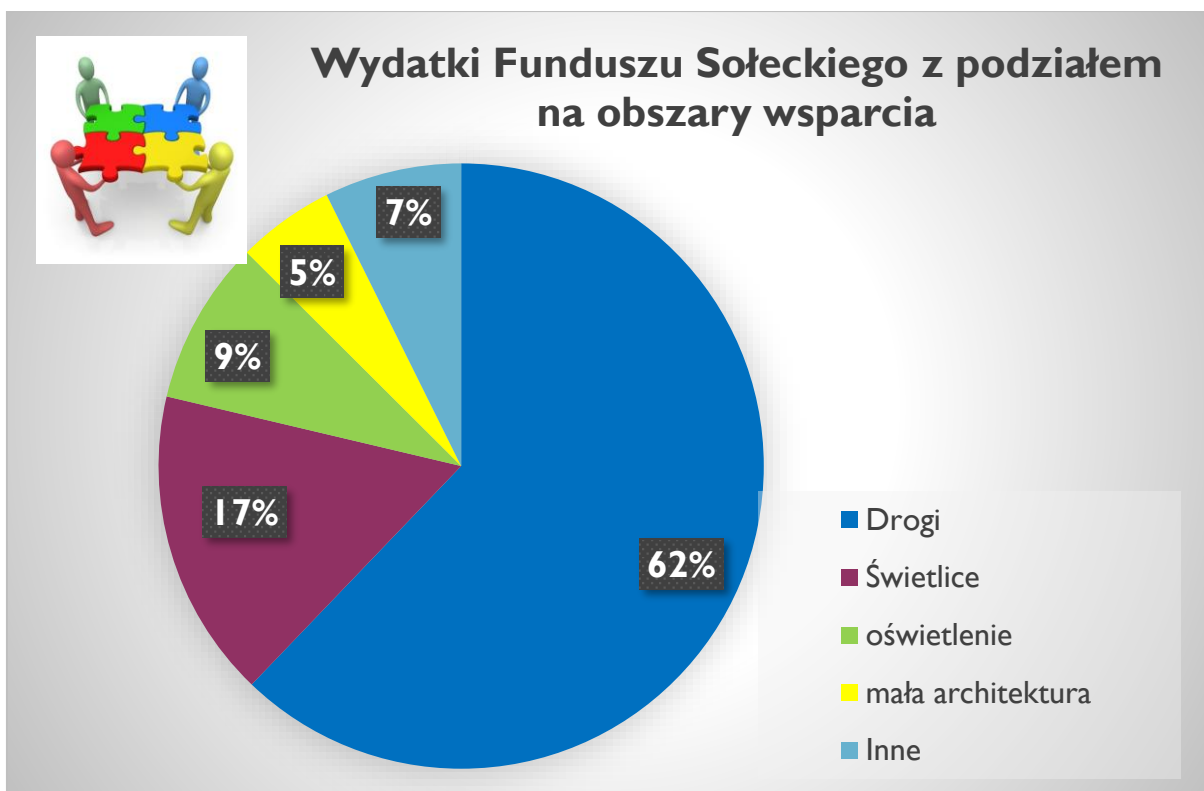
Nazwa sołectwa	Nazwa przedsięwzięcia	Zakres rzeczowy	Kwota wydatków w zł
Biała	Remont drogi gminnej o nr 273, Grzybów Hornowski (tzw. Gałązkowa)	remont drogi gminnej o nr 273 na odcinku 200 m.b. przy szerokości 3 m polegający na profilowaniu odcinka równiarką wraz z uzupełnieniem ubytków tłuczniem oraz zagęszczeniem walcem wibracyjnym przy uwzględnieniu wycinki krzaków	16.653,00
Budzyń	Utwardzenie drogi gminnej w miejscowości Budzyń	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno-asfaltową na gorąco oraz emulsją asfaltową i grysem przy użyciu remontera typu patcher - ubytki o głębokości 5 cm o powierzchni 163 m ²	14.435,28
Buszków	a) Remont kuchni świetlicy wiejskiej w Buszkowie	odnowienie ścian kuchni	7.500,00
	b) Zakup i montaż lampy solarnej w ramach modernizacji oświetlenia ulicznego w miejscowości Buszków Sołectwo Buszków	Zakupiono i zamontowano lampę solarną o mocy 20 W na słupie stalowym o wysokości 6 m	6.900,00
Brzeziny	Zakup i montaż dwóch lamp solarnych w ramach modernizacji oświetlenia ulicznego w miejscowości Marianka	Zakupiono i zamontowano dwie lampy solarne o mocy 20 W na słupie stalowym o wysokości 6 m	12.400,00
Chochołów	Remont kuchni w świetlicy Wiejskiej w Chochołowie	W ramach zadania dokonano zdjęcia paneli i płytek oraz częściowo skuto tynki. Wykonano również odgrzybianie ścian i nałożono nowe tynki.	13.800,00
Czesławów	a) Zakup bramy wjazdowej do świetlicy wiejskiej w Czesławowie wraz montażem	zakupiono bramę przesuwaną w kolorze grafitu 6300x1500 w komplecie monterskim	6 500,00
	b) Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej w Czesławowie	Zakupiono wyposażenie w postaci: grilla gazowego, szafy wolnostojącej, blatu do stołu oraz	6 650,00
Dobrzelin	a) Modernizacja nawierzchni drogi ul. Kolejkowa w Dobrzelinie	dokonano remontu drogi gminnej poprzez wykonanie nakładki asfaltowej na długości do 207 m	44 000,00
Drzewoszki	a) Doposażenie kuchni w postaci stołu ze stali nierdzewnej i drobnego sprzętu kuchennego do świetlicy wiejskiej w Drzewoszkach.	dokonano zakupu stołu ze stali nierdzewnej o wymiarach 280/70/85 oraz drobnego sprzętu kuchennego m.in. półmiski, sztućce, garnek, patelnia	4 396,14
	b) Zakup materiałów tj. farb do malowania ścian i oświetlenia do świetl. w Drzewoszkach	dokonano zakupu farb i oświetlenia LED	2 998,58

	c) Zakup elementu małej architektury do urządzenia terenu zielonego przy świetlicy wiejskiej w Drzewoszkach	Dokonano zakupu huśtawki wahadłowej podwójnej	4 000,00
Grabie	a) Zakup usługi geodezyjnej w zakresie wyznaczenia granic przebiegu drogi w miejscowości Grabie	zakupiono usługę geodezyjną w ramach której wyznaczono punkty graniczne wraz ze szkicem obrazujący przebieg drogi	12 400,00
Grabów	a) Remont drogi gminnej - ulica Grabówek w sołectwie Grabów	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno-asfaltową na gorąco oraz emulsją asfaltową i grysem przy użyciu remontera typu patcher- ubytki o głębokości 5 cm o powierzchni 258 m ²	22 848,48
Grzybów	a) Malowanie ścian w świetlicy wiejskiej w Grzybowie	Wykonano malowanie ścian w świetlicy wiejskiej w pomieszczeniu głównym, kuchni i łazience z materiałem wykonawcy	10 000,00
	b) Zakup nowej wykaszarki, paliwa, żyłki	zakupiono wykaszarkę i drobny osprzęt w postaci żyłki, głowicy do wcześniej zakupionej kosiarki w celu utrzymania porządku na terenie sołectwa	3 460,00
Kaczkowizna	a) Remont drogi gminnej w sołectwie Kaczkowizna	Remont drogi gminnej gruntowej na odcinku 500 mb przy szerokości 3,5 m polegający na profilowaniu drogi równiarką i uzupełnieniu tłuczniami (ok. 95 ton) oraz zagęszczenie walcem wibracyjnym	9 963,00
	b) zakup altany do nowo utworzonego placu zabaw w miejscowości Orątki	Zadanie zostało zrealizowane, ale opłacone zostało z innych środków niż Fundusz Sołecki	0,00
	c) Zakup paliwa do kosiarki	Zakupiono paliwo do kosiarki	209,95
Kruki	a) zakup altany do nowo utworzonego placu zabaw w miejscowości Orątki	Zadanie zostało zrealizowane, ale opłacone zostało z innych środków niż Fundusz Sołecki	0,00
	b) remont drogi gminnej w sołectwie Kruki	wykonano remont drogi gminnej polegający na profilowaniu odcinka równiarką 570 mb przy szerokości 3,5 m wraz z uzupełnieniem ubytków tłuczniami oraz zagęszczeniem walcem wibracyjnym	7872,00
Pasieka	a) Opracowanie dokumentacji projektowej do budowy chodnika przy nowo powstałym placu zabaw w miejscowości Pasieka	Wykonano dokumentację projektową na odcinku od istniejącego ciągu pieszego do granicy Gminy Żychlin	8 950,00
	b) Zakup elementów małej architektury do nowo powstałego placu zabaw w miejscowości Pasieka	Zakupiono ławo stół do istniejącego placu zabaw	4 300,00
Sokołówek	Remont cząstkowy drogi w miejscowości Sokołówek masą bitumiczną	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno-asfaltową na gorąco oraz emulsją asfaltową i grysem przy użyciu remontera typu patcher- ubytki o głębokości 5 cm o powierzchni 143 m ²	12 664,08
Śleszyn	a) Remont dróg gminnych w sołectwie Śleszyn	Remont drogi gruntowej ul. Piaskowa na odcinku 700 mb przy szerokości 3 m polegający na profilowaniu drogi wraz z uzupełnieniem tłuczniami (ok. 180 ton) wraz z zagęszczeniem	18 450,00
	b) Zakup paliwa i osprzętu do kosiarek	dokonano zakupu noża, oleju i filtra do wcześniej zakupionego sprzętu oraz zakupiono paliwo do koszenia trawy	619,51
	c) Zakup materiałów potrzebnych do odnowienia pomostu przy zbiorniku wodnym	zakupiono drewno konstrukcyjne, wkręty, impregnat	2 493,41

Tretki	a) Remont drogi gminnej w sołectwie Tretki	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno-asfaltową na gorąco oraz emulsją asfaltową i grysem przy użyciu remontera typu patcher- ubytki o głębokości 5 cm o powierzchni 62 m ²	10 600,14
Wola Popowa	a) Remont drogi gminnej w ul. Polowej w miejscowości Wola Popowa	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno-asfaltową na gorąco oraz emulsją asfaltową i grysem przy użyciu remontera typu patcher- ubytki o głębokości 5 cm o powierzchni 177 m ²	15 675,12
	b) Naprawa zakupionych wykaszarek	Remont wykaszarek poprzez zakup nowych części w postaci wału, przekładni kątowej	1310,00
Zagroby	a) Remont drogi gminnej	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno-asfaltową na gorąco oraz emulsją asfaltową i grysem przy użyciu remontera typu patcher- ubytki o głębokości 5 cm o powierzchni 81 m ²	3 985,20
	b) Modernizacja oświetlenia ulicznego poprzez montaż lampy solarnej	Zakupiono i zamontowano lampę solarną o mocy 20 W na słupie stalowym o wysokości 6 m	6 900,00
Zgoda	a) Modernizacja oświetlenia ulicznego w postaci założenia dwóch dodatkowych lamp	modernizacja oświetlenia ulicznego poprzez założenie dodatkowo 2 szt. lamp oświetleniowych w miejscowości Zgoda	1 338,36
	b) Utwardzenie drogi gminnej w miejscowości Zgoda	Remont drogi gminnej na odcinku 150 mb przy szerokości 3 m polegający na profilowaniu drogi wraz z uzupełnieniem ubytków tłuczniami (ok. 60t.) wraz z zagęszczeniem	11 931,00
Żabików	a) Zakup paliwa i osprzętu do wcześniej zakupionej kosiarki	Zakupiono olej, nóż, świecę, filtr i paliwo do wcześniej zakupionej kosiarki	564,96
	b) Zakup elementów do placu zabaw w miejscowości Żabików	zakup 1 szt. karuzeli trzmiel i kosza na śmieci zamontowanie na placu zabaw w miejscowości Żabików	8 000,00
	c) Zakup materiałów do impregnacji altany w sołectwie Żabików	Zakupiono impregnat do odnowienia altany	1 939,95
		SUMA	313 708,16

Zadania inwestycyjne na 2022 (wg wniosków złożonych przez sołectwa w 2021) zostały zrealizowane zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza w sprawie realizacji zadań z Funduszu Sołectkiego, poza jednym, którego koszty musiały zostać pokryte z innych środków niż Fundusz Sołectki.

W 2022 roku wydano w związku z realizacją funduszu 21 informacji z obliczoną kwotą przypadających środków na dane sołectwo wraz z ustaleniem kwoty bazowej, dokonano oceny formalnej i merytorycznej złożonych wniosków przez poszczególne sołectwa. Przygotowano 42 informacje o wykorzystaniu środków z funduszu, przygotowano wniosek do Wojewody Łódzkiego wraz ze sprawozdaniem o zwrot z budżetu państwa części wydatków zaangażowanych w realizację Funduszu Sołectkiego.

**Wysokość środków zabezpieczonych do realizacji zadań w 2022 roku to kwota 332.265,00 zł.
Wysokość środków wydatkowanych w 2022 roku to kwota 313.708,16 zł**

W 2022 dokonano zwrot na konto gminy kwoty 71 950,61 zł - dotacja z budżetu państwa jako zwrot części wydatków za 2021 rok.

❖ **Małe inwestycje na obszarach wiejskich**

Oprócz zadań realizowanych z Funduszu Sołeckiego w 2022 roku nie zostały zrealizowane żadne małe inwestycje na terenie sołectw w związku z brakiem środków na ich realizację. Wniosek złożony o dofinansowanie z programu „Infrastruktura Sołecka na plus” na wymianę dachu w Świetlicy Wiejskiej w Grzybowie nie uzyskał dofinansowania. Jedyne koszty ponoszone na świetlice wiejskie to bieżące opłaty utrzymania.

6.6 WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Współpraca Gminy Żychlin z podmiotami programu w roku 2022 odbywała się na płaszczyźnie zarówno finansowej jak i pozafinansowej. Współpraca ta dotyczyła w szczególności:

- ❖ **zlecanie organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust.3 ustawy, zadań publicznych poprzez ich wspieranie, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji;**
- ❖ **wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu zharmonizowania tych kierunków;**
- ❖ **konsultowanie z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących ich działalności statutowej;**

- ❖ współpraca przy pisaniu projektów i pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł;
- ❖ prowadzenie bazy danych organizacji działających na terenie Gminy Żychlin;
- ❖ współpraca podczas różnorodnych inicjatyw, imprez organizowanych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty na rzecz lokalnego społeczeństwa;

Współpraca o charakterze finansowym odbyła się głównie w postaci wspierania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji w ramach otwartych konkursów ofert. W 2022 roku Gmina Żychlin przeprowadziła łącznie 2 postępowania konkursowe, które zawierały następujące zadania priorytetowe:

- ❖ wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu;
- ❖ nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie;
- ❖ prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób uwikłanych w przemoc;
- ❖ udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- ❖ pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych oraz z problemem alkoholowym;
- ❖ działania profilaktyczne podejmowane wobec dzieci i młodzieży szkolnej;
- ❖ realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych;
- ❖ wypoczynek dla dzieci i młodzieży;
- ❖ pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób;
- ❖ działalność na rzecz osób niepełnosprawnych;
- ❖ działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- ❖ podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- ❖ ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego;
- ❖ ochrona i promocja zdrowia w tym działalności leczniczej.

W 2022 roku stowarzyszenia złożyły w ramach dwóch procedur konkursowych łącznie 24 ofert, które następnie zostały poddane ocenie formalnej i merytorycznej.

Zestawienie kwot dotacji:

Obszary zadań	Organizacja	Kwota wnioskowana	Przyznana kwota dotacji	Kwota wykorzystana
Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	Stowarzyszenie Przyjaciele „Dwójki”	16 800,00 zł	7 000,00 zł	7 000,00 zł
	Stowarzyszenie Volley Team Żychlin	4 850,00 zł	4 850,00 zł	4 850,00 zł
	Stowarzyszenie Bone Breakres Team Żychlin	10 900,00 zł	5 500,00 zł	5 500,00 zł
	Żychlińskie Stowarzyszenie Pomocy Szkole „Adaś”	11 760,00 zł	4 400,00 zł	4 300,00 zł
	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szkoły „Plastusie”	7 200,00 zł	3 500,00 zł	3 459,00 zł
	Klub Kolarski Żychlin	3 750,00 zł	3 750,00 zł	3 750,00 zł
	Klub Sportowy Skorpion	34 000,00 zł	5 000,00 zł	5 000,00 zł
Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”	6 800,00 zł	6 242,00 zł	6 242,00 zł

	Żychlińskie Stowarzyszenie Pomocy Szkole „Adaś”	8 050,00 zł	8 050,00 zł	8 050,00 zł
Prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób uwikłanych w przemoc	Stowarzyszenie Rodzinny Klub Abstynenta „Przystań Życia”	7 500,00 zł	7 500,00 zł	7 500,00 zł
Udzielanie rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy w rodzinie pomocy psychospołecznej i prawnej	Stowarzyszenie Rodzinny Klub Abstynenta „Przystań Życia	17 000,00 zł	17 000,00 zł	17 000,00 zł
Pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych oraz z problemami uzależnień	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”	17 000,00 zł	17 000,00 zł	17 000,00 zł
Działania profilaktyczno – edukacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej	Stowarzyszenie „Lawendowe Wzgórza”	8 000,00 zł	8 000,00 zł	8 000,00 zł
Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych	Stowarzyszenie Przyjaciele „Dwójki”	13 000,00 zł	8 200,00 zł	8 200,00 zł
	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szkoły „Plastusie”	7 760,00 zł	4 800,00 zł	4 800,00 zł
Organizowanie obozów socjoterapeutycznych oraz innych form wypoczynku	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”	22 000,00 zł	22 000,00 zł	21 788,90 zł
Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Łodzi	5 000,00 zł	5 000,00 zł	5 000,00 zł
Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Żychlinie	4 300,00 zł	4 300,00 zł	4 300,00 zł
Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Kutnie	4 000,00 zł	4 000,00 zł	3 986,00 zł
Podtrzymanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej	Towarzystwo Miłośników Historii Żychlina	4 518,00 zł	4 518,00 zł	4 518,00 zł

Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”	3 500,00 zł	3 500,00 zł	3 500,00 zł
Ochrona i promocja zdrowia w tym działalności leczniczej	Stowarzyszenie Hospicjum Kutnowskie	13 000,00 zł	13 000,00 zł	13 000,00 zł

W roku 2022 stowarzyszenia funkcjonujące na terenie Gminy Żychlin otrzymały wsparcie pozafinansowe na różnych płaszczyznach swojej statutowej działalności między innymi:

- ❖ objęcie patronatem honorowym imprez, akcji organizowanych przez stowarzyszenia;
- ❖ włączanie organizacji w proces współtworzenia lokalnych imprez,
- ❖ pomoc w wyszukiwaniu grantów i dotacji zewnętrznych;
- ❖ pomoc w drukowaniu plakatów i informacji;
- ❖ pomoc podczas organizacji imprez plenerowych dla mieszkańców Gminy Żychlin tj. użyczenie namiotów, stołów i ławek, ekran, rzutnik itp.
- ❖ użyczenie sal i pomieszczeń należących do gminy;
- ❖ pomoc w pisaniu projektów w ramach konkursów, których organizatorem są inne podmioty niż samorząd gminny.

6.7 WSPÓŁPRACA GMINY Z INNYMI SAMORZĄDAMI LOKALNYMI ORAZ MIĘDZYNARODOWA

Z uwagi na pandemię a następnie trwającą wojnę Gmina Żychlin i Miasto Brody zawiesiły współpracę formalną do czasu uruchomienia swobodnego i bezpiecznego poruszania się pomiędzy Polską a Ukrainą. W tym jednak czasie nasza społeczność udzielała wsparcia humanitarnego uchodźcom z Ukrainy oraz przekazywała dary na rzecz wsparcia walczących żołnierzy ukraińskich oraz uchodźców ze wschodniej Ukrainy, którzy znaleźli schronienie w Brodach. Dwukrotnie delegacja z Żychlina przekraczała granicę państwową dostarczając zebrane i zakupione dary na ręce przedstawicieli miasta Brody.

Współpraca ze Związkiem Gmin Regionu Kutnowskiego z uwagi na istotne rozbieżności związane z realizacją zadań została rozwiązana. Gmina nadal pozostaje członkiem Stowarzyszeni Gmin Centrum. Trwa owocna współpraca ze Związkiem Miast Polskich związana była głównie z udziałem w szkoleniach, konferencjach tematycznych związanych z bieżącymi zagrożeniami (kryzys uchodźczy, inflacja, kryzys gospodarczy itp.).

Pracownicy Urzędu Gminy w Żychlinie uczestniczyli w szkoleniach realizowanych przez Związek Miast Polskich. Między innymi w zakresie pilotażowego programu Centrum Wsparcia Doradczego oraz jego kontynuacja CWD+. Szerzej opisujemy projekt w kolejnym podpunkcie.

6.8 CENTRUM WSPARCIA DORADCZEGO – PILOTAŻOWY PROGRAM WSPARCIA DLA MAŁYCH JST

Związek Miast Polskich z partnerami przystąpił do kolejnego projektu stworzonego z myślą o wsparciu rozwoju mniejszych miast. Pilotaż Centrum Wsparcia Doradczego skierowany jest do 38 partnerstw JST.

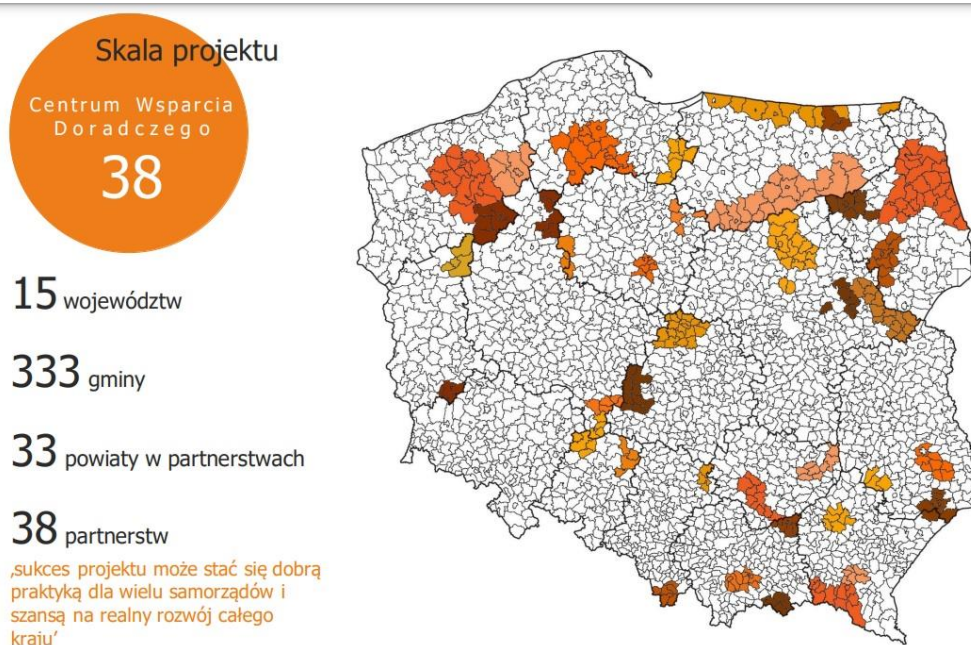
Ministerstwo
Funduszy
i Polityki Regionalnej

ZWIĄZEK
MIAST
POLSKICH

Centrum Wsparcia Doradczego (CWD) to innowacyjny projekt, który ma na celu wsparcie gmin oraz powiatów w prowadzeniu skuteczniejszej i efektywniej polityki rozwoju. W ramach projektu samorządy wspólnie z doświadczonym zespołem ekspertów Związku Miast Polskich przygotowują dobrej jakości projekty i inwestycje, które pozwolą napędzić ich rozwój. Efektem pilotażu ma być wypracowanie docelowego modelu Centrum Wsparcia Doradczego jako formuły doradczego wspierania samorządów terytorialnych w procesie strategicznego zarządzania rozwojem.

Partnerami w tym przedsięwzięciu są: Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Związek Miast Polskich oraz Urzędy Marszałkowskie 15 województw.

Pilotaż zakłada zainicjowanie i wzmocnienie już istniejącej współpracy najłabszych gospodarczo JST, czyli obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją i małych miast powiatowych (do 20 tys. mieszkańców), oraz pokazanie im korzyści, jakie mogą czerpać ze wspólnej realizacji zadań. Do projektu zostało wybranych 38 partnerstw (gminy wiejskie i miejsko-wiejskie oraz miasta powiatowe). W każdym województwie wsparcie doradcze otrzyma od 1 do 3 partnerstw JST, mających pomysł na długofalową współpracę. Do każdego z wybranych partnerstw JST skierowani zostali doradcy w celu przetestowania, jak powinien wyglądać proces planowania strategicznego i projektowego w partnerstwach samorządowych; te działania zakończą się opracowaniem strategii terytorialnej oraz pakietu projektów kluczowych dla rozwoju obszaru partnerstwa. Uczestniczące w pilotażu samorządy otrzymają wsparcie doradcze w formie analiz, opinii i konsultacji dla projektów zidentyfikowanych przez partnerstwa jako kluczowe dla rozwoju ich obszaru.

Każdemu partnerstwu przyporządkowani zostali Doradcy Partnerstwa udzielający bezpośredniego, merytorycznego doradztwa strategicznego, moderujący i animujący proces współpracy oraz nadzorujący i koordynujący całość doradztwa dla partnerstwa. Funkcję tę pełnią

osoby mające doświadczenie w doradztwie strategicznym dla samorządów lokalnych oraz odpowiednią wiedzę i doświadczenie w zakresie komunikacji, animacji i budowania relacji.

❖ **Korzyści dla wspólnot lokalnych.**

W przyszłości wzmocniona współpraca i doradztwo ekspertów pomogą samorządom w zdobyciu kompetencji do skuteczniejszej realizacji polityki rozwoju oraz zoptymalizowania kosztów świadczenia usług publicznych ponad podziałami administracyjnymi. Projekt ma także pomóc samorządom pozyskiwać pieniądze na realizację projektów z funduszy zewnętrznych.

Uczestniczące w projekcie samorzady przygotowują wspólnie z doświadczonym zespołem ekspertów inwestycje, które przyczynią się do rozwoju ich społeczności lokalnych. Projekty mają się także przyczynić do stworzenia nowych miejsc pracy oraz poprawić jakość w sektorze usług.

Realizacja Centrum Wsparcia Doradczego przewidziana jest na 2 lata. W tym czasie dobre praktyki współpracujących samorządów mogą być udostępniane innym gminom. To zachęta do wspólnego przygotowania i prowadzenia inwestycji przez inne samorzady, także te, które nie uczestniczą w pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.

❖ **Inicjatywa Burmistrza Gminy Żychlin – Partnerstwo Gmin „Między Kutnem a Łęczycą”.**

Spotkanie samorządowców z gmin Powiatów Łęczyskiego i Kutnowskiego w Żychlinie

Burmistrz Żychlina przekonał do współpracy samorządowców z dwóch sąsiadujących ze sobą powiatów. W partnerstwie znalazło się 19 samorządów gminnych i dwa powiatowe. Reprezentantem partnerstwa wybrano Grzegorza Ambroziak, a zespołem roboczym kieruje Edyta Ledzion.

Na obszarze Partnerstwa wstępują istotne powiązania pomiędzy poszczególnymi gminami i całymi obszarami. Obsługą systemu odbioru nieczystości i odpadów zajmuje się w większości gmin jedna tylko firma. Ma ona siedzibę w Kutnie oraz w Krzyżanowie. Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych znajduje się na terenie Gminy Krzyżanów, część instalacji i obiektów w Mieście Kutno. Własne składowisko jako rezerwowe dla RIPOK posiada Gmina Żychlin, a w Gminie Krośnice działa lokalna spółka świadcząca usługi w ww. zakresie, również posiadająca własne wysypisko. Problemem dla gmin jest niespójny i drogi system gospodarki odpadami, który może być obszarem analizy związanej z wyborem alternatywnego sposobu utylizacji odpadów, np. w formie termicznego usuwania odpadów.

Obszar Partnerstwa jest silnie powiązany komunikacyjnie. Przez jego obszar przebiegają najważniejsze w Polsce szlaki komunikacji samochodowej i kolejowej, czyli autostrada A-1 z węzłami Kutno Północ (sąsiedztwo Gminy Strzelce) i Kutno Wschód (sąsiedztwo Gminy Krzyżanów) oraz węzłem w Gminie Piątek, drogi krajowe 91 i 92 wraz ze skrzyżowaniem dróg w Gminie Krośniewice, przebiegające m.in. przez Gminy Kutno, Bedlno, Krzyżanów, Nowe Ostrowy, Łęczyca (Gmina i Miasto), linia kolejowa E-20 Berlin-Warszawa-Moskwa z przebiegiem m.in. przez Gminy Żychlin i Krośniewice i oczywiście Miasto Kutno.

Na obszarze partnerstwa funkcjonują ponadregionalne połączenia kolejowe i drogowe (transport publiczny) związane z przewozami pasażerskimi oraz transportem towarów. W Mieście Kutno znajduje się jeden z większych w Polsce węzłów kolejowych oraz intermodalny terminal przeładunkowy kolejowy przy Podstrefie Kutno ŁSSE. Cały terminal jest uznany jest jako Magazyn Czasowego Składowania. W bezpośrednim sąsiedztwie terminalu znajduje się zaplecze logistyczno-dystrybucyjne, magazyny drobnicowe i chłodnicze. Lokalizacja terminala ma znaczący wpływ na wzrost atrakcyjności gospodarczej całego obszaru Partnerstwa z uwagi na doskonałe skomunikowanie gmin obu powiatów z terminalem.

Transport publiczny (drogowy i kolejowy) łączy obszar partnerstwa z jego centrami usług społeczno-gospodarczych, umożliwiając transport pracowników do zakładów pracy położonych w Podstrefach Ekonomicznych Kutno i Łęczyca. Istnieją również dwie inne podstrefy ŁSSE w Krośniewicach i Żychlinie, które oferują przedsiębiorstwom tereny inwestycyjne. Również Gminy Piątek i Krzyżanów posiadają atrakcyjne tereny inwestycyjne, zlokalizowane bezpośrednio przy węzle autostradowym. Transport publiczny pomiędzy miejscowościami umożliwia dotarcie do pracy, ale również do ważnych instytucji publicznych takich jak - Powiatowe Urzędy Pracy w Kutnie i Łęczycy oraz filii PUP w Żychlinie, Urzędy Skarbowe w Kutnie i Łęczycy, ZUS w Kutnie, Biuro Terenowe ZUS w Łęczycy. Transport zbiorowy pomiędzy gminami obszaru partnerstwa umożliwia dotarcie do ośrodków zdrowia i szpitali w miastach obszaru.

W ramach świadczonych usług w zakresie transportu publicznego na obszarze partnerstwa funkcjonują sieci komunikacji regularnej firm: MZK Kutno, Sandbus Kutno, VIP-Bus Kutno, Marqus Łęczyca, PKS Łęczyca i PKS Gostynin (obsługa obszaru Gmin Żychlin, Oporów, Nowe Ostrowy, Łanięta, Strzelce). Dzięki powiązaniu gmin obszaru regularnymi sieciami transportu publicznego przez ww. firmy, pracownicy mogą dojechać do pracy w Podstrefach ŁSSE oraz w zakładach pozastrefowych, istniejących na terenie miast stanowiących centra usług dla sąsiadujących gmin obszaru.

Miasta Kutno, Łęczyca, Krośniewice, Piątek i Żychlin stanowią powiązane ze sobą centra usług społeczno-gospodarczych, uzupełniających wzajemnie ofertę usług dla firm i mieszkańców miast i gmin na obszarze partnerstwa. Lokalizacja miast w punktach komunikacji wschód-zachód (Żychlin-Kutno-Krośniewice) i północ-południe (Kutno-Piątek i Kutno-Łęczyca) ułatwia występowanie powiązań wewnątrz obszaru partnerstwa oraz sprawną realizację i dostęp do usług wewnątrz obszaru. Uzupełnianie oferty usług wiąże się między innymi z przygotowaniem ofert gospodarczych dla firm poszukujących terenów inwestycyjnych.

W Kutnie znajduje się intermodalny terminal przeładunkowy, z którego korzystać mogą firmy z obszaru Partnerstwa. Istnieją wzajemne powiązania dostawców i podwykonawców usług produkcyjnych, ale również szkoleniowych (Inkubator Przedsiębiorczości, Agencja Rozwoju Regionu Kutnowskiego) i finansowych – liczne oddziały i filie banków świadczących usługi dla przedsiębiorstw, usytuowane w miastach i gminach obszaru.

Na obszarze Partnerstwa występują różnorodne powiązania społeczne. Migracje wewnątrz obszaru obejmują głównie przemieszczanie się ludności z terenów wiejskich do miast. Ruch odwrotny, związany jest z poszukiwaniem spokoju i ciszy przez bardziej zamożnych mieszkańcy miast, którzy migrują na tereny wiejskie. Ruch ludności daje się zauważyć po liczbie wydawanych decyzji WZIZT i pozwoleń na budowę domów jednorodzinnych i tworzenia się mniejszych

i większych osiedli mieszkaniowych domów jednorodzinnych, głównie na terenach sąsiadujących z granicami miast. W miastach budowane są sukcesywnie nowe budynki wielorodzinne przez TBS i developerów.

JST z obszaru Partnerstwa współpracują ze sobą od wielu lat. Prowadzą również wspólną politykę rozwojową, obejmującą obszary takie jak rozwój infrastruktury, ochrona środowiska, ekologia, usługi społeczne, szkolenia i podnoszenie kwalifikacji w administracji publicznej, promocja produktów lokalnych i rozwój obszarów wiejskich.

Wszystkie JST Powiatu Kutnowskiego i do niedawna cztery gminy Powiatu Łęczyckiego (obecnie 2) tworzą Związek Gmin Regionu Kutnowskiego istniejący od 1993 roku. Długie doświadczenia w relacjach i współpraca przy realizacji wspólnych projektów związanych z pozyskiwaniem środków unijnych stanowią podstawę do rozwoju dalszej współpracy w ramach przedmiotowego Partnerstwa.

Gminy Powiatu Łęczyckiego w liczbie czterech tj. Miasto Łęczyca, Gmina Łęczyca, Gmina Grabów i Gmina Daszyna, tworzą wspólnie Lokalną Grupę Działania Ziemia Łęczycka. Gminy Grabów i Daszyna przeniosły swoje doświadczenia z działającej wiele lat dłużej LGD Centrum skupiającej 10 gmin Powiatu Kutnowskiego oraz Gminę Witonia i Gminę Góra Św. Małgorzaty z Powiatu Łęczyckiego. Również Gmina Piątek działa w Lokalnej Grupie Działania o nazwie PolCentrum, a Gmina Świnice Warckie w LGD Prym.

Miasta Kutno i Żychlin zrzeszone są w Związku Miast Polskich. Przedstawiciel Żychlina jest wiceprzewodniczącym Komisji Małych Miast ZMP. Miasto Łęczyca jest członkiem Unii Miasteczek. Samorządowcy przenoszą doświadczenia na pole lokalne, informując na forum lokalnym o ważnych rozwiązaniach prawnych i organizacyjnych nad którymi pracują specjaliści w poszczególnych zrzeszeniach.

Powiązania pomiędzy poszczególnymi gminami w obszarze Partnerstwa wynikają z wielu czynników. Główne związane są z obszarami takimi jak:

- ❖ Administracja - funkcje centrum usług administracyjnych dla mieszkańców, wynikają głównie z lokalizacji instytucji publicznych w miastach powiatowych

Kutno

- Powiatowy Urząd Pracy (obsługa mieszkańców z gmin powiatu poza tymi obsługiwanyymi przez filię w Żychlinie)
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych (obsługa mieszkańców z obsługa gmin powiatu)
- Urząd Skarbowy (obsługa mieszkańców z gmin powiatu)
- Starostwo Powiatowe – budownictwo, komunikacja, geodezja (obsługa mieszkańców z gmin powiatu)

Łęczyca

- Powiatowy Urząd Pracy (obsługa mieszkańców z gmin powiatu)
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych biuro terenowe (obsługa mieszkańców z gmin powiatu)
- Urząd Skarbowy (obsługa mieszkańców z gmin powiatu)

- Starostwo Powiatowe – budownictwo, komunikacja, geodezja (obsługa mieszkańców z gmin powiatu)

Żychlin

- Powiatowy Urząd Pracy filia (obsługa mieszkańców z gmin powiatu – Żychlin i Oporów)

❖ **Zdrowie – skoncentrowana opieka zdrowotna dla mieszkańców powiatów:**

- Szpital Kutno
- Szpital Łęczycza

❖ **Najważniejsze powiązania wynikające z funkcji gospodarczych:**

- **Miejsca pracy w usługach i handlu, przemyśle i produkcji (Podstrefy ŁSSE i zakłady pozastrefowe). Na terenach pięciu miast obszaru znajdują się liczne zakłady pracy, tworzące miejsca pracy dla mieszkańców wszystkich JST obszaru.**
- **Odbiór produktów rolnych od producentów z terenów rolniczych. Funkcjonują na terenie obszaru Partnerstwa, zakłady produkcji spożywczej, które odbierają produkty rolne z dużego obszaru Partnerstwa. Z uwagi na lokalizację cukrowni obszar ten nazywany jest zagłębieniem buraczanym (burak cukrowy). Producent pasz odbiera plony m.in. kukurydzy, które również występują co raz częściej. Dodatkowo jest to mleczarnia, ubojnie i zakłady przetwórstwa mięsnego. Z uwagi na charakter powiązań funkcjonalnych na tym obszarze pomiędzy producentami i odbiorcami produktów rolnych, w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego, Powiat Kutnowski i Powiat Łęczycki objęte są obszarem intensywnego rozwoju produkcji rolniczej.**
- **Usługi bankowe i finansowe dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych z obszaru Partnerstwa. Występują liczne oddziały, filie i ekspozytury banków oraz firmy podatkowe i konsultingowe.**
- **Usługi szkoleniowe – ARRK, ZDZ**
- **Funkcja handlowo-usługowa. Na terenach miast i większych miejscowości wiejskich funkcjonują markety handlowe oraz punkty rzemieślnicze stanowiące centra usług dla mieszkańców obszaru.**

❖ **Edukacja, czyli jeden z najbardziej istotnych elementów powiązań funkcjonalnych pomiędzy JST na obszarze Partnerstwa**

- **Szkoła Wyższa w Kutnie – dostęp do możliwości kształcenia I i II stopnia w wybranych specjalnościach w niewielkiej odległości od miejsca zamieszkania dla mieszkańców całego obszaru partnerstwa z wygodnym dostępem dzięki rozbudowanej sieci układu komunikacyjnego na trasach Żychlin-Kutno-Krośniewice, Kutno-Łęczycza i Kutno-Piątek.**
- **Szkolnictwo średnie. Zespoły Szkół m.in. o profilach nauczania humanistycznych, matematyczno-fizycznych, biologiczno-chemicznych, mundurowych, rolniczych, technicznych i zawodowych, zlokalizowane w Kutnie, Łęczycy, Krośniewicach, Piątku, Żychlinie i Mieczysławowie (Gmina Krzyżanów).**

❖ **Kultura, sport i rekreacja:**

Na terenie miast Łęczyca i Kutno działają kina. W Kutnie znajduje się nowoczesny Aquapark z bardzo dobrą ofertą dla mieszkańców obszaru. W Mieście Łęczycy i w Gminie Oporów znajdują się wyjątkowe w skali Polski i Europy średniowieczne zamki stanowiące istotną atrakcję turystyczną dla mieszkańców i osób przyjezdnych. Perłą architektury romańskiej jest Archikolegiata w Tumie (Gmina Góra Św. Małgorzaty), zaś Świnice Warckie to miejsce kultu św. Faustyny Kowalskiej. W gminach funkcjonują lokalne domy kultury oferujące dostęp do spektakli i koncertów oraz prezentujące lokalną kulturę i tradycję w formach festiwalowych.

Dzięki prowadzeniu ponadlokalnych działań przez podmiot kultury zacieśniają się więzi społeczne pomiędzy mieszkańcami poszczególnych gmin obszaru. Przyczynia się do tego również współpraca przy organizacji eventów takich jak Święto Róży, Dzień Nowalijki czy Festiwal Kapel Ludowych.

W obszarze wszystkich powiązań funkcjonalnych niezbędne jest uczestnictwo w partnerstwie powiatowym. Niezerwalnie związane z obszarem jest Miasto Kutno jako centrum koncentracji lub przepływu usług, powiązań komunikacyjnych, gospodarczych, usług zdrowotnych, transportowych, miejsc pracy dla znacznego obszaru gmin partnerstwa. Wyłączenie Miasta Kutna z obszaru partnerstwa przy analizie powiązań funkcjonalnych, zdecydowanie ją zakłóca i uniemożliwia wskazywanie wielu powiązań funkcjonalnych w poszczególnych obszarach, mimo położenia gmin w niewielkich odległościach.

Zawiązane Partnerstwo JST dwóch powiatów ma na celu wykorzystanie potencjału wewnętrznego całego obszaru gmin o charakterze wiejskim, miejsko-wiejskim i typowo miejskim, ponieważ obszar ten jest ze sobą nierozwalnie połączony różnymi funkcjami i wzajemnie na siebie silnie oddziałuje. Tym bardziej, że jest wzajemnie bardzo dobrze skomunikowany i posiada rezerwy i możliwości rozwoju infrastruktury technicznej oraz społecznej.

W związku z tym Partnerstwo może:

- zbudować trwałe platformy współpracy pomiędzy JST, a biznesem i organizacjami pozarządowymi działającymi dla mieszkańców, może wdrażać dobre praktyki w tym zakresie, pobudzać aktywności i przedsiębiorczość mieszkańców poprzez tworzenie wspólnej bazy szkoleniowej i informacyjnej, zgodnej z potrzebami rynku pracy.
- może zbudować pozytywny wizerunek lokalnych JST i całego Województwa Łódzkiego, jako miejsca przyjaznego mieszkańcom i przedsiębiorcom, stwarzającego dogodne warunki do osiedlania się oraz prowadzenia biznesu, odpoczynku i rekreacji oraz aktywności sportowej,
- może aktywnie budować wizerunek gmin proekologicznych, inwestujących w rozwój lokalnego transportu zbiorowego ograniczającego emisję CO₂

Partnerstwo musi spójnie z koncepcją SRWŁ2030 wykorzystać potencjał obszaru w zakresie rozwoju produkcji rolniczej, z uwagi na bardzo dobre warunki glebowe i wyspecjalizowane gospodarstwa produkcji rolniczej oraz funkcjonujące zakłady stanowiące rynek zbytu towarów rolniczych, tworząc jednocześnie miejsca atrakcyjne do osiedlania i prowadzenia biznesu.

Są to obszary, na których Partnerstwo chce się skupić w ramach prowadzonego projektu, wprowadzając modyfikacje wynikające z analiz specjalistów i współpracy z partnerami społecznymi.

6.9 SPORT W GMINIE I MIEŚCIE

Działalność sportowa w gminie Żychlin opiera się na bieżącej współpracy z klubami sportowymi, organizowaniu wydarzeń sportowych i monitoringu obiektów sportowych, nad którymi nadzór sprawuje referat GCPI.

Z gminą w ciągu całego roku współpracowały następujące stowarzyszenia sportowe: SP MKS Żychlin, Volley Team Żychlin, Bone Breakers Team Żychlin czy Stowarzyszeniem Rozbiegani Żychlin.

Współpraca prowadzona była w formie finansowej i pozafinansowej, która realizowana była w postaci zakupu strojów piłkarskich czy nagród rzeczowych w trakcie realizowanych projektów. Gmina na bieżąco monitorowała wszystkie udostępniane obiekty aby stworzyć jak najlepsze warunki dla funkcjonujących klubów sportowych.

Drużyna Żak MKS Żychlin

Drużyna D2 Młodzik i Drużyna E1 Orlik MKS Żychlin

MKS Żychlin w sezonie 2022 wystartował w trzech rocznikach Żak, D2 i E1, wszystkie drużyny biorą udział w rozgrywkach wojewódzkich lub turniejach. Do klubu uczęszcza około 60 dzieci.

Klub kolarski Żychlin reprezentuje Gminne Żychlin w licznych zawodach w Polsce, ale głównymi zmaganiem są zawody ŻTC, które organizowane są w miastach Rawa Mazowiecka, Żyrardów, Skierniewice, Serock, Mińsk Mazowiecki, Garwolin, Opoczno, Biała Rawska, Góra Kalwaria, Warka.

Klub Bokserski Skorpion - sekcja młodzieżowa

W 2022 roku w klubie Volley Team Żychlin powstała nowa sekcja dla dzieci wieku 6,7 i 8 lat. Zapisało się około 70 dzieci, które przy wsparciu trenów klubu trenują dwa razy w tygodniu.

Klub Volley Team Żychlin - sekcja dziecięca

Klub Volley Team Żychlin - sekcja młodzików zgłoszona do KAS

Klub Volley Team Żychlin - sekcja seniorów III Liga Siatkówki Mężczyzn

Sekcja Taekwondo Żychlin - na zdjęciu po prawej młoda Żychlinianka - mistrzyni Kujaw, Mazowsza, Wielkopolski

W okresie letnim udostępniono obiekty sportowe w celu prowadzenia zajęć przez SP MKS Żychlin i Volley Team Żychlin. Organizacje przy współpracy gminy w sposób profesjonalny i bezpieczny przeprowadziły zajęcia sportowe dla chętnych chcących w sposób aktywny spędzić wolny czas na świeżym powietrzu. Łącznie w okresie wakacji na zajęcia uczestniczyło ponad 120 dzieci.

Zajęcia letnie na Orliku

Zajęcia letnie na Stadionie Miejskim

W ramach turnieju zgłoszonych zostało 22 zawodników uprawiających tenis stołowy amatorsko, zawody zostały rozegrane systemem Brazylijskim.

Turniej Tenisa Stołowego

Do turnieju międzyszkolnego zostało zaproszone 3 szkoły z terenu Gminy Żychlin. Każda szkoła wystawiła po 32 uczniów z własnych szkół. Zawody odbywały się w dwóch dyscyplinach: zawody siatkarskie dla chłopców i dla dziewczynek oraz zawody sprawnościowe.

**„Serwujemy Zdrowie”
Międzszkolne Zmagania Sportowe**

W okresie od czerwca do sierpnia 2022 roku zostało udostępnione dla chętnych mieszkańców miłośników piłki siatkowej boisko do piłki plażowej, które cieszyło się ogromnym zainteresowaniem. Boisko udostępniano w godzinach popołudniowych od 16:00 do 21:00 po dokonaniu rezerwacji telefonicznej.

Oprócz tego w 2022 wynajmowano stadion miejski dla drużyn z zewnątrz co dało możliwość wprowadzenia dodatkowych dochodów do budżetu gminy w wysokości 11 282,01 zł. Na podstawie umów na wynajęcie stadionu drużyny takie jak LKS Ostrowia Ostrowy, Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej SL Salos RÓŻA Kutno, Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Lwowianka Lwówek, Klub Sportowy „Szopen” Sanniki, Gminny Klub Sportowy Bedlno, Gminny Klub Sportowy Laktoza, Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Unia Iłów istniała możliwość rozegrania 20 meczy sparingowych i przeprowadzenia 3 turniejów.

Stowarzyszenia mogły liczyć na wsparcie i ciągłą współpracę gminy Żychlin. Współpraca prowadzona była w formie finansowej i pozafinansowej, która realizowana była w postaci zakupu strojów piłkarskich czy nagród rzeczowych w trakcie realizowanych projektów. Gmina na bieżąco monitorowała wszystkie udostępniane obiekty, aby stworzyć jak najlepsze warunki dla funkcjonujących klubów sportowych.

Przekazanie strojów piłkarskich dla najmłodszych z drużyny MKS Żychlin

7 ORGANIZACJA POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE

Kluczową instytucją przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu na terenie gminy Żychlin jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Celem działalności jest organizowanie i wykonywanie zadań z zakresu pomocy społecznej, w szczególności poprzez doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia potrzebujących osób i rodzin i zintegrowanie ich ze środowiskach. Do zadań pomocy społecznej należy przyznawanie i wypłacanie świadczeń, prowadzenie pracy socjalnej, rozwój i prowadzenie niezbędnej infrastruktury socjalnej czy rozwijanie nowych form pomocy.

Sekcja Finansowo-Księgowa MGOPS w Żychlinie działa przede wszystkim na podstawie ustawy o finansach publicznych, ustawy o rachunkowości oraz polityki rachunkowości obowiązującej w Ośrodku. Do jej zadań jest planowanie na podstawie zebranych informacji od pozostałych sekcji oraz jednoosobowych stanowisk w Ośrodku, a następnie terminowe rozliczanie otrzymanych dokumentów źródłowych oraz sporządzanie sprawozdań finansowych nałożonych przepisami prawa

Budżet ośrodka w 2022 przedstawiał się następująco:

- ❖ Plan wydatków po zmianach ogółem wyniósł 17.455.547 zł (spadek z poziomu 21.562.437 zł w 2021 i 20.783.984 zł w 2020 związany z przeniesieniem wypłat 500+ do ZUS), natomiast wykonanie za 2022 wyniosło ogółem 17.151.935,28 zł, co stanowi 98,26 % planu.
- ❖ Plan dochodów po zmianach ogółem wyniósł 197.663 zł natomiast wykonanie za 2022 wyniosło ogółem 194.480,89 zł (98,40% planu);

Wydatki były realizowane w zakresie zadań własnych oraz zleconych.

Do zadań własnych należy zaliczyć:

- ❖ Wydatki z przeznaczeniem na opłacenie składki zdrowotnej za osoby pobierających zasiłek stały.
- ❖ Wydatki z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków celowych.
- ❖ Wydatki z przeznaczeniem na wypłatę dodatków mieszkaniowych.
- ❖ Wydatki z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków stałych.
- ❖ Wydatki związane z działalnością ośrodka pomocy społecznej.
- ❖ Wydatki związane z usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi.
- ❖ Wydatki w zakresie dożywiania poprzez zakup posiłków dla osób oraz wypłatę zasiłków celowych na zakup żywności w formie pieniężnej i w formie bonów żywnościowych.
- ❖ Wydatki związane z funkcjonowaniem Zespołu Interdyscyplinarnego.
- ❖ Wydatki na opłaty za schronienie dla osób przebywających w noclegowni.
- ❖ Wydatki dotyczące sprawienia pogrzebu dla podopiecznego Ośrodka.
- ❖ Zakupu usług przez jednostki samorządu terytorialnego dla innych jednostek samorządu terytorialnego w postaci finansowania pobytu dla osób przebywających w domach pomocy społecznej.
- ❖ Świadczenia społeczne dla osób z tytułu pieczy zastępczej.

Do zadań zleconych zalicza się:

- Wydatki z przeznaczeniem na składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób otrzymujących świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna.
- Wydatki z przeznaczeniem na wypłatę zryczałtowanych dodatków energetycznych dla osób uprawnionych zgodnie z Ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 roku - Prawo energetyczne.
- Wydatki z przeznaczeniem na wypłatę świadczeń społecznych w formie wynagrodzenia przyznanego opiekunowi przez sąd opiekuńczy za sprawowanie opieki.
- Realizacja zadań z zakresu specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- Wypłata świadczenia wychowawczego.
- Wypłata świadczenia rodzinnego.
- Wypłata funduszu alimentacyjnego.

- Wyplata świadczenie rodzicielskiego.
- Wydatki związane z Kartą Dużej Rodziny.
- Wydatki związane z wypłatą świadczenia Dobry Start.
- Wydatki związane z wypłatą dodatku osłonowego.
- Wydatki związane z wypłatą świadczenia „Za Życiem”.

Wydatki związane z działalnością ośrodka pochodzą zarówno z budżetu wojewody jak i budżetu gminy. Poniższa tabela przedstawia podział na źródła finansowania wydatków związane z zatrudnieniem i kosztami utrzymania w 2022 roku.

Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej

Opis	Wydatki budżetowe – zmiana w stosunku do roku 2020								
	województwo			gmina			ogółem		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Ogółem	238.366,25	230.774,64	235.167,32	1.021.149,63	1.096.655,25	1.128.781,65	1.259.515,88	1.327.429,89	1.363.948,97
Różnica		- 7.591,61	+ 4.392,68		+ 75 505,62	+ 32.126,40		+ 67 914,01	+ 36 519,08
Wydatki związane z zatrudnieniem	237.715,25	230.770,64	217.309,32	899.364,74	1.002.340,19	1.036.900,39	1.157.079,99	1.233.110,83	1.254.209,71
Różnica		- 6.944,61	-13.461,32		+102 975,45	+ 34 560,20		+ 76 030,84	+ 21 098,88
Wydatki rzeczowe	651	4	17.858,00	121.784,89	94.315,06	91.881,26	122.435,89	94.319,06	109.739,26
Różnica		- 647	+ 17.854		- 27 469,83	- 2 433,80		- 28 116,83	+ 15 420,20

Wydatki związane z zatrudnieniem w 2022 w Ośrodku 23 pracowników (w tym 3 asystentów i 3 pracowników sekcji świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego; +1w stosunku do 2021) stanowią 17 % z budżetu wojewody (było 19 w 2021 i 23 % w 2020 – występuje więc wyraźna tendencja przenoszenia kosztów na budżet gminy) i 83 % z budżetu gminy (analogicznie było 81% i 77 %).

Co roku ta proporcja zmienia się na niekorzyść gminy. W początkowych latach funkcjonowania ośrodka proporcja ponoszenia wydatków pomiędzy budżetem państwa i budżetem gminy była praktycznie odwrotna – ok 70% to były koszty budżetu państwa.

Wydatki związane z utrzymaniem obiektu OPS-u do roku 2021 w 100% pokrywała gmina. W 2022 z budżetu wojewody uzyskano 16 % środków finansowych.

Wydatki Sekcji Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego

Opis	Wydatki budżetowe								
	Wojewoda			gmina			ogółem		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Wydatki związane z zatrudnieniem	200.163,25	197.983,03	141.300,95	84.327,34	52.629,94	72.997,13	284.490,59	250.612,97	214.299,08
Różnica		- 2.180,22	-56.682,08		- 31.697,4	20.367,19		-33.877,62	-36.313,89
Wydatki rzeczowe	14.470,65	21.134,00	14.849,62	0,00	0,00	0,00	14.470,65	21.134,00	14.849,62
Różnica		+ 6.663,35	-6.284,38		0,00	0,00		+ 6.663,35	-6.284,38
Ogółem	214.633,90	219.117,03	156.150,57	84.327,34	52.629,94	72.997,13	298.961,24	271.746,97	229.148,70
Różnica		+ 4.483,13	-62.966,46		- 31.697,4	20.367,19		-27.214,27	-42.598,27

Wydatki związane z zatrudnieniem 3 pracowników Sekcji Świadczeń Rodzinnych (-1 osoba w stosunku do 2021) w ramach zadań zleconych w 2022 roku stanowią już tylko 66% z budżetu

województwa (w 2021 było 81% a w 2020 - 98,21%!) i analogicznie 34 % z budżetu gminy (było 1,79% w 2020 i 19% w 2021).

Wydatki związane z utrzymaniem rzeczowym sekcji w 100% pokrywają środki z budżetu wojewody, jednak nie zabezpieczają one w pełni zgłaszanych potrzeb.

Powyższe dane najlepiej obrazują jak Rząd RP sukcesywnie co roku przenosi wydatki z budżetu państwa do budżetów samorządów, ograniczając jednocześnie możliwości na wydatki własne i zadania inwestycyjne gmin.

7.1 ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Realizowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żychlinie świadczenia w ramach zadań własnych gminy i zleconych z zakresu administracji rządowej w 2022 wraz z porównaniem do 2021 i 2020 przedstawiają poniższe tabele.

Udzielone świadczenia - zadania zlecone gminie

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia			Kwota świadczeń w zł		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	7	6	4	36.972	45.246 (+8.274)	22.752 (-22.494)
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z kłóską żywnościową lub ekologiczną	0	24	21	0	355.200	393.400 (+38.200)
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	1	1	2	1.827	1.827	4.050

Udzielone świadczenia – zadania własne gminy

Formy pomocy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia			Kwota świadczeń w zł		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Zasiłki stałe	119	111 (- 8)	111	611.042	624.795 (+ 13.753)	666.448 (+ 41.653)
Składka zdrowotna opłacana za osoby pobierające zasiłek stały	100	96 (- 4)	98	48.326	51.102 (+ 2.776)	56.038 (+ 4.936)
Zasiłki okresowe	265	234 (- 31)	212	575.876	533.583 (- 42.293)	571.402 (+ 37.819)
Schronienie	3	3	4	19.729	30.230 (+ 10.501)	37.989 (+ 7.759)
Posiłek	78	50 (- 28)	46	70.947	21.043 (- 49.904)	25.148 (+ 4.105)
Usługi opiekuńcze	59	62 (+ 3)	54	427.820	480.857 (+ 53.037)	398.866 (- 81.991)
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0	1	4	0,00	39.000 (+ 39.000)	12.500 (- 26.500)
Sprawienie pogrzebu	3	2	0	6.500	8.000 (- 1.500)	0 (- 8.000)
Zasiłki celowe i w naturze, w tym na żywność	403	361 (- 42)	335	657.853	571.780 (- 86.073)	427.849 (- 143.931)
Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	30	29 (- 1)	32	776.766	893.734 (+ 116.968)	995.768 (+ 102.034)
Ogółem	1060	949 - 101	896 - 53	3.194.859	3.254.124 + 59.265	3.192.008 - 62.116

Z danych za lata 2020-2022 wynika, że wydatki na zadania własne gminy, mimo malejącej liczby beneficjentów, zmniejszyły się tylko o kwotę 2.851 zł, co wynika oczywiście z rosnących kosztów funkcjonowania, usług i mediów.

W następnym tabeli przedstawiony jest wykaz świadczeń społecznych przyznanych przez MGOPS w ramach zadań własnych gminy w szerszej perspektywie budżetowej, ze wskazaniem wzrostów lub spadków liczby osób i kwot świadczeń w ujęciu % pomiędzy początkową i końcową datą zestawienia.

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie						Kwota świadczeń w zł					
	2017	18	19	20	21	2022	2017	18	19	20	21	2022
Zasiłki stałe	134	127	121	119	111	111 (- 17%)	583.342	555.879	611.042	629.253	624.795	666.448 (+ 14%)
Zasiłki okresowe	362	322	284	265	234	212 (- 41%)	657.729	620.506	575.876	584.170	533.583	571.402 (- 13%)
Posiłek	145	156	147	78	50	46 (- 68%)	83.395	86.865	70.947	19.433	21.043	25.148 (- 75%)
Usługi opiekuńcze	67	60	65	59	62	54 (- 19%)	319.195	340.371	427.820	467.411	480.457	398.866 (+ 25%)
Zasiłki celowe i w naturze	510	464	425	403	361	335 (- 34%)	649.382	692.188	657.853	548.571	571.780	427.849 (- 34%)
Schronienie	7	3	5	3	3	4 (- 43%)	21.708	23.506	19.729	14.378	30.230	37.989 (+ 75%)
Odpłatność za pobyt w DPS	36	36	34	30	29	32 (- 11%)	732.899	807.620	776.766	762.211	893.734	995.768 (+ 35%)
Uśrednione dane – porówn. 2022 do 2017	1.261					794 - 467 - 33%	3.047.650					3.123.470 + 75.820 + 3,4%

Rosnące koszty bieżące, inflacja, koszty życia i funkcjonowania instytucji opiekuńczych powoduje, że notujemy wzrosty wypłacanych kwot świadczeń. Jednak jak wynika analizy danych z lat 2017-2022, zmniejszająca się systematycznie liczba świadczeniobiorców pozwala na powstrzymanie bardzo dużego wzrostu kosztów, który średnio wyniósł 3,4%.

Realizowany w 2022 roku program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 obejmował wsparciem ze środków z dotacji wojewody i środków gminy w szczególności:

- dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej,
- osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach wymienionych w art.7 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności osoby samotne, w podeszłym wieku, chore lub niepełnosprawne.

Pomoc udzielana była w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego.

W 2022 roku z wydatkowanej kwoty ogółem 396.729,15 zł, udział gminy stanowi 26,29% tj. 104.307,35 zł.

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywienia” w latach 2019-2021:

Wyszczególnienie	Liczba osób objętych programem				Kwota świadczeń w zł			
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
Ogółem liczba osób objętych programem	907	777	680	580	629.447	483.157	510.511	395.913
w tym korzystających z posiłku	147	78	50	46	70.947	19.433	21.043	25.149
zasiłku celowego	848	767	350	580	530.170	456.840	483.000	364.380
świadczenia rzeczowego	38	16	0	0	19.370	2.180	0	0
Koszty dowozu	x	x	x	X	6.960	4.704	426	6.384
pomoc w formie posiłku niewymagająca przeprowadzenia wywiadu środowiskowego	x	x	2	8	x	x	42	817

Klasyfikacja powodów trudnej sytuacji życiowej:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			
	2019	2020	2021	2022
Ubóstwo	267	264	350	314
Bezdomność	6	5	5	17
Potrzeba ochrony macierzyństwa	12	10	35	25
Bezrobocie	235	221	210	435
Niepełnosprawność	148	133	118	142
Długotrwała lub ciężka choroba	97	70	105	152
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	104	92	17	64
Przemoc w rodzinie	24	31	37	25
Alkoholizm	10	18	17	6
Narkomania	1	2	2	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	0	4	4
Zdarzenie losowe	1	0	1	14
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	24	0

7.2 USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE

Ustawa o pomocy społecznej wskazuje, że pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawiane, bądź wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi od 2017 roku realizowane są przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żychlinie. Wcześniej usługi realizowane były na zlecenie gminy przez podmiot zewnętrzny wyłoniony w drodze konkursu zgodnie z art. 25 ustawy o pomocy społecznej (Polski Czerwony Krzyż). Odpłatność za usługi opiekuńcze reguluje Uchwała Nr XII/43/15 Rady Miejskiej w Żychlinie z dnia 28 września 2015 roku, a za specjalistyczne usługi opiekuńcze Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Wysokość odpłatności za 1 godzinę usług zależy od dochodu

osoby ubiegającej się o taką formę pomocy. Zmiana formy organizacji usług opiekuńczych została spowodowana względami finansowymi. W związku z wejściem zmiany ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę przedstawiona wstępna oferta przez PCK wywołałaby bardzo istotne z punktu widzenia budżetu zwiększenie kosztów Specjalistyczne usługi opiekuńcze w 100% finansowane są z dotacji pochodzącej z budżetu państwa. Ponadto Ośrodek prowadząc ciągły monitoring ma wpływ na jakość wykonywanych usług oraz zatrudnienie osób świadczących usługi.

7.3 MAGAZYN INTERWENCYJNY MOPSIK

Od 01.01.2022 r w Schemacie Organizacyjnym MGOPS w Żychlinie jest umieszczony Magazyn Interwencyjny MOPSiK. Powstanie magazynu wiąże się z ideą niesienia pomocy potrzebującym mieszkańcom naszej Gminy, ale też z możliwością dania drugiego życia rzeczom codziennego użytku, które nie są już komuś potrzebne. Działania magazynu zmniejszają dla Gminy koszty utylizacji sprzętów a jednocześnie chronią nasze otoczenie. Magazyn funkcjonuje w oparciu o rzeczy przekazywane od mieszkańców naszej społeczności, ale też w oparciu o dary przekazywane dla Gminy Żychlin z Holenderskiej Fundacji Stichting Samen Delen.

Obsługą organizacyjno-techniczną Magazynu w tym: przyjmowaniem i wydawaniem rzeczy codziennego użytku zajmują się pracownicy Ośrodka a w szczególności pracownicy Sekcji Pomocy Środowiskowej.

Magazyn jest czynny dwa razy w tygodniu oraz w zależności od zdarzeń- potrzeb klientów. W ramach działalności Magazynu pośredniczymy w przekazywaniu mebli pomiędzy prywatnymi darczyńcami a potrzebującymi klientami Ośrodka.

7.4 POZOSTAŁE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ MGOPS

- Dodatki mieszkaniowe
- Jednorazowe świadczenia pieniężne dla obywateli Ukrainy
- Zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia dla obywateli Ukrainy
- Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy
- Świadczenia z pomocy społecznej dla obywateli Ukrainy
- Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej (asystent rodziny)
- Praca socjalna
- Świadczenia rodzinne, wychowawcze i fundusz alimentacyjny
- Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Dodatek węglowy
- Dodatek elektryczny
- Świadczenia opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Sprawozdania z poszczególnych działalności zawiera załącznik nr 3 do raportu.

8 BEZPIECZEŃSTWO

Służby odpowiedzialne za stan bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz ochronę życia, zdrowia oraz mienia mieszkańców wykonywały swoje zadania działając w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i obowiązujące ich procedury. Zadania w tym zakresie były na terenie naszej gminy realizowane przez jednostki ochotniczej straży pożarnej oraz przez funkcjonariuszy policji.

8.1 POLICJA

Komisariat Policji w Żychlinie obejmuje swoim działaniem 3 gminy, poza Żychlinem również gminy Oporów i Bedlno. Stan etatów w komisariacie wynosi 24 policjantów i 2,5 etatów cywilnych. Obecnie pozostaje jeden nieobsadzony etat. Policja poza działaniami związanymi z prowadzeniem interwencji i czynności operacyjnych związanych z wykroczeniami drogowymi i czynami kryminalnymi, w ramach swojej pracy prowadzi działania prewencyjne, zabezpiecza imprezy, uroczystości i zgromadzenia publiczne, współpracuje z Urzędem Gminy w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie.

Szczegółowy zakres realizowanych przez KPP w Żychlinie zadań przedstawia coroczne sprawozdanie z działalności Komisariatu Policji w Żychlinie, stanowiące załącznik nr 4 do raportu.

8.2 OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE

Na terenie gminy Żychlin działa 6 jednostek OSP, w tym 2 OSP działające w Krajowym Systemie Ratownictwa Gaśniczego – OSP Żychlin i OSP Śleszyn.

Liczba członków mogących brać bezpośredni udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych:

- OSP Żychlin 35 (-7)
- OSP Śleszyn 13 (-6)
- OSP Chochółów 7
- OSP Grzybów 6 (- 2)
- OSP EMIT 8 (- 4)
- OSP Cukrownia 9

Liczba młodzieżowych drużyn pożarniczych i liczba ich członków:

- działają dwie MDP przy OSP Żychlin i OSP Śleszyn - liczba członków 29 (+ 3).

Działalność Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie miasta i gminy Żychlin od wielu lat stoi na najwyższym poziomie organizacyjnym. Bardzo dobre wyszkolenie i wyposażenie ochotników mają znaczący wpływ na bezpieczeństwo życia i mienia mieszkańców.

Ilość akcji w 2022 na terenie obejmującym 3 gminy Powiatu Kutnowskiego oraz teren sąsiedniego Powiatu Łowickiego.

- pożary 56 (- 13)

- wypadki drogowe 140 (- 10)
- alarmy fałszywe 7 (- 3)

Razem akcje: 203 (- 26); liczba uczestniczących ochotników 960 (- 446).

Znacząca liczba wyjazdów do wypadków spowodowana jest bliskością drogi krajowej nr 92.

OSP współdziała z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami poprzez: branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń, informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi, rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej, pozyskiwanie dotacji na zakup sprzętu i umundurowania, branie udziału w szkoleniach członków.

8.3 ZABEZPIECZENIE POBYTU OBYWATELI UKRAINY UCIEKAJĄCYCH PRZED DZIAŁANAMI WOJENNYMI

Agresja Rosji na Ukrainę wywołała nieznaną dotąd w Polsce w tak dużej skali zjawisko kryzysu uchodźczego. Polscy obywatele i samorzady od pierwszego dnia otworzyły się na niesienie wszelkiej możliwej pomocy dla uchodźców przybyłych do Polski oraz mieszkańców Ukrainy.

Gmina Żychlin przy wsparciu Cukrowni Dobrzelin utworzyła punkt noclegowy dla uchodźców w hotelu zakładowym. Z Urzędu Gminy w Żychlinie wykonano kilka kursów do przejść granicznych w celu odebrania uchodźców i zakwaterowania ich w Żychlinie i okolicy miasta.

❖ Noclegi, stystyki, miejsca:

Hotel pracowniczy w Oddziale KSC S.A. „Cukrownia Dobrzelin” w Dobrzelinie ul. Jabłonkowa 6. W okresie od 26.02 do 31.08.2022 roku łącznie przebywały w hotelu 54 osoby z Ukrainy. Dotacja przyznana przez Urząd Wojewódzki za podany okres wyniosła 154.410,00 zł.

Obywatele Ukrainy mieli zabezpieczony nocleg w 33 domach prywatnych (osoby fizyczne + firmy).

Lokalny OPS zabezpieczał:

- świadczenia rodzinne 20 rodzin (33 osoby), na kwotę 45.665,10 zł
- jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł - 137 osób na kwotę 41 100,00 zł
- zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole (pomoc doraźna na czas nie dłuższy niż 2 m-ce) - 23 dzieci – 5.618,50 zł
- zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia - 143 osoby na łączną kwotę 418.040,00 zł
- zasiłek okresowy - 11 świadczeń (29 osoby) – 9.190,50 zł
- zasiłek celowy - 4 świadczenia (5 osób) – 1.310,00 zł

Sala Sportowa ul. Barlickiego 4 na 40 osób (do chwili obecnej nie musiała być wykorzystana)

Dostawanie oraz wyposażenie sali sportowej do przyjęcia obywateli Ukrainy kosztowało ok. 64.000 zł, z czego ponad 20.000,00 zł pochodziło od sponsora (firma Cargill), która zakupiła sprzęt AGD oraz niezbędną pościel, koce, ręczniki itp.

W Gminnym Centrum Promocji i Informacji odbywała się zbiórka pomocy humanitarnej dla obywateli Ukrainy. Część darów trafiła do osób, które przybyły do gminy Żychlin, a część darów została wysłana do miasta partnerskiego.

Prowadzona była zbiórka finansowa oraz bezpośrednio z budżetu gminy przeznaczono środki na przygotowanie dwóch transportów humanitarnych dla miasta partnerskiego.

Uczniowie i przedszkolaki z Ukrainy znalazły miejsca w placówkach oświatowych, a ponadto zatrudniono obywatelkę Ukrainy, która pomagała pokonywać barierę językową i wspierała uczniów w czasie ich asymilacji w nowym obcojęzycznym dla nich środowisku.

Proponowano również osobom dorosłym możliwość nauki języka polskiego.

PODSUMOWANIE

W latach 2019-2022 polskie samorzady stanęły przed najpoważniejszymi od dekad wyzwaniami. Poza okresem pandemicznym i związanych z nim obostrzeń w życiu społecznym i gospodarczym, doszło do eskalacji problemów natury organizacyjno-prawnej. Rząd RP rozpoczął wprowadzanie reform podatkowych, które jak się okazało w praktyce nie były dobrze przygotowane, opracowane na szybko i przez to w ciągu jednego roku kalendarzowego (2022) mieliśmy do czynienia z trzykrotną zmianą systemu podatkowego.

Zmiany wprowadzone przez Parlament i Rząd RP były o tyle istotne, że dotyczyły podstawową sferę działalności samorządu i wywołały istotne obniżenie dochodów własnych, co przy szybko rosnącej inflacji i kosztach prowadzenia działalności mocno ogranicza działalność gmin. Działalność w zakresie bieżącego funkcjonowania, ale również w zakresie inwestowania, z uwagi na brak nadwyżek operacyjnych budżetów.

Wynik obecnego i kolejnego roku budżetowego jest również uzależniony od bieżących decyzji podejmowanych w czasie trwającej, choć jeszcze nieoficjalnej, kampanii wyborczej przed jesiennymi wyborami parlamentarnymi. Realizacja obietnic wyborczych zawsze ma wpływ na finanse publiczne. Możemy liczyć na środki rekompensujące część utraconych dochodów jednak jest to tylko część odzyskanych dochodów. Można oszacować, że utrata dochodów własnych nastąpiła na poziomie ok 40%, a przy wzroście kosztów problem ten ulega potęgowaniu.

Zachwiania równowaga finansów publicznych gmin pozostanie z nami na dłużej, aż do momentu wprowadzenia na stałe w przypisach prawa systemu dochodów rekompensujących utraty w udziale w PIT. Rząd RP mówi o tych zmianach w czasie przyszłym być może nawet w kontekście 2024 roku, ale nie ma żadnych gwarancji, że nowy, poprawiony system w pełni usprawni funkcjonowanie finansów publicznych. Trzeba oczywiście brać też pod uwagę, że przenoszonych jest też co raz więcej kosztów ze sfery centralnej na budżety gmin.

Gminy, nawet wobec tej skomplikowanej sytuacji, działając w dobie podwyższonego ryzyka utraty płynności finansowej, muszą planować i realizować zadania własne, zlecone oraz inwestycje. Chociaż nierezygnowanie z zaplanowanych inwestycji stanowi co raz większe wyzwanie, to utrzymanie systemu dotacji inwestycyjnych w ramach rządowych programów mogą poprawić tę sytuację. Szczególnie w mniejszych i mniej zamożnych samorządach do jakich zalicza się Gmina Żychlin.

Jak zawsze staramy się stawiać czoła wyzwaniom trudnych czasów i realizujemy narzucone reformy z jak najmniejszymi obciążeniami dla mieszkańców.

Planujemy i realizujemy ważne zadania wynikające z przyjętej *Strategii Rozwoju Gminy Żychlin* oraz wskazywane nam w czasie naszej pracy przez mieszkańców.

Niestety z obawami patrzymy w przyszłość, przygotowując się na wiele jeszcze decyzji Rządu RP mających negatywne skutki dla lokalnych społeczności.